

TALOUSARVIO 2022
TALOUSSUUNNITELMA 2022-2024

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 13.12.2021

FORSSAN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2022-2024

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2022	1
1 YLEISTÄ	3
1.1 Kohti kestäväää elinvoimaa -kaupunkistrategia	3
1.2 Forssan kaupunkistrategian tavoitteet ja toimenpiteet toimialoittain	6
1.3 Yleinen talouskehitys ja Forssan kaupungin talous	10
1.4 Väestö	16
1.5 Sote-uudistus	17
2 ESITYSTAPA, RAKENNE JA SITOVUUS	19
2.1 Esitystapa ja rakenne	19
2.2 Sitovuus	22
2.3 Käyttösuunnitelmat	23
2.4 Talousarvion toteutumisen seuranta ja arviointi	23
3 KÄYTTÖTALOUSOSA	24
Käyttötalouden laskentaperusteet	24
Keskushallinto	29
Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut	37
Teknisen ja ympäristötoimen palvelut	59
4 TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA	79
4.1 Tuloslaskelmat	80
4.2 Tuloslaskelmaosan erittelyt	82
5 INVESTOINTIOSA	85
6 RAHOITUSLASKELMAT	86
6.1 Rahoituslaskelmaerittelyt	88
7 LIIKELAITOS	89
8 KONSERNIYHTEISÖT	96
-Forssa-asunnot Oy	96
-Forssan Yrityskehitys Oy	97
-Loimijoen Kuntapalvelut Oy	98
-Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä	99
-Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä	100
LIITTEET	
1 Kaupungin arviointijärjestelmän kuvaus	102
2 Graafiset esitykset	105
3 Toimielimen ja palvelualueen tilivelvolliset 2022	110
4 Henkilöstömäärät	112

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Maaliskuussa 2020 alkanut COVID-19-epidemia on leimannut edelleen vuoden 2022 talousarvion valmistelua. Pandemiasta johtuva kuntatalouden yleinen epävarmuus on ollut täysin poikkeuksellinen. Suomessa ja maailmalla eletään nyt pandemian neljättä aaltoa eikä kysymykseen pandemian globaalista kestosta ole mahdollista saada yksiselitteistä vastausta. Uutiset rokotekattavuuden nopeasta noususta varsinkin Suomessa luovat kuitenkin uskoa tulevaan.

Kaupungin talousarvion laadinnassa on pyritty saavuttamaan vähintään nollatulos. Lopullinen tulos muodostui noin 0,3 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Vuosi ilman koronatukia

Vuoden 2022 talousarvioon ei enää sisälly valtion koronatukia. Korotettu yhteisöverosuus ja peruspalvelujen väliaikaiset lisäykset poistuvat. Koronan vaikutusten lieventämiseen myönnetty perusopetuksen valtionavustukset loppuvat. Tukien poisjääminen tiukentaa kuntataloutta. Tämä on ollut tiedossa ja siihen on varauduttu.

Talouskehityksen taustaoletukset

Ensi vuoden henkilöstömenojen kasvuksi arvioidaan 1 %.

Nykyinen työehtosopimus päättyy 28.2.2022. Paineet isompiinkin korotuksiin ovat olemassa, erityisesti terveydenhuollon ja hoivan sektoreilla. Talouskasvu on ennusteiden mukaan vielä vuonna 2022 vahvaa, vaikkakin heikkenemässä. Korkotaso lyhyissä koroissa pysyy edelleen negatiivisena ja inflaatio on noin 2 %:n tasolla.

Työllisyysaste on korkea ja työttömyys alenee. Suurimmaksi haasteeksi ovatkin tulleet osaavan työvoiman saaminen, työperäisen maahanmuuton tehostaminen sekä pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen.

Vuosikate on yksi talouden avainlukuista. Ensi vuoden talousarviossa vuosikate on 6,96 milj. euroa ja se on poistojen tasolla. Vuosikate ei riitä kattamaan investointien omahankintamenoja ja sen seurauksena kaupunki rahoittaa investointeja kasvattamalla lainakan- taansa.

Valtionosuuksien kasvu tasapainottaa taloutta

Koronatukien poisjäämisestä huolimatta valtionosuudet kasvavat tästä vuodesta noin 2,87 milj. eurolla eli yli kuudella prosentilla. Lisäys johtuu kuntien uusista tehtävistä ja lain muutoksista koskien mm. vanhuspalveluita, varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja, oppilas- ja opiskelijahuoltoa sekä oppivelvollisuuden laajentamista. Kunnille maksetaan vuonna 2022 pieni kertakorvaus soteuudistukseen liittyvästä valmistelusta. Valtionosuuksien yhteydessä kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset kasvavat koko maassa lähes 300 milj. eurolla.

Kunnan tehtävänä on oman toiminnan resursointi ja suunnittelu niin, että poikkeustilanteesta huolimatta kuntalaisille kyetään järjestämään peruspalvelut sujuvasti ja ennen kaikkea kaikkien, niin asukkaiden kuin henkilöstönkin, terveys huomioiden.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Aluevaalit, joissa valitaan hyvinvointialueen edustajat valtuustoon, järjestetään 23.1.2022. Uusi valtuusto aloittaa toimintansa 1.3.2022. Vuoden 2023 alussa meillä on käsissämme uusi kunta.

Valmistautuessa muutokseen on katsottava pitkälle tulevaisuuteen, kun mietimme esimerkiksi kaupungin palveluverkkoa ja sähköisten palvelujen lisäämistä. Uusi kunta on yrityksille mahdollisuus kehittää uutta liiketoimintaa ja kaupungille tilaisuus etsiä uusia avauksia elinkeinoelämään ja kuntalaisten hyvinvointiin liittyen. Tulevaisuuden tutkijat eivät enää esimerkiksi puhu etätyöstä vaan uudesta tavasta tehdä työtä.

Kaupungille on tärkeää, että muuttuvassa toimintaympäristössä sillä on selkeä suunta ja strategia. Aloitamme vuodelle 2030 asti hyväksytyt strategian päivittämisen vuoden 2022 alussa. Tarkoituksenmukaista on mm. päivittää kaupungin ilmastopoliittiset tavoitteet.

Toivon, että maakuntamme kohtaa kuluvan vuosikymmenen haasteet yhdessä. Forssan kaupunkiseutukunnalla on jatkettu perinteistä yhteistyötä. Merkittävistä muutoksista toimintatapoihin ei olla päätetty. Suurimmat muutokset kuluvan vuoden aikana ovatkin tapahtuneet kuntien virkamiesjohdoissa.

Talousarviovuoteen ja taloussuunnittelukauteen eli vuosiin 2023–2024 osuu monia toimintaympäristöön liittyviä muutoksia ja epävarmuuksia, joilla on oleellista vaikutusta kuntien ja myös Forssan kaupungin talouteen. Tulevaisuuden ennustaminen on perinteisesti hankalaa. Keskeisintä kuitenkin on, miten COVID-19-epidemia saataisiin taltutettua vuoden 2022 aikana. Maan hallitus ei voi loputtomasti tukea kuntataloutta velkarahalla.

Kaupungin vuoden 2022 talousarvio on tasapainossa. Valtuuston asettama raami oli tiukka ja vaati kaikilta toimialoilta asioiden perinpohjaista miettimistä. Ilman Pärjäävä Forssa -ohjelman päätöksiä sekä valtion ylimääräistä tukea tähän ei olisi päästy. Ensiarvoisen tärkeää on, että sovitusta säästöistä pidetään edelleen kiinni.

Suunnitelmakauden loppuun kohdistuu paljon epävarmuutta, koska esimerkiksi soteuudistuksen siirtolaskelmat ovat vielä täsmentymättä. Syksyllä 2021 julkaistun kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden näkymät ovat heikentymässä. Forssan kaupunki pystyy turvaamaan kaupunkilaisten palvelut, kun kaupungin talous pidetään tasapainossa. Onnistunutta Pärjäävä Forssa -ohjelmaa onkin jatkettava ja etsittävä yhdessä toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia. Pärjäävä Forssa 2 -ohjelman tavoitteiden täsmentäminen keväällä 2022 soteuudistuksen siirtolaskelmien tarkennuttua on tärkeää kaupungin talouden tasapainon säilyttämiseksi.

Kaupungin toimintamenot ovat 132,9 miljoonaa euroa ja toimintatulot 26,5 miljoonaa euroa. Vuosikate on 7 miljoonaa euroa eli 419 euroa/asukas. Talousarvio on ylijäämäinen 0,3 miljoonaa euroa. Kaupungin lainamäärä nousee ja on vuoden 2022 lopussa noin 2 800 euroa asukasta kohden. Lainamäärän noususta huolimatta lainamäärä on edelleen alle kuntien keskiarvon, joka on noin 3 500 euroa asukasta kohden.

Kaupungin tärkein voimavara on hyvä ja motivoitunut henkilöstö. Pandemiavuosina olemme osoittaneet, että pystymme muuttumaan ja huolehtimaan palvelutehtävistämme, vaikka pelin säännöt muuttuisivat nopeastikin. Päätökset tehdään yhdessä luottamushenkilöorganisaation kanssa. Virkamiesten tehtävänä on valmistelu sekä täytäntöönpano ja luottamushenkilöiden tehtävänä on päättää. Pidetään yhdessä hyvää huolta kaupungistamme. Tämä talousarvio antaa siihen hyvät lähtökohdat.

21.11.2021

Jari Kesäniemi
kaupunginjohtaja

1. YLEISTÄ

1.1 KOHTI KESTÄVÄÄ ELINVOIMAA

Forssan kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.9.2019 vuoteen 2030 saakka ulottuvan tarkistetun kaupunkistrategian, joka sisältää kaupungin vision ”Järkivihreä Forssa-kestävää elinvoimaa” ja valitsi kestävä elinvoiman näkökulmiksi ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyden. Em. näkökulmien huomiointia edistävät seuraavat menestystekijät: liikkuminen ja yhdyskuntarakenne, kulutus ja materiaalit, luonto, maaseudun mahdollisuudet ja rakennettu ympäristö, yritystoiminta ja innovaatiot, hyvinvointi, kulttuuri ja kansainvälisyys, vastuullinen johtaminen, osaaminen ja koulutus. Menestystekijöille hyväksyttiin tavoitteet. Vuonna 2022 kaikkien toimialojen, liikelaitoksen ja konserniyhteisöjen tavoiteasettelun erityisenä painopisteenä on valtuuston päätöksen mukaan Vastuullinen johtaminen – menestystekijä ja sen tavoitteet.

Kuntalain mukaan talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa ja talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta. Keskeistä kaupunkistrategian toteuttamisessa onkin kiinteä yhteys taloussuunnitteluprosessiin. Talousarviossa ja -suunnitelmassa asetetaan palvelujen järjestämistä ja investointeja koskevia tavoitteita kaupungin eri palveluille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille. Talousarvio on myös strategian arvioinnin ja seurannan väline. Tällöin arvioidaan, miten strategia näkyy talousarviossa.

Talousarvion tavoiteasettelu kytketään suoraan kaupunkistrategian menestystekijöihin ja tavoitteisiin. Talousarviossa esitetään talousarviovuodelle palveluittain (palvelualueittain) kaupunkistrategiaa toteuttavat tavoitteet sekä niiden saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet. Kullekin palvelualueelle valitaan vain sellaisia tavoitteita, joihin palvelualueella voidaan ja halutaan talousarviovuonna vaikuttaa. Talousarviossa tulee olla tarvittavat määrärahat tavoitteiden toteuttamiselle.

Strategian toiminnallistaminen ulottuu aina palveluyksikkö- ja henkilötasolle käyttösuunnitelmissa ja kehityskeskusteluissa. Käyttösuunnitelmatason strategiaa toteuttavat toimenpiteet esitetään käyttösuunnitelmissa.

Kaupunkistrategian tavoitteista ja niitä toteuttavista toimenpiteistä on laadittu yhdistelmä s. 6. Kaupunkistrategian toteutumisen seuranta toteutetaan osavuosikatsauksittain raportoimalla tavoitteiden ja talousarvion määrärahojen/tuloarvioiden toteutumista palveluittain/palvelualueittain. Palvelualueilla on käytössään LATO Strategy Tool -ohjelmisto, jossa tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä seurataan ympäri vuoden. Ohjelmistossa on myös asetettu mittarit ja tavoitetasot tavoitteille. Talousarvion 2022 mittaristossa painottuvat laadulliset mittarit ja seuraavien vuosien kehityskohteeksi onkin tunnistettu kvantitatiivisten mittarien laajempi hyödyntäminen.

Järkivihreä Forssa – kestävää elinvoimaa

Haluamme forssalaisille – meille - hyvää tulevaisuutta ja uskomme saavuttavamme sen tavoittelemalla *kestävää elinvoimaa*, jossa kaikessa toiminnassamme huomioidaan

Ekologinen kestävyys

Toimintamme asettuu luonnon kantokyvyn rajoihin.

Taloudellinen kestävyys

Toimintamme perustuu taloudelliseen tasapainoon.

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Toimintamme ytimenä on ihmisarvosta kiinni pitäminen, yhdenvertaisuus, myötätunto ja oikeudenmukaisuus. Keskeisenä kysymyksenä on taata hyvinvoinnin edellytysten siirtyminen sukupolvelta toiselle.

Valtuusto on hyväksynyt kaupunkistrategian 9.9.2019.

1. Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- 1.1 Toimivat, saavutettavuutta lisäävät joukkoliikenneyhteydet
- 1.2 Monipuoliset ja turvalliset liikenneväylät
- 1.3 Tiivis yhdyskuntarakenne ja yhteinen kehitysalusta: kaavoitus, liikenne, palvelut

2. Kulutus ja materiaalit

- 2.1 Asukkaat ja yritykset ovat osa kiertotaloutta (materiaalit ja ravinteet kiertävät järjestelmässä mahdollisimman alkuperäisessä muodossa energiaa tuhlaamatta)
- 2.2 Yhteistyössä rakennettu arvoketju, jossa ruokaa ja hyödykkeitä tuotetaan, arvostetaan sekä kulutetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- 2.3 Ekologisesti kestävät hankinnat
- 2.4 Monen tuottajan uusiutuvaan energiaan perustuva energiaomavaraisuus
- 2.5 Forssa on biopohjaisen energian ja polttoaineen nettoviejä
- 2.6 Energiatehokkuuden merkittävä paraneminen
- 2.7 Päästökompensaatio –järjestelmä
- 2.8 Vältämme ylikulutusta

3. Luonto, maaseudun mahdollisuudet ja rakennettu ympäristö

- 3.1 Hiilinielujen kartuttaminen
- 3.2 Vedensaannin turvaaminen - puhdasta vettä kattavasti kaikille
- 3.3 Kuntalaisilla on helposti saavutettavissa monipuolisia luontokohteita ja viherympäristöjä
- 3.4 Hulevedet hallitusti ja hajautetusti hoitoon ja elävöittämään kaupunkiympäristöä
- 3.5 Kestävän kehityksen matkailun lisääminen

4. Yritystoiminta ja innovaatiot

- 4.1 Laajentuva ja monipuolinen yritys rakenne (tavoitearvo tai %)
- 4.2 Vastuullisuutta ja järkivihreyttä edustavat yritykset (tavoitearvo tai %)
- 4.3 Seudun ja kanta-Hämeen ulkopuolelle ulottuvat verkostot
- 4.4 Yritysten yhteistyö, globaali yhteistyö ja vienti
- 4.5 Aktiivinen kestävän kehityksen yritys hanketoiminta
- 4.6 Lisääntyvä työperäinen maahanmuutto
- 4.7 Sitoutuminen seudulliseen brändiin
- 4.8 Forssan seutu on kansainvälisesti tunnettu vihreän logistiikan talousalue

5. Hyvinvointi

- 5.1 Laadukkaat hyvinvointipalvelut
- 5.2 Yhdenvertaisuuden edistäminen
- 5.3 Osallisuuden edistäminen
- 5.4 Työn ja työnhyvinvoinnin edistäminen
- 5.5 Hyvä asuminen
- 5.6 Voimauttava vapaa-aika
- 5.7 LastenForssa –kokonaisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen
- 5.8 Vapaaehtoistyö ja 3. sektori voimavarana

6. Kulttuuri ja kansainvälisyys

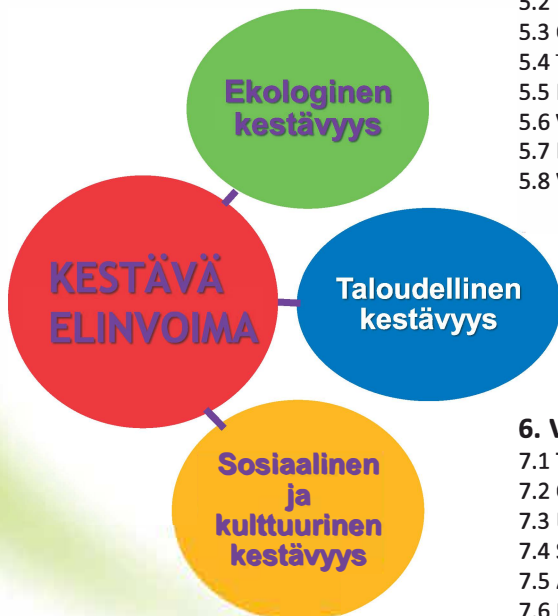
- 6.1 Kansainväliset verkostot ja yhteistyöhankkeet eri toimialoilla
- 6.2 Mahdollistava kotouttamistoiminta
- 6.3 Kulttuuri-identiteetin rakentaminen
- 6.4 Forssan omaleimaisuutta ja historiaa hyödyntävä toiminta

6. Vastuullinen johtaminen

- 7.1 Tasapainoinen kuntatalous
- 7.2 Onnistunut omistajaohjaus
- 7.3 Uusien toimintatapojen ennakkoluuloton kehittäminen
- 7.4 Seutukunnan yhteistyö palvelutuotannossa
- 7.5 Ajantasaiseen ja validiin tietoon perustuva johtaminen
- 7.6 Määritelty palveluarkkitehtuuri ja palveluprosessit
- 7.7 Toimialarajat ylittävä ja osaamisalueet yhdistävä johtaminen
- 7.8 Kuntaviestintä menestystekijänä sekä osana jokaisen toimijan työn kokonaisuutta

8. Osaaminen ja koulutus

- 8.1 Kehittyvä kestävän kehityksen koulutus ja siihen panostaminen
- 8.2 Järjestelmällinen osaamispääoman kasvattaminen kaupunkiorganisaatiossa
- 8.3 Laadukas koulutuspolkukokonaisuus
- 8.4 Väestön koulutustason nousu

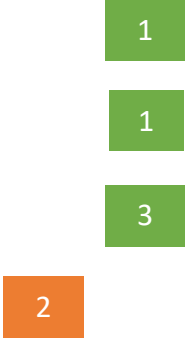

1.2 Kaupunkistrategian tavoitteet ja toimenpiteet toimialoittain 2022

	Keskushallinto
	Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut
	Tekninen- ja ympäristötoimi

MENESTYSTEKIJÄ	TAVOITTEET	TOIMENPITEET kpl
1 Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne	1.1 Toimivat, saavutettavuutta lisäävät joukkoliikenneyhteydet	1
	1.2 Monipuoliset ja turvalliset liikenneväylät	2
	1.3 Tiivis yhdyskuntarakenne ja yhteinen kehitysalusta: kaavoitus, liikenne, palvelut	1
2 Kulutus ja materiaalit	2.1 Asukkaat ja yritykset ovat osa kiertotaloutta (materiaalit ja ravinteet kiertävät järjestelmässä mahdollisimman alkuperäisessä muodossa energiaa tuhlaamatta)	
	2.2 Yhteistyössä rakennettu arvoketju, jossa ruokaa ja hyödykkeitä tuotetaan, arvostetaan sekä kulutetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	
	2.3 Ekologisesti kestävä hankinnat	
	2.4 Monen tuottajan uusiutuvaan energiaan perustuva energiaomavaraisuus	
	2.5 Forssa on biopohjaisen energian ja polttoaineen nettoviejä	
	2.6 Energiatehokkuuden merkittävä paraneminen	1
	2.7 Päästökompensaatio -järjestelmä	
	2.8 Vältämme ylikulutusta	

<p>3 Luonto, maaseudun mahdollisuudet ja rakennettu ympäristö</p>	<p>3.1 Hiilinielujen kartuttaminen</p> <p>3.2 Vedensaannin turvaaminen - puhdasta vettä kattavasti kaikille</p> <p>3.3 Kuntalaisilla on helposti saavutettavissa monipuolisia luontokohteita ja viherympäristöjä</p> <p>3.4 Hulevedet hallitusti ja hajautetusti hoitoon ja elävöittämään kaupunkiympäristöä</p> <p>3.5 Kestävän kehityksen matkailun lisääminen</p>	<p>3</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p>
<p>4 Yritystoiminta ja innovaatiot</p>	<p>4.1 Laajentuva ja monipuolinen yritys rakenne</p> <p>4.2 Vastuullisuutta ja järkivihreyttä edustavat yritykset</p> <p>4.3 Seudun ja Kanta-Hämeen ulkopuolelle ulottuvat verkostot</p> <p>4.4 Yritysten yhteistyö, globaali yhteistyö ja vienti</p> <p>4.5 Aktiivinen kestävän kehityksen yrityshanketoiminta</p> <p>4.6 Lisääntyvä työperäinen maahanmuutto</p> <p>4.7 Sitoutuminen seudulliseen brändiin</p> <p>4.8 Forssan seutu on kansainvälisesti tunnettu vihreän logistiikan talousalue</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p></p> <p></p>
<p>5 Hyvinvointi</p>	<p>5.1 Laadukkaat hyvinvointipalvelut</p> <p>5.2 Yhdenvertaisuuden edistäminen</p> <p>5.3 Osallisuuden edistäminen</p> <p>5.4 Työn ja työhyvinvoinnin edistäminen</p> <p>5.5 Hyvä asuminen</p>	<p>8</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>8</p> <p>4</p> <p></p> <p>2</p> <p>3</p>

8 Osaaminen ja koulutus	8.1 Kehittyvä kestävä kehityksen koulutus ja siihen panostaminen 8.2 Järjestelmällinen osaamispääoman kasvattaminen kaupunkiorganisaatiossa 8.3 Laadukas koulutuspolku-kokonaisuus 8.4 Väestön koulutustason nousu	
--------------------------------	---	---

Järkivihreyden toteuttaminen

Järkivihreys on osa kiertotalousajattelua, jota toteutetaan strategian mukaisesti yhteistyössä kaupungin, sidosryhmien, sekä elinkeinoelämän kanssa. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän ensimmäisenä ammattioppilaitoksena Suomessa saama kestävä kehityksen sertifikaatti turvaa opetustoiminnan ja työharjoittelun tapahtuvan kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Forssan Yrityskehitys Oy toteuttaa Järkivihreyden reeboot -kokonaisuutta tulevana vuosina mm. Seutukaupunkiverkoston kiertotalous ekosysteemihankkeessa ekosysteemikehittäjänä, jossa tunnustetaan teolliseen kiertotalouteen liittyviä ekosysteemejä Forssan seudulla, sekä miten näiden rajapinnat tuodaan yhteen eri toimialojen kanssa yli maakuntarajojen. Järkivihreyden reeboot -toimenpide on jo seudulla toimiva innovatiivinen lähi- ja luomuruuan hankintarengas, jonka tavoitteena on lisätä lähellä tuotetun ruuan käyttämistä julkisissa ruokahankinnoissa Forssan seudulla. Kiertotalouden teemoja vahvistetaan eri hankkeiden kautta, sekä lisätään osaamista sen eri osa-alueilla, joista suurin liittyy digitalisaation edistämiseen. Vastuullisuus yhteisenä teema, on kokonaisuus, jota edistetään erilaisissa rahoitusmalleissa, jotka suuntautuvat niin elinkeinoelämään kuin julkiseen talouteen. Forssa on tunnettu pitkstä osaamisestaan kiertotalouden edistäjänä, tätä vahvistetaan monipuolisilla toimilla ottaen tekemiseen mukaan ymmärryksen sen isosta kuvasta, jossa kestäväkehitys liittyy kaikkeen tekemiseen resurssiviisauden toimintatapa ymmärtäen. Järkivihreys tunnustettuna brändinä on vaikuttava, se toimii kiertotalouden ytimessä, joka on iso osa seudun elinkeinoelämän kokonaisuutta. Yhteistyö laajenee isojen ekosysteemitomien kautta koko Forssan seudun alueella. Ilmastoteot, niiden seuraaminen, tietoinen vaikuttaminen toimenpiteinä, on seuraavien vuosien aikana sisällä kaikessa tekemisessä pienestä suureen toimijaan elinvoiman, sekä pitovoiman säilyttämiseksi.

Vahvistaakseen järkivihreyden toteutumista ja kaupungin imagoa kiertotalouden edelläkävijänä, kaupunki perustaa vuoden 2022 aikana ilmastotyöryhmän, joka koordinoi kaupungin ilmasto- ja järkivihreysasioita.

1.3 YLEINEN TALOUSKEHITYS JA FORSSAN KAUPUNGIN TALOUS

Valtionvarainministeriön syksyn 2021 taloudellisen katsauksen mukaan bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % vuonna 2021. Talouden toipuminen covid19-epidemiasta on ollut nopeaa 2021 keväästä alkaen. Talouskasvun odotetaan pysyvän vahvana ja jatkuvan vuonna 2022. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023.

Työllisyyden kasvu on vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää ja monet tahot pitävät työvoimapulaa tällä hetkellä ongelmana. VM:n mukaan työvoiman ja työllisyyden nopeasta kasvusta huolimatta pitkäaikaistyöttömyys pysyttelee korkeana, työpaikkoja on runsaasti avoinna ja osaavan työvoiman puute on yksi tuotannon kasvua rajoittava tekijä.

Kuntataloudelle viimeiset kaksi vuotta ovat olleet poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätysellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi talousluvuilla mitattuna vuonna 2020 varsin hyvään tilanteeseen. Viime vuoden hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi kuntataloudelle koronaepidemiasta vuonna 2020 aiheutuneet taloudelliset menetykset. Koronatilanne vaikuttaa kuntien toimintaan ja talouteen vielä vuonna 2021, jolloin valtion tukitoimet kuntia kohtaan jatkuvat, tosin merkittävästi vuotta 2020 pienempinä. Vuodelle 2022 valtion talousarviossa ei ole enää varattu määrärahoja kuntien koronakorvauksiin.

VM:n kuntatalousohjelmassa arvioidaan vuoden 2022 olevan kuntataloudelle vaikea menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Kuntatalouden toimintakatteen ennakoitaan heikenevän voimakkaasti, sillä toimintamenot kasvavat ja lisäksi toimintatulojen arvioidaan laskevan yli 5 prosenttia. Toimintatulojen pudotus on seurausta muun muassa koronavastustusten ja monien määräaikaisten toimien päättymisestä.

Valtionvarainministeriön keskeiset ennusteluvut:

	2020	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	mrd. €	määrän muutos, prosenttia					
BKT	236	1,1	1,3	-2,9	3,3	2,9	1,4
Työllisyysaste, %		70,7	71,6	70,7	72,4	73,6	74,1
Työttömyysaste %		7,4	6,7	7,7	7,8	6,8	6,4
Kuluttajahintaindeksin muutos %		1,1	1,0	0,3	1,8	1,6	1,7
Ansiotasoindeksin muutos %		1,7	2,1	1,9	2,3	3,0	2,5
Lyhyet korot (EURIBOR 3 kk) %		-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4

Vuonna 2023 sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista noin puolet siirtyy hyvinvointialueille. Kuntien valtionosuuksia, veromenetysten korvauksia ja verotuloja vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Kuntien talouden epävarmuutta lisää se, että kaikki sote-uudistukseen liittyvät laskelmat ovat vielä alustavia, ja ne päivitetään julkisen talouden suunnitelman 2023–2026 valmistelun yhteydessä keväällä 2022.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhde. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidas talouskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen vaimeana kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä.

Kuntatalousohjelman mukaan vuosina 2022–2025 toiminnan ja investointien rahavirta on pääsääntöisesti negatiivinen kaikissa kuntakokoryhmissä. Poikkeuksen tähän muodostaa vuosi 2023, jolloin rahoituksen tasapainoa parantaa huomattavasti se, että sote-uudistuksesta huolimatta kuntien verotuloja tilitetään vuonna 2023 osittain vielä edellisenä vuonna vallinneen tilanteen perusteella.

Kuntatalousohjelman painelaskelmien mukaan keskimääräinen kunnallisveron korotuspaine on vuosina 2022–2025 suurempi asukasluvultaan suuremmissa kunnissa kuin pienemmissä kunnissa. Suurin kunnallisveron korotuspaine kohdistuu laskelman perusteella 20 000–40 000 asukkaan kuntakokoryhmään. Kehyskauden lopulla veronkorotuspainetta on laskelman mukaan kuitenkin kaikissa kuntakokoryhmissä ja vuosina 2024–2025 paine kasvaa erityisesti asukasluvultaan pienissä, alle 2 000 asukkaan, kunnissa.

Vuonna 2021 negatiivisen vuosikatteen kuntien määrän arvioidaan pysyvän hyvin pienenä, mutta tilanne heikkenee selvästi vuonna 2022, jolloin negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan yli 20. Vuonna 2023 kuntatalous vahvistuu sote-uudistuksesta ja verotulojen tilityksestä johtuen selvästi ja myös negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä pienenee. Vuosina 2024–2025 kuntatalouden kehitys kuitenkin heikkenee jälleen, ja negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan kehyskauden loppuvuosina hieman alle 15.

Verotulojen kehitys:

Forssan kaupungin verotulokehityksen ennakoitaan suunnittelukaudella olevan hidasta. Kaupungin verotulojen kasvu on ollut viime vuosina vuositasolla noin prosenttien luokkaa, vuotta 2018 lukuun ottamatta, jolloin verotulot putosivat 1,4 prosenttia.

Suomen talouden toipuminen covid-19-epidemiasta on ollut nopeaa 2021 keväästä alkaen. Se on heijastunut myös kuntien verotuloihin, jotka ovat kasvaneet selvästi vuoden 2021 aikana. Kuntaliiton veroennuste odottaa kuntien verotulojen kasvavan jopa 5 prosenttia vuonna 2021, mutta kasvun odotetaan tasaantuvan 0,8 prosenttiin vuonna 2022. Myös Forssan kaupungin verotulojen ennakoitaan toteutuvan vastaavalla tavalla, mutta aavistuksen pienempänä. Vuoden 2021 kasvuksi ennakoitaan 4,1 prosenttia, mutta vuoden 2022 osalta verotulojen ei enää ennakoita kasvavan, vaan supistuvan 0,1 prosenttia. Verotulojen maltillinen kehitysodotus vuodelle 2022 perustuu muun muassa yhteisöveron määräaikaisen 10 % korotuksen päättymiseen, hallitusohjelman mukaiseen ansiotasoindeksin tarkistukseen, joka pienentää verokertymää 209 miljoonalla eurolla ja jaksotuksellisiin asioihin, jotka ovat siirtäneet osan vuoden 2020 veroista vuodelle 2021. Vuonna 2023 kuntien verotulot pienentyvät sote-uudistuksen vuoksi 47,1 prosenttia. Osa vuoden 2022 veroista jaksottuu vuodelle 2023, mikä tarkoittaa, että sote-uudistuksen verovaikutukset ulottuvat myös vuodelle 2024, jolloin kuntien verotulojen ennakoitaan laskevan edelleen 4,0 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto päätti 15.11.2021 pitää kaupungin tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit entisellään 2022 ja 2023. Sote-uudistuksen vuoksi kaupungin oli päätettävä veroprosentit poikkeuksellisesti kahden vuoden ajaksi, sillä kunnilla ei ole oikeutta muuttaa veroprosentteja erikseen vuodelle 2023.

Valtionosuuksien kehitys:

Kunnan valtionosuus koostuu aina kahdesta osasta:

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 1704/2009)
2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuudesta

Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2022 yhteensä noin 10,6 miljardia euroa ja kasvavat valtakunnallisesti noin 600 miljoonalla eurolla (6,1 %) vuodesta 2021. Kasvusta noin puolet tulee verotulomenetysten kompensaaation kasvun kautta. Valtionosuuksia korottavat muun muassa 2,5 prosentin indeksikorotus (188 M€), valtionosuuksien korotus (246 M€) sekä tehtävämuutokset (117 M€). Valtionosuuksiin ei tehdä kustannustenjaon tarkistuksen mukaista korotusta eli siltä osin kyse on käytännössä valtionosuusleikkauksesta. Kilpailukyky sopimusleikkauksen muuttaminen pysyväksi pienentää kuntien valtionosuuksia 234 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valtionosuuksissa ei ole enää koronatukia.

Kuntaliiton ennakkollisen laskelman mukaan Forssan kaupungin valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset nousisivat 6,1 prosenttia eli 2,87 miljoonaa euroa vuonna 2022. Kaupungin valtionosuusarvio vuonna 2022 on 49,9 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden 2021 valtionosuudet ovat 47,0 miljoonaa euroa. Lopulliset päätökset vuoden 2022 valtionosuusrahoituksesta tehdään joulukuun 2021 lopussa.

Suunitelmavuotena 2023 kaupungin valtionosuudet leikkaantuvat sote-uudistuksen myötä. Sote-tehtävien siirtyessä pois kunnilta suurin osa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta jaettavasta rahasta määräytyy alle 16-vuotiaiden ikäluokkien perustella, mikä tulee ennakoarvioiden mukaan tarkoittamaan kaupungin saamien valtionosuuksien pienentymistä vuosittain 2023–2025.

Vuoden 2022 talousarvion valmistelun lähtökohdat:

Valtuusto hyväksyi 21.6.2021 vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelman laadinnalle seuraavat periaatteet ja linjaukset:

1. Kaupungin taloutta ja palvelutoimintaa hoidetaan suunnittelukaudella 2022-2024 siten, että kaupungin talous pysyy tasapainossa.
2. Vuoden 2022 talousarvion tulostavoite on vähintään tasapaino +-0.
3. Pärjäävä Forssa 2 -ohjelman valmistelu jatkuu talousarviovalmistelun rinnalla kaupungin pidemmän aikavälin taloudellisen tasapainon turvaamiseksi.
4. Toimialojen talousarviokehitys vuodelle 2022 ilman sote-palveluiden ja pelastuslaitoksen maksuosuuksia on vuoden 2022 taloussuunnitelman toimintakate lisättyä 1,0 prosentin henkilöstökulujen kasvulla.
5. Vesihuoltoliikelaitoksen maksaman korvauksen suuruus päätetään talousarvion yhteydessä.
6. Sosiaali- ja terveystalouden kustannusten kasvuun suunnittelukaudella varaudutaan. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirille sekä Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymälle annetaan suunnitteluohjeistus jatkaa tuottavuusohjelmaansa ja pitää kuntamaksujen nousu hyvin maltillisena.

7. Talousarvion tavoiteasettelu perustuu tarkistetun kaupunkistrategian kahdeksaan menestystekijään ja niiden tavoitteisiin. Palvelualueet esitettävät talousarviossa vaikutuspiirissään olevat ja mitattavat strategiaa toteuttavat tavoitteensa sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.

8. Suunnittelukaudella kaupungin kaikilla toimialoilla, liikelaitoksessa ja konserniyhteisöissä on erityisessä tarkastelussa ja painopisteenä tarkistetun kaupunkistrategian menestystekijä: vastuullinen johtaminen ja sen tavoitteet.

Pärjäävä Forssa -talouden tasapainottamisohjelma

Kaupungin talousnäkymät kiristyivät 2018 ja 2019 ja kaupungin tulos oli niinä vuosina alijäämäinen. Valtuusto hyväksyi marraskuussa 2018 Pärjäävä Forssa -talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2019–2021, joka sisältyi vuosien 2019 ja 2020 talousarvioon. Talouden tasapainottamisohjelma sisälsi tasapainottamistarpeen määrittelyn vuosille 2019–2021, tasapainottamistoimenpiteet vuosittain sekä henkilöstösuunnitelman.

Pärjäävä Forssa 1 -ohjelma vuosina täytti sille asetetut tavoitteet ja kaupungin tulos 2020 oli erittäin hyvä. Samaan aikaan toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vuonna 2020 alkanut koronapandemia ja valtion voimakkaat tukitoimet kunnille käänsivät koko kuntatalouden vuoden 2019 ennätyksellisen heikosta tilanteesta ainakin väliaikaisesti varsin hyvään tilanteeseen. Pärjäävä Forssa 1 -ohjelmalla saavutetut tulokset olivat tavoitteen mukaiset, mutta merkittävin tekijä vuoden 2020 hyvään tulokseen oli valtion koronakorvaukset. Edelleen vuonna 2021 valtio on tukenut kuntia, mutta hieman vuotta 2020 pienempänä. Koronatilanteen vähitellen helpottaessa kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveystalouden palvelut sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle.

Koronavirustilanteesta aiheutuvien talousvaikutusten arvioidaan vähitellen poistuvan, mutta myös valtion tukitoimet sen osalta päättyvät vuonna 2022. Sote-uudistuksen jälkeen vuonna 2023 kuntatalouden arvioidaan vahvistuvan kertaluonteisesti verokertymien ajoituksellisten tekijöiden takia. Käytännössä se tarkoittaa, että osa suoriteperusteisesti vuodelle 2022 kuuluvista verotuloista kirjataan kirjanpidollisesti vuodelle 2023 ja näin ollen sote-uudistuksen rahoitusleikkuri ei kohdistu kuntien verotuloihin vielä täysimääräisesti vuonna 2023. Tämä tarkoittaa, että talouden hyvästä suhdanteesta huolimatta kaupungin saamat verotulot tulevat todennäköisesti laskemaan vuodesta 2023 vuoteen 2024. Kuntaliiton ennakkollisen arvion mukaan verotulot laskisivat yli miljoona euroa vuodesta 2023 vuoteen 2024. VM:n syksyn 2021 kuntatalousohjelma arvioi kuntatalouden heikkenevän jälleen 2024 ja 2025.

Forssan kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022–2024 on tasapainoinen. Suunnitelma on tasapainossa, mutta esimerkiksi koronapandemian pitkittyessä on vaarana, että terveydenhuollon kustannukset nousevat suunniteltua enemmän vuonna 2022. On myös huomioitava, että suunnitelmavuosiin kohdistuu poikkeuksellista epävarmuutta, koska sote-uudistuksen siirtolaskelmat ovat vasta alustavia arvioita niin Forssan kuin koko maan osalta.

Sote-tehtävien siirtyessä pois kunnilta suurin osa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta jaettavasta rahasta määräytyy alle 16-vuotiaiden ikäluokkien perustella. Kun otetaan huomioon kaupungin väestökehitys ja ikärakenne, on väistämätön tosiasia, että kaupungin saamat valtionosuudet tulevat tulevina vuosina laskemaan.

Pärjäävä Forssa -ohjelman jatko on jäänyt osittain koronapandemian jalkoihin, mutta edellä mainitut asiat huomioiden, tarve ohjelman jatkolle ei ole poistunut. Päinvastoin sen tarve on jopa kasvanut, jos katsetta siirretään suunnitelmakauden loppuun tai sen jälkeiseen aikaan.

Talousarvion valmistelussa kaupungin toimintaa on suunniteltu Pärjäävä Forssa ohjelman mukaisesti ja talousarvioon sisältyy pieniä toimintaa tehostavia toimenpiteitä kaikilla eri palvelualueilla. Talousarviossa ei ole kuitenkaan sisällä varsinaista erillistä toimenpideohjelmää. Pärjäävä Forssa 2 -ohjelman tavoitteiden täsmentäminen keväällä 2022 sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkennuttua on erittäin tärkeää kaupungin talouden tasapainon säilyttämiseksi. Kaupungin tasapainoisella taloudella kaupunkilaisten palvelut voidaan tulevaisuudessakin turvata. Tavoitteena on vastata palvelutarpeiden muutokseen ja talouden haasteisiin keskittymällä talouden sopeuttamiseen ja tuottavuuden parantamiseen pääpainon ollessa toiminnallisissa ja rakenteellisissa muutoksissa.

Forssan kaupungin keskeisten talouden tunnuslukujen kehitys ja tulorahoituksen riittävyys

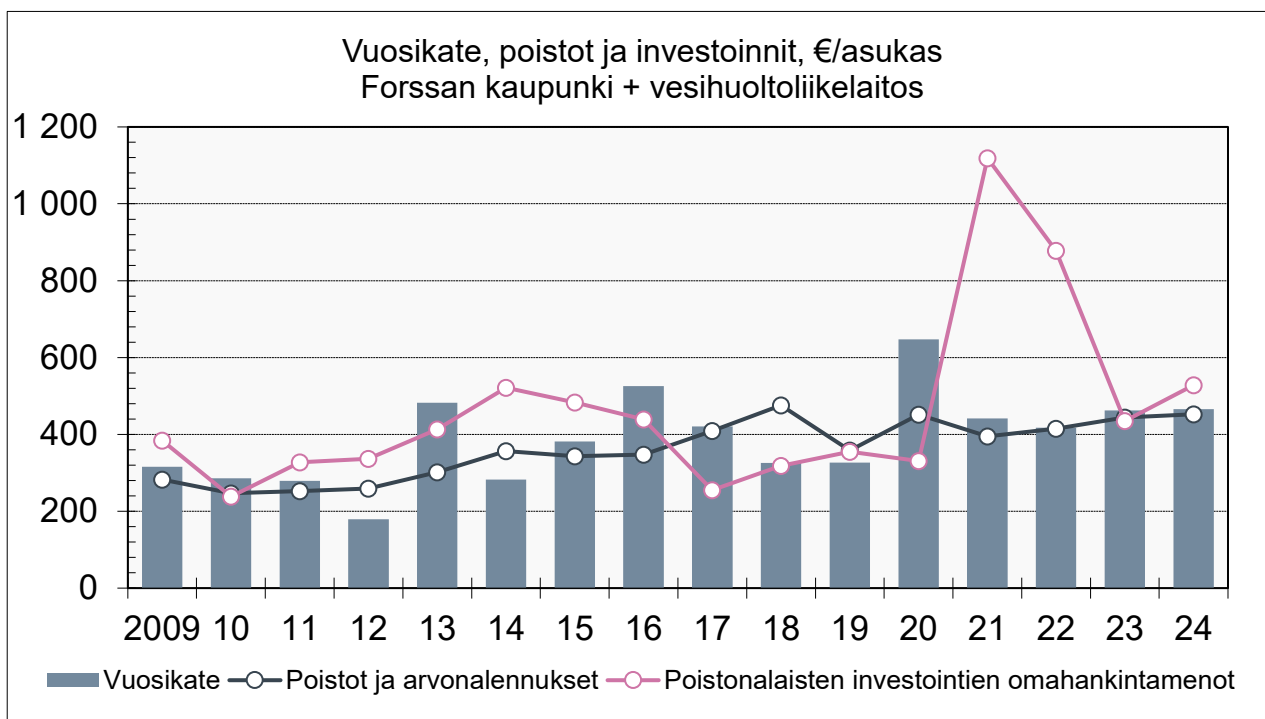
Kuntataloudessa on tavoitteena oltava tulorahoituksen riittävyys, mikä tarkoittaa sitä, että usean tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulee kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot. Kuntalaki toteaa, että taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kunnan talous on tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Poistojen on vastattava keskimääräistä korjausinvestointien tasoa, jotta näin olisi. Tulorahoituksen riittävyttä voidaan paremmin arvioida vertaamalla vuosikatteen, poistojen sekä poistonalaisten investointien omahankintamenojen suuruutta toisiinsa. Talousarvion mukaan kaupungin vuosikate on koko suunnitelmakauden poistojen suuruinen, mutta ei suurempi. Vuosikate ei riitä kattamaan investointien omahankintamenoja ja sen seurauksena kaupunki ottaa lainaa investointiensa rahoittamiseen.

Investointiohjelma vaikuttaa suoraan kaupungin lainanottotarpeeseen ja sitä kautta suhteelliseen velkaantumiseen ja lainanhoitokatteeseen. Kaupungin talouden liikkumavara on pieni. Tulorahoituksen riittävydestä huolehtiminen ja käyttötalouden hallinta on ensiarvoisen tärkeää. Jotta lainanhoitokyky tulevaisuudessakin säilyy, edellyttää se tuloksellisuuden ja tuottavuuden parantamista ja selkeitä säästöjä käyttötaloudessa eli Pärjäävä Forssa -talouden tasapainottamisohjelman jatkamista.

Forssa investoi suunnitelmakaudella aiempia vuosia enemmän. Monitoimikeskuksen investointi ajoittuu vuosille 2021 ja 2022, mutta myös suunnitelmavuosien 2023 ja varsinkin 2024 investointien taso on korkeahko suhteessa aiempiin vuosiin ja suhteessa vuosikatteen.

Poistojen suhteellinen merkitys kaupungin talouteen kasvaa vuodesta 2023 alkaen. Kaupunkiemon toimintakate ennen sote-uudistusta vuonna 2022 on noin -109 miljoonaa euroa ja sote-uudistuksen jälkeen noin -37 miljoonaa euroa. Samaan aikaan poistojen määrä kasvaa.

Suurin riski tulorahoituksen riittävydessä on verotulojen ja valtionosuuksien kehityksessä sekä epäonnistuminen menokehityksen hillitsemisessä ja Pärjäävä Forssa –ohjelman ja sen jatkon toteuttamisessa.

Kaupungin lainamäärä kasvaa 6,6 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Lainamäärä nousee 46,8 miljoonaan euroon, mikä on noin 2 800 euroa asukasta kohden. Kaupungin lainanhoitokustannuksien hallitsemiseksi lainat on pääosin suojattu nykyiselle alhaiselle korkotasolle.

Kaupungin lainanhoitokate on talousarviovuonna tyydyttävä eli 1,4. Mikäli lainanhoitokate on alle 1, tarkoittaa tämä, ettei kaupungin tulorahoitus riitä lainojen korkokuluihin ja lyhenyksiin. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on yli 2 ja tyydyttävä kun lainanhoitokate on 1–2 ja heikko, mikäli lainanhoitokate on alle 1.

Kaupungin talouden keskeisistä tunnusluvuista on graafisia esityksiä talousarviokirjan liitteenä.

1.4 VÄESTÖ

Vuoden 2021 alussa Forssassa oli 16.800 asukasta. Väestön määrä on vähentynyt viime vuosina noin 0,8 prosenttia vuosittain ja tilastokeskuksen ennusteen mukaan sama trendi olisi jatkumassa.

Forssan kaupungin väestön kehitys 1996–2024

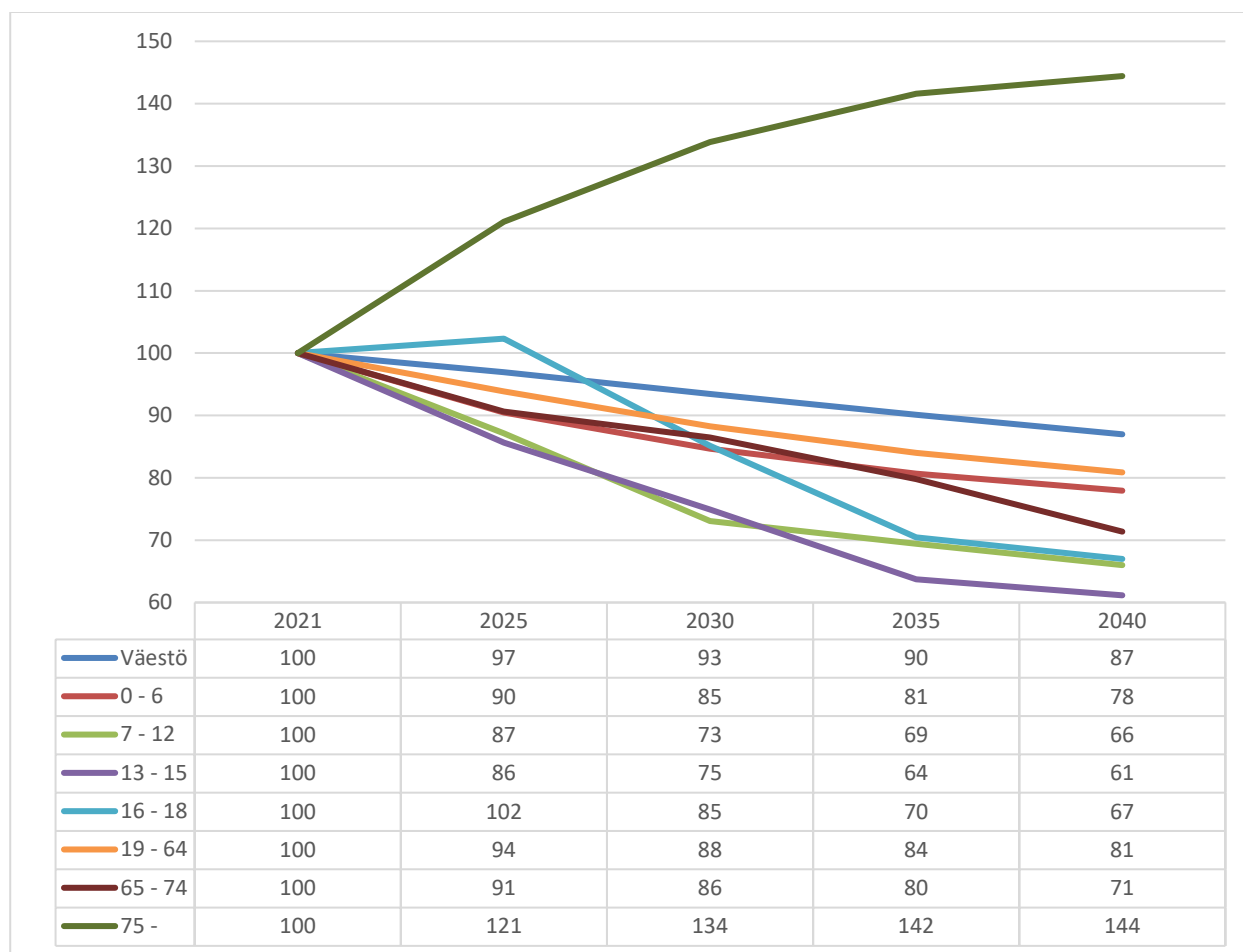
Vuosi	Väestö 31.12.	Muutos hlöä	Muutos %
1996	19.335	-207	-1,1
1997	19.124	-211	-1,1
1998	18.857	-267	-1,4
1999	18.644	-213	-1,1
2000	18.506	-138	-0,8
2001	18.311	-195	-1,1
2002	18.201	-110	-0,6
2003	18.104	-97	-0,5
2004	18.076	-28	-0,1
2005	17.918	-158	-0,9
2006	17.894	-24	-0,1
2007	17.835	-59	-0,3
2008	17.860	25	0,1
2009	17.807	-53	-0,3
2010	17.904	97	0,5
2011	17.833	-71	-0,4
2012	17.727	-106	-0,6
2013	17.667	-60	-0,3
2014	17.521	-146	-0,8
2015	17.422	-99	-0,6
2016	17.328	-94	-0,5
2017	17.185	-143	-0,8
2018	17.028	-157	-0,9
2019	16.901	-127	-0,7
2020	16.800	-101	-0,6
2021*	16.671	-129	-0,8
2022*	16.537	-134	-0,8
2023*	16.410	-127	-0,8
2024*	16.286	-124	-0,8
*tilastokeskuksen ennuste			

Tilastokeskuksen ikäluokittaisen väestöennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden forssalaisten määrä kasvaa merkittävästi tulevina vuosina. Vuodesta 2021 vuoteen 2025 heidän määrä kasvaa 21 prosentilla ja vuoteen 2040 mennessä 44 prosentilla.

Väestöennuste ikäryhmittäin tilastokeskuksen ennusteen mukaan:

	2021	2025	2030	2035	2040
Asukasluku yhteensä	16 671	16 162	15 575	15 022	14 500
0 - 6	775	701	656	625	604
7 - 12	847	738	619	588	559
13 - 15	502	430	376	320	307
16 - 18	518	530	441	365	347
19 - 64	8 656	8 124	7 639	7 273	7 000
65 - 74	2 843	2 576	2 458	2 269	2 029
75 -	2 530	3 063	3 386	3 582	3 654

Väestöennuste indeksoituna eri ikäluokittain tilastokeskuksen ennusteen mukaan:

1.5 SOTE-UUDISTUS

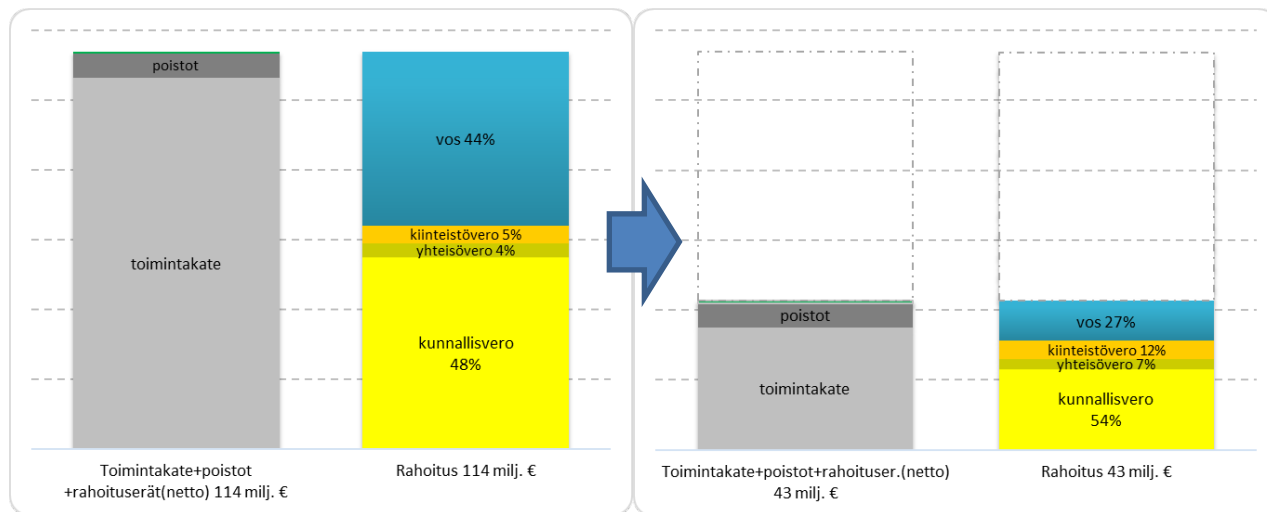
Sosiaali- ja terveystalujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja tätä myötä niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta alkaen. Tämän seurauksena kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Marraskuussa 2021 arviona on, että kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmästä hyvinvointialueiden rahoitukseen siirtyvä määrä on noin 5,34 miljardia euroa. Veromenetysten korvauksista siirtyy yhteensä noin 1,6 miljardia euroa. Tämän lisäksi kunnilta hyvinvointialueille siirtyy 12,8 miljardia euroa kunnallisveroa sekä kolmasosa kuntien yhteisöve-

ron tuotosta (0,67 miljardia euroa). Kunnallisveron siirto toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia 12,39 prosenttiyksiköllä.

Siirtolaskelmat ovat toistaiseksi ennusteita, jotka tarkentuvat lopullisiksi laskelmiksi vasta kuntien vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua keväällä 2023, sillä lopullinen siirtolaskelma määräytyy vuosien 2021 ja 2022 sote-kulujen perusteella. Siirtolaskelmien ennusteita tarkennetaan seuraavan kerran keväällä 2022, kun laskelmissa voidaan huomioida kuntien 2021 tilinpäätökset ja 2022 talousarviotiedot. Rahoituksen siirtolaskelmat saadaan kuntien Valtiokonttorille raportoimista taloustiedoista.

Koko maan tasolla uudistus on kustannusneutraali, sillä kuntataloudesta lähtee yhtä suuri määrä kustannuksia ja tuloja pois. Yksittäisissä kunnissa tilanne ei ole kuitenkaan sama, sillä kuntakohtaisesti siirtyvät kustannukset ja tulojen vähennykset eivät vastaa toisiaan. Uudistuksesta aiheutuvia kuntakohtaisia eroja tasoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä tasauksilla ja rajoittimilla. Tästä huolimatta uudistus muuttaa lähes kaikkien kuntien taloutta ja talouden tasapainoa. Pidemmällä aikavälillä uusi tehtävänjako kuntien, maakuntien ja valtion välillä tulee vielä muuttamaan uuden kunnan toimintoja monella eri tapaa johtuen mm. kuntien erilaisista investointitarpeista.

Sote-uudistus pienentää kaupungin toimintakatteen ja poistojen yhteismäärän noin 114 miljoonasta eurosta 43 miljoonaan euroon. Rahoituksessa valtionosuuksien suhteellinen merkitys pienenee ja verotulojen merkitys kasvaa. Erityisesti kiinteistöveron merkitys kasvaa, koska se on ainoa vero, joka ei ole siirtymässä lainkaan osaksi hyvinvointialueen rahoitusta.

Vanha Forssa 2022

Uusi Forssa 2023

Lähde: Kuntaliiton jakoavain

2. ESITYSTAPA, RAKENNE JA SITOVUUS

2.1 ESITYSTAPA JA RAKENNE

Talousarvio ja kolmeksi vuodeksi laadittu taloussuunnitelma sisältävät tuloslaskelmaosan, rahoitusosan, käyttötalousosan ja investointiosan. Lisäksi talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät yleisen osan, liikelaitoksen ja konserniyhteisöjen tavoitteet sekä tarvittavat liitteet.

Kaupungin kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja taloussuunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa. Tuloslaskelmat ja rahoituslaskelmat esitetään erikseen: kaupunki ilman liikelaitosta ja koko kaupunki mukana liikelaitos.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaiset toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Toimintakate = toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, mikäli vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, jos vuosikate alittaa poistot. Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Tuloslaskelmassa tilikauden tuloksen käsittelyerät (poistoerot, vapaaehtoisten varausten muutokset ja rahastojen muutokset) eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Valtuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä.

RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään kunnan rahoituslaskelma ns. rahavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulorahoituksen ja investointierät. Lisäksi rahoituslaskelmasta käy ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainauksen ja lainakannan muutokset. Niiden jälkeen esitetään maksuvalmiuteen vaikuttavat omien pääomien muutokset. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, saamisten ja korottomien velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kaupungin toiminnan ohjausta kuvataan puolestaan käyttötalousosassa ja investointiosassa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa kuntalain edellyttämät toiminnalliset tavoitteet: kaupunkistrategiasta valitut kriittiset menestystekijät, toimenpiteet, jotka edistävät kriittisen menestystekijöiden toteutumista ja tavoitetasot talousarviovuodelle sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille palvelualueittain tehtävien hoitamiseen. Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös ne sisäiset erät, joihin toimielin tai muu toiminnasta vastaava yksikkö voi vaikuttaa.

Palvelualueiden tavoitelomakkeet on jaettu kolmeen sarakkeeseen:

Tavoite	Toimenpide	Riskit
Tavoite-sarakkeessa ilmaistaan, minkälainen muutos palvelualueen toiminnan seurauksena talousarviovuoden aikana halutaan tapahtuvan ja miten se tukee kaupungin strategian toteutumista.	Toimenpide-sarakkeessa ilmaistaan, minkälaisilla talousarviovuoden aikana tehtävillä toimenpiteillä haluttu muutos saadaan aikaan.	Riskit-sarakkeessa on kuvattu tavoitteeseen liittyviä riskejä sekä keinoja, joilla niitä hallitaan. Tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien ja niiden hallintakeinojen esittämisellä kaupungin riskienhallintaa pyritään tuomaan lähemmäksi kaupunkistrategian toteuttamista ja samalla myös arkipäiväistä operatiivista johtamista.

Käyttötalousosassa esitetään myös palvelun tuloslaskelma, josta ilmenee toiminnan kustannusrakenne kokonaisuudessaan. Kustannusrakenne on alustava ja se tarkentuu käyttösuunnitelmassa. Kokonaiskustannuksissa esitetään pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden (käyttöomaisuuden) suunnitelman mukaiset poistot.

Lisäksi käyttötalousosassa esitetään palveluittain toiminnan painopisteet talousarviovuonna, muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa, keskeiset muutokset ja asiat taloussuunnitelmasta sekä keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi. Lisäksi esitetään keskeiset mittarit ja tunnusluvut, joita seurataan.

Talousarviomäärärahat hyväksytään vuoden 2022 palveluiden osalta. Vuodet 2023 ja 2024 ovat alustavia arviota, eivät määrärahoja. Käyttötalousosa sisältää 19 palvelualueita, joille osoitetaan menomäärärahat ja tuloarviot.

Taloussuunnitelma on laadittu kaikkien suunnitelmavuosien osalta vuoden 2022 arviotun rahanarvoon. Täten inflaation vaikutusta suunnitelmavuosille 2023–2024 ei ole otettu huomioon eli muutokset määrärahoissa ja tuloarvioissa johtuvat toiminnassa tapahtuvista muutoksista.

INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankeryhmille. Investointiosassa käsitellään vain aktivoitavat hankintamenot. Tuloarviona esitetään valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointimenoihin. Käyttöomaisuuden myynneistä esitetään suunnitelman mukainen hankintamenojäännös. Investointivarausten tai rahaston käyttö hankkeen rahoitukseen esitetään erikseen sitovana perusteluna.

Investointiosaan varataan määrärahat hyödykkeen hankintaan, mikäli hyödykkeen tai hyödykkeen eri komponenttien verollinen hankintahinta on vähintään 10.000 euroa.

Määrärahat esitetään talousarviokirjassa hankeryhmittäin.

LIKELAITOS

Kaupungilla on seuraava kuntalain mukainen liikelaitos: Forssan vesihuoltoliikelaitos. Talousarvion käyttötalousosassa menoihin ja tuloihin sisältyvät palvelujen ja tavaroiden ostot liikelaitokselta ja vastaavasti palvelujen myynti ja vuokraus liikelaitokselle.

Määrärahaa liikelaitoksen investointimenuon ei oteta kaupungin talousarvion investointiosaan, vaan mahdollinen pääomarahoitusta liikelaitoksen investointimenuon käsitellään talousarvion rahoitusosassa sisäisenä antolainana tai peruspääoman lisäyksenä. Kaupungin talousarviossa liikelaitoksen kaupungille maksama peruspääoman korko ja lainan korko näkyy tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -menoissa.

Johtokunnan esitys liitetään osaksi kaupunginhallituksen esitystä kaupungin talousarvioksi ja -suunnitelmaksi valtuustolle.

Hallintosäännön 60 § mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion valtuuston asettamien tavoitteiden perusteella.

KAUPUNKIKONSERNI

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla yksin tai muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö).

Kaupunginvaltuusto hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja -suunnitelmassa myös kaupunkikonsernille.

Forssan kaupungin konsernirakenne on seuraava:

Tytäryhteisöt:	omistusosuus %
Forssa-asunnot Oy	100,00*
Loimijoen Kuntapalvelut Oy	82,96*
Forssan Yrityskehitys Oy	100,00*
Forssan kaupungin Vanhustenkotiyhdistys ry	100,00
Osakkuusyhteisöt:	
As Oy Tölönrivi	40,20
Kuntayhtymät:	
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä	59,96*
Hämeen liitto	11,73
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	3,78
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä	44,12*
Eteva ky	0,64

Konsernitavoitteet asetetaan talousarvion yhteydessä * merkityille yhteisöille.

2.2 SITOVUUS

Käyttötalousosa

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta talous-suunnitelma on vain ohjeellinen; ainoastaan alijäämän kattamiseksi esitetyt toimenpiteet ovat sitovia.

Käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia toimialatasolla. Kyseessä on bruttositovuus, menot ja tulot ovat molemmat erikseen sitovia. Käyttötalousosa sisältää yhteensä 19 eri palvelualueetta.

Nettositovuuden piirissä ovat seuraavat käyttötalousosan palvelut

- 230 Vapaa-aikapalvelut
- 280 Työllisyys ja elin oimapal elut
- 580 Yhteistoiminta-alueen
jätehuolto

Käyttötalousosassa esitetyt palvelujen menestystekijät, toimenpiteet ja tavoitetasot sekä taloudelliset tavoitteet eli määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia. Käyttötalousosassa esitetyt tunnusluvut, painopisteet, jne. eivät ole sitovia tavoitteita.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sekä kokonaiskustannusarviot ovat sitovia hanke-ryhmittäin tai hankkeittain. Sitovat hankeryhmät tai hankkeet on merkitty investointiosaan kirjaimella (s). Mikäli investoinnin hankintamenon ennakoidaan ajoittuvan kahdelle tai useammalle vuodelle, hyväksyy valtuusto investoinnin hankinnan kokonaiskustannusarvion sitovana, jolloin kustannusarvion sisällä tapahtuvat vaihtelut vuositason tasolla ovat sallittuja. Vuodet 2023–2024 ovat suuntaa antavia, eivät varsinaisia määrärahoja.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Rahoituslaskelmaosa

Rahoituslaskelmaosassa sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- antolainasaamisten lisäys
- antolainasaamisten vähennys
- lainakannan muutos

Liikelaitos ja konserniyhteisöt

Konsernitavoitteet ovat sitovia kaupungin liikelaitokselle. Valtuustoon nähden sitovia eriä liikelaitoksen tulosbudjetissa ovat kaupungin ja liikelaitoksen väliset pääomarahoituksen korvaukset. Näitä korvauksia ovat korkotulot ja -menot sisäisestä anto- ja ottolainauksesta sekä korvaukset kaupungin liikelaitokseen sijoittamasta peruspääomasta.

2.3 KÄYTTÖSUUNNITELMAT

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpano-ohjein lautakuntien, tilivelvollisten virkamiesten ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kaupunginhallitus, lautakunta tai johtokunta päättää sen jälkeen käyttösunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä. Käyttösunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja kohteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä ja sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin.

Toimivallanjakoa koskevat määräykset annetaan hallintosäännössä.

2.4 TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelualueittain. Alemman palveluysikkötason tavoitteet hyväksytään lautakuntien käyttösunnitelmissa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa myös toiminnalliset ja taloudelliset konsernitavoitteet tytäryhtiöille ja liikelaitoksille sekä kuntayhtymille.

Kaupungin talousarvion toteutumisen seuranta tapahtuu kuukausiraportoinnilla siten, että kaupunginhallitukselle informoidaan talousarvion toteutumisesta aina kuukauden päätyttyä seuraavan kuukauden aikana tuloslaskelmatasolla. Raportti sisältää myös toteumaennusteen koko vuodelle. Tällä tavoin voidaan reagoida ajoissa mahdollisiin muutostarpeisiin toiminnassa ja talousarviossa. Myös lautakunnat ja johtokunnat käsittelevät kuukausiraportin kokouksissaan kuukausittain. Lisäksi laaditaan osavuosisikatsaukset maaliskuu-, kesä- ja syyskuun lopun tilanteesta.

Liitteenä 1 on kokonaiskuvaus kaupungin arviointijärjestelmästä. Valtuuston hyväksymä talousarviokirja ja lautakuntien ja esimiesten hyväksymät käyttösunnitelmat muodostavat luettelon tavoitteista ja mittareista, joita talousarviovuoden aikana seurataan.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

KÄYTTÖTALOUSOSAN LASKENTAPERUSTEET

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelmakauden ensimmäinen vuosi.

Henkilöstökulut

Vuosipalkat on talousarvioon laskettu siten, että henkilöstön huhtikuun 2021 palkoista laskettuihin vuosipalkkoihin on laskettu 1,0 %:n korotus yleiskorotuksia varten.

Forssan kaupungin sosiaalivakuutusmaksuina on käytetty seuraavia arvioita vuosille 2021–2024:

%-yksikköä	2021	2022	2023	2024
Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	1,53	1,35	1,35	1,35
Työttömyysvakuutusmaksut	1,90	1,90	1,90	1,90
Tapaturmavakuutusmaksut	0,40	0,40	0,40	0,40
Muut vakuutusmaksut	0,05	0,05	0,05	0,05
Eläkemaksu KuEL yhteensä	17,44	17,34	17,34	17,34
Eläkemenoperusteiset maksut budjetoitu euronääräisinä palveluyksiköille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti Opettajien eläkemaksu	16,26	16,57	16,57	16,57

Palvelujen ostot

Asiakaspalveluiden ostot ovat pääosin terveys- ja sosiaalipalveluiden ostoa Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä, pelastuspalvelujen ostamista Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta sekä ateria- puhtaus ja laskentapalvelujen ostoa Loimijoen Kuntapalvelut Oy:ltä. Myös ostot liikelaitokselta kuuluvat osittain palvelujen ostoihin.

Sisäiset erät

Käyttötaloulososan palvelukohtaisiin määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös sisäisen laskutuksen erät. Sisäisiä tuottoja perivät seuraavat yksiköt: ICT-palvelut, puhelinpalvelut, painatuskeskus, postitus, tilapalvelu- ja maankäyttöpalvelu.

Toimistopalveluyksikkö on aiemmin sisältynyt vyörytettäviin eriin, mutta keskushallintoon kuulunut toimistopalveluyksikkö puretaan 1.1.2022 ja sen henkilökunta siirtyy eri toimialoille. Toimistopalveluyksikön vuosittainen vyörytys olisi ollut noin 900 000 euroa.

Sisäiset erät eriteltyinä ovat:

ICT-palvelut	736.673 euroa
puhelinpalvelut	41.230 euroa
painatuspalvelut	94.890 euroa
postituspalvelut	16.990 euroa
maankäyttöpalvelut ja tilapalvelu	6.870.290 euroa
muut sisäiset	80.680 euroa
Yhteensä	7.840.753 euroa

KÄYTTÖTALOUSOSA

tuotot/kulut €

ulkoiset + sisäiset

	TP 2020	TA 2021+ muutos	TA 2022	Muutos % 2021/2022	TS 2023	TS 2024
Keskushallinto						
100 Keskushallinto						
Toimintatuotot	2 293 098	2 234 390	1 331 283	-40,4 %	1 331 283	1 331 283
Toimintakulut	-6 488 187	-6 661 187	-5 895 620	-11,5 %	-5 724 732	-5 724 732
Toimintakate	-4 194 089	-4 426 797	-4 564 337	3,1 %	-4 393 449	-4 393 449
700 Vaalit						
Toimintatuotot	0	700	0	-100,0 %	0	0
Toimintakulut	-3 635	-54 490	-51 500	-5,5 %	-45 580	-125 690
Toimintakate	-3 635	-53 790	-51 500	-4,3 %	-45 580	-125 690
710 Tarkastustoiminta						
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-40 781	-54 030	-54 000	-0,1 %	-54 000	-54 000
Toimintakate	-40 781	-54 030	-54 000	-0,1 %	-54 000	-54 000
Keskushallinto yhteensä						
Toimintatuotot	2 293 098	2 235 090	1 331 283	-40,4 %	1 331 283	1 331 283
Toimintakulut	-6 532 603	-6 769 707	-6 001 120	-11,4 %	-5 824 312	-5 904 422
Toimintakate	-4 238 505	-4 534 617	-4 669 837	3,0 %	-4 493 029	-4 573 139
Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut						
200 Toimialan tukipalvelut						
Toimintatuotot	410 664	333 342	426 000	27,8 %	426 000	426 000
Toimintakulut	-1 578 466	-1 759 707	-2 186 484	24,3 %	-2 196 484	-2 196 484
Toimintakate	-1 167 801	-1 426 365	-1 760 484	23,4 %	-1 770 484	-1 770 484
210 Perusopetus						
Toimintatuotot	1 812 650	1 287 627	1 628 610	26,5 %	1 628 610	1 628 610
Toimintakulut	-13 714 846	-13 422 324	-13 769 620	2,6 %	-13 769 620	-13 769 620
Toimintakate	-11 902 197	-12 134 697	-12 141 010	0,1 %	-12 141 010	-12 141 010
230 Vapaa-aikapalvelut						
Toimintatuotot	1 085 192	1 695 000	1 801 372	6,3 %	1 801 372	1 801 372
Toimintakulut	-5 199 319	-5 466 425	-5 570 772	1,9 %	-5 570 772	-5 570 772
Toimintakate	-4 114 128	-3 771 425	-3 769 400	-0,1 %	-3 769 400	-3 769 400
240 Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö						
Toimintatuotot	1 096 782	1 085 805	1 129 503	4,0 %	1 129 503	1 129 503
Toimintakulut	-5 205 908	-5 069 709	-5 031 436	-0,8 %	-5 031 436	-5 031 436
Toimintakate	-4 109 126	-3 983 904	-3 901 933	-2,1 %	-3 901 933	-3 901 933
250 Varhaiskasvatuksen palvelut						
Toimintatuotot	664 757	649 000	802 170	23,6 %	802 170	802 170
Toimintakulut	-7 750 295	-7 823 960	-8 073 675	3,2 %	-8 073 675	-8 073 675
Toimintakate	-7 085 538	-7 174 960	-7 271 505	1,3 %	-7 271 505	-7 271 505

tuotot/kulut € ulkoiset + sisäiset	TP 2020	TA 2021+ muutos	TA 2022	Muutos % 2021/2022	TS 2023	TS 2024
280 Työllisyys- ja elinvoimapalvelut						
Toimintatuotot	2 190 032	2 408 721	2 350 660	-2,4 %	2 350 660	2 350 660
Toimintakulut	-4 200 847	-4 395 666	-4 295 708	-2,3 %	-4 295 718	-4 295 718
Toimintakate	-2 010 815	-1 986 945	-1 945 048	-2,1 %	-1 945 058	-1 945 058
285 Sosiaalipalvelut						
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-28 285 672	-28 096 960	-30 409 140	8,2 %	-629 470	-599 470
Toimintakate	-28 285 672	-28 096 960	-30 409 140	8,2 %	-629 470	-599 470
290 Terveyspalvelut						
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-38 139 472	-39 591 240	-41 560 330	5,0 %	0	0
Toimintakate	-38 139 472	-39 591 240	-41 560 330	5,0 %	0	0
Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut yhteensä						
Toimintatuotot	7 260 076	7 459 495	8 138 315	9,1 %	8 138 315	8 138 315
Toimintakulut	-104 074 825	-105 625 991	-110 897 165	5,0 %	-39 567 175	-39 537 175
Toimintakate	-96 814 749	-98 166 496	-102 758 850	4,7 %	-31 428 860	-31 398 860
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala						
500 Teknisen ja ympäristötoimen hallinto ja maaseutupalv.						
Toimintatuotot	11 262	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
Toimintakulut	-334 108	-406 179	-369 883	-8,9 %	-402 483	-402 483
Toimintakate	-322 846	-405 179	-368 883	-9,0 %	-401 483	-401 483
510 Maankäyttöpalvelut						
Toimintatuotot	753 407	754 100	705 050	-6,5 %	705 050	705 050
Toimintakulut	-720 649	-670 490	-618 430	-7,8 %	-618 430	-618 430
Toimintakate	32 758	83 610	86 620	3,6 %	86 620	86 620
520 Infrapalvelut						
Toimintatuotot	189 323	201 400	174 900	-13,2 %	174 900	174 900
Toimintakulut	-2 942 784	-3 116 830	-3 138 319	0,7 %	-3 138 319	-3 138 319
Toimintakate	-2 753 461	-2 915 430	-2 963 419	1,6 %	-2 963 419	-2 963 419
540 Pelastuspalvelut						
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-1 521 410	-1 611 581	-1 621 050	0,6 %	-1 621 050	-1 621 050
Toimintakate	-1 521 410	-1 611 581	-1 621 050	0,6 %	-1 621 050	-1 621 050
570 Tilapalvelu						
Toimintatuotot	9 542 881	9 509 900	9 553 140	0,5 %	9 553 140	9 553 140
Toimintakulut	-5 289 231	-5 462 750	-5 895 586	7,9 %	-5 495 586	-5 495 586
Toimintakate	4 253 650	4 047 150	3 657 554	-9,6 %	4 057 554	4 057 554
580 Yhteistoiminta-alueen jätehuolto						
Toimintatuotot	228 639	324 808	283 237	-12,8 %	283 237	283 237
Toimintakulut	-228 361	-324 808	-283 237	-12,8 %	-283 237	-283 237
Toimintakate	278	0	0	0,0 %	0	0

tuotot/kulut € ulkoiset + sisäiset	TP 2020	TA 2021+ muutos	TA 2022	Muutos % 2021/2022	TS 2023	TS 2024
600 Rakennusvalvonta ja ympäristöpalvelut						
Toimintatuotot	574 417	543 900	524 900	-3,5 %	524 900	524 900
Toimintakulut	-670 392	-733 930	-734 429	0,1 %	-734 429	-734 429
Toimintakate	-95 974	-190 030	-209 529	10,3 %	-209 529	-209 529
610 Maankäytön suunnittelupalvelut						
Toimintatuotot	12 798	10 000	10 000	0,0 %	10 000	10 000
Toimintakulut	-279 787	-289 530	-290 706	0,4 %	-290 706	-290 706
Toimintakate	-266 989	-279 530	-280 706	0,4 %	-280 706	-280 706
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala yhteensä						
Toimintatuotot	11 312 728	11 345 108	11 252 227	-0,8 %	11 252 227	11 252 227
Toimintakulut	-11 986 722	-12 616 098	-12 951 640	2,7 %	-12 584 240	-12 584 240
Toimintakate	-673 994	-1 270 990	-1 699 413	33,7 %	-1 332 013	-1 332 013
Käyttötaloulososa yhteensä						
Toimintatuotot	20 865 903	21 039 693	20 721 825	-1,5 %	20 721 825	20 721 825
Toimintakulut	-122 594 150	-125 011 796	-129 849 925	3,9 %	-57 975 727	-58 025 837
Toimintakate	-101 727 248	-103 972 103	-109 128 100	5,0 %	-37 253 902	-37 304 012

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 100 KESKUSHALLINTO

TILIVELVOLLINEN Kaupunginjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Kaupungin keskushallintoon sisältyvät kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupungin ja konsernin johto, sisäinen tarkastus, koko kaupunkia koskevat hallintopalvelut: talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, puhelinvaihe, postituspalvelut, tietohallintopalvelut, painatuspalvelut, arkistopalvelut, hankintapalvelut, matkailu, markkinointi ja viestintä sekä tarkastustoiminta ja vaalit.

Lisäksi keskushallinnon toimintoihin kuuluvat strategian mukainen kaupunkikonsernin johtaminen ja kehittäminen, kaupungin talouden ohjaus ja seuranta, talousarvion ja -suunnitelman valmistelu, tilinpäätöksen ja laskentatoimen kehittäminen sekä rahoitus- ja sijoitustoiminta, paikalliset yhteistoimintajärjestelmät, henkilöstön kehittäminen ja koulutus, joukkoliikennepalvelujen järjestäminen ja kansainvälinen toiminta.

TALOUSARVIO 2022 • sisältää koko kaupunkia ja konsernia koskevia tavoitteita

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
3.3 Lisätään Forssan kansallisen kaupunkipuiston ja kaupungin muiden puistoalueiden tunnettuutta ja käyttöä.	Lisätään matkailu- ja markkinointiyhteistyötä paikallisten yritysten kanssa Lisätään markkinointiyhteistyötä Kansalliset kaupunkipuistot-verkoston kautta Loimalammin alueen ja sen uudistusten (ruoppaus ja uusi lintutorni) markkinointi	Riskinä on, että imago ei vahvistu toivotulla tavalla. Puistokaupunki-imagon vahvistumista edistetään jakamalla kaupunkipuistoverkoston ja kaupungin omaa materiaalia sosiaalisessa mediassa. Loimalammin alueen uudistuksen ja lintutornin rakentamisen aloittamiseen kiinnitetään huomiota.
3.5 Kehitetään kiertotalousmatkailua ja yrittäjien vastuullisuutta	Rakennetaan yritysvierailutuotteita ammatillaisvierailuille Technical Visit Häme -hankkeessa Toteutetaan yrittäjien vastuullisuusvalmennusta ja aktivointia Sustainable Travel Finland -tuotemerkin hakuprosessissa	Technical Visit Häme -hankkeessa ajan riittäminen toimenpiteiden toteutukseen. Mahdollisuus kuitenkin lisäämään. Hanke päättyy 31.8.2022. Yrityssparrauksien toteutus kilpailutettu. Ensimmäinen maksatus työn alla. 9.11. yrittäjille infotilaisuus. Yritysrekrytoinnissa vielä muutamia potentiaalisia kontaktitavara. Vastuullisuusvalmennuksessa riskinä on matkailuyrittäjien todellinen sitoutuminen työlääseen STF-prosessiin. Hanke päättyy 31.7.2023. Hankkeella, jossa toimenpidettä voidaan jatkaa on aloituslupa, mutta henkilöresurssia ei ole vielä olemassa.
5.3 Kehitetään kaupunkia yhdessä kaupunkilaisten kanssa erilaisia osallistamistapoja hyödyntäen.	Osallistuvan budjetoinnin Forssan mallin toteutus Toteutetaan kaupunkipalvelututkimus	Riskinä on, että osallistuva budjetointi tai kaupunkipalvelututkimus ei tavoita kaupunkilaisia. Osallistumisastetta lisätään aktiivisella ja hyvissä ajoin aloitetulla tiedottamisella.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
5.3 Edistetään kaupungin digipalvelujen saavutettavuutta	Ylläpidetään ja kehitetään kaupungin verkkosivujen saavutettavuutta	Saavutettavuuden lisääminen edellyttää sivustojen päivittäjiltä vahvaa osaamista ja oman työn jatkuvaa kehittämistä.
5.4 Lisätään työntekijöiden mahdollisuuksia monimuotoiseen työskentelyyn.	Päivitetään etätyöohjeita pandemia-ajan oppien perusteella Arvioidaan etätyöohjeiden toimivuutta saatujen kokemusten ja saatujen palautteiden perusteella sekä tehdään ohjeeseen tarvittavat korjaukset	Riskinä on, että tavoitteen toteutuminen johtaa työntekijöiden epätasa-arvoiseen kohteluun. Huomioidaan oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus työn kehittämisessä.
5.5 Toteutetaan asumisen markkinointia onnistuneesti ja tehostusti	Asumisen palveluiden esittelyt ja messut Markkinoinnin kärkenä monipuoliset ja laadukkaat palvelut kaikentyyppisille	Markkinointi ei tavoita oikeita kohderyhmiä. Huomioidaan eri kohderyhmät monipuolisella markkinoinnilla.
7.6 Uudistetaan ICT-palvelukokonaisuus tuottavuuden, laadun ja kustannustehokkuuden parantamiseksi.	Selvitetään vaihtoehdot ICT-kumppanin valitsemiseksi Aikataulutetaan ja käynnistetään hankinta	Hankinnan laajuuden ja teknisyyden vuoksi päädytään sopimukseen, jolla ei saavuteta tavoitteiden mukaista lopputulosta. Käytetään tarvittaessa ulkopuolista hankintaosaamista riskin hallitsemiseksi.
7.8 Lisätään avoimuutta ja parannetaan kaupungin imagoa kehittämällä ulkoista ja sisäistä viestintää	Viestitään sosiaalisessa mediassa kaupunginvaltuuston asialistoista ennen kokouksia. Viestitään kaupunginvaltuuston ja -hallituksen kokousten päätöksistä sosiaalisessa mediassa ja kaupungin kotisivuilla.	Riskinä on, että viestintä jää yksittäisten ihmisten vastuulle, jolloin henkilöriskit korostuvat ja viestinnästä voi tulla yksipuolista. Laajennetaan viestinnän osaamista koulutuksin. Hyödynnetään brändikäsikirjaa ja viestintäohjetta koko organisaation viestinnässä.
7.8 Hyödynnetään Kuninkuusravit 2022 -tapahtumaa onnistuneesti kaupunkimarkkinoinnissa ja viestinnässä.	Toteutetaan toimenpiteet markkinointi- ja viestintäsuunnitelman mukaisesti	Mahdolliset ongelmat tapahtuman toteuttamisessa saattavat vaikuttaa kielteisesti kaupungin imagoon. Riskin hallitsemiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä tapahtumajärjestäjän kanssa.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kuninkuusravien potentiaalin hyödyntäminen. Forssan kaupunkiseudun elinvoima ja sen parantaminen. Valmistautuminen sote-uudistuksen jälkeiseen aikaan ja kaupungin edunvalvonta hyvinvointialuevalmistelussa. ICT-kumppanin valinta.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Toimistopalveluyksikön uudelleen organisoinnin myötä 13 toimistosihteerä siirtyy keskushallinnosta muille toimialoille. Keskushallinnon sisäiset myyntituotot laskevat samalla noin 900 000 €.

Osallistuvan budjetoinnin määrärahavaraus 20 000 €.

Kuninkuusravien määrärahavaraus 40 000 €.

Lounais-Hämeen musiikkipäivien avustus 10 000 € (khal. 25.10.2021).

Ystävänkammarin avustus 30 000 € (siirretty palvelulta 200 toimialan tukipalvelut) ja 35 000 € tilavuokriin.

Henkilöstöpäällikön viran lakkauttaminen ja hallintojohtajan viran perustaminen.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Taloussuunnitelmakauden tilanne on arvioitava uudelleen soten siirtolaskelmien varmistuttua.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

--

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuodet	35	22	22	22
Tilat m ²	1 654	1 654	1 654	1 654

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	2 293 098	2 234 390	1 331 283	1 331 283	1 331 283
Kulut	-6 487 267	-6 661 187	-5 895 620	-5 724 732	-5 724 732
Netto	-4 194 169	-4 426 797	-4 564 337	-4 393 449	-4 393 449

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	2 293 098	2 234 390	1 331 283	1 331 283	1 331 283
Myyntituotot	1 940 446	2 037 390	1 137 583	1 137 583	1 137 583
Tuet ja avustukset	194 726	180 000	183 700	183 700	183 700
Muut toimintatuotot	157 926	17 000	10 000	10 000	10 000
Toimintakulut yhteensä	-6 487 267	-6 661 187	-5 895 620	-5 724 732	-5 724 732
Henkilöstökulut	-2 153 141	-2 036 540	-1 428 388	-1 371 500	-1 371 500
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-1 660 857	-1 557 330	-1 081 358	-1 034 360	-1 034 360
Henkilöstösivukulut	-492 285	-479 210	-347 030	-337 140	-337 140
Eläkkeet	-434 331	-418 190	-306 660	-298 510	-298 510
Muut henkilöstökulut	-57 953	-61 020	-40 370	-38 630	-38 630
Palvelujen ostot	-3 690 784	-3 925 090	-3 775 152	-3 651 152	-3 651 152
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 735	-62 900	-55 050	-55 050	-55 050
Avustukset	-169 344	-86 700	-91 700	-106 700	-106 700
Muut toimintakulut	-422 262	-549 957	-545 330	-540 330	-540 330
Toimintakate	-4 194 169	-4 426 797	-4 564 337	-4 393 449	-4 393 449
Suunitelman mukaiset poistot	-28 543	-39 912	-74 620	-105 890	-117 650
Tilikauden tulos	-4 222 712	-4 466 709	-4 638 957	-4 499 339	-4 511 099

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 700 VAALIT

TILIVELVOLLINEN Kaupunginsihteeri

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Kaupunki järjestää alueellaan vuonna 2022 aluevaalit.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

--

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

--

Taloussuunnitelma 2022–2024

Eduskuntavaalit v. 2023
Presidentin vaalit ja europarlamenttivaalit v. 2024

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

--

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuodet				
Tilat m ²				

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	0	700	0	0	0
Kulut	-3 635	-54 490	-51 500	-45 580	-125 690
Netto	-3 635	-53 790	-51 500	-45 580	-125 690

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	0	700	0	0	0
Myyntituotot	0	700	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-3 635	-54 490	-51 500	-45 580	-125 690
Henkilöstökulut	-347	-35 670	-37 710	-35 070	-104 380
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-347	-32 080	-34 100	-31 550	-93 880
Henkilöstösivukulut	0	-3 590	-3 610	-3 520	-10 500
Eläkkeet	0	-2 340	-2 340	-2 340	-7 020
Muut henkilöstökulut	0	-1 250	-1 270	-1 180	-3 480
Palvelujen ostot	-3 288	-16 210	-11 880	-8 720	-17 840
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-2 610	-1 910	-1 790	-3 470
Toimintakate	-3 635	-53 790	-51 500	-45 580	-125 690
Tilikauden tulos	-3 635	-53 790	-51 500	-45 580	-125 690

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO
PALVELU 710 TARKASTUSTOIMINTA
TILIVELVOLLINEN Tarkastuslautakunta

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Tarkastuslautakunta on valtuuston asettama toimielin, joka vastaa kaupungin ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Lautakunnan toimintaa ohjaa kuntalaki (410/2015) ja kaupungin hallintosääntö. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Lautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset vuosittain valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunnan perustehtävä pysyy vuosittain samana.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

--

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

--

Taloussuunnitelma 2022–2024

--

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

--

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tarkastuslautakunnan kokoukspäivät	11	11	11	11
Tilintarkastajien tarkastuspäivät	35	35	35	35
Tilat m ²				

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-40 781	-54 030	-54 000	-54 000	-54 000
Netto	-40 781	-54 030	-54 000	-54 000	-54 000

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-40 781	-54 030	-54 000	-54 000	-54 000
Henkilöstökulut	-9 179	-10 390	-10 380	-10 380	-10 380
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-8 613	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Henkilöstösivukulut	-566	-390	-380	-380	-380
Eläkkeet	-457	0	0	0	0
Muut henkilöstökulut	-109	-390	-380	-380	-380
Palvelujen ostot	-31 602	-43 640	-43 620	-43 620	-43 620
Toimintakate	-40 781	-54 030	-54 000	-54 000	-54 000
Tilikauden tulos	-40 781	-54 030	-54 000	-54 000	-54 000

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 200 Toimialan tukipalvelut**TILIVELVOLLINEN** Sivistysjohtaja**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Talous- ja hallintopalvelut vastaavat sekä toimialan johtamisesta että Sivistys- ja tulevaisuustoimialan ICT-palvelujen järjestämisestä.
Koko toimialan johdon tulokulmasta merkittävimmät palveluvastuut ovat koko toimialan palvelualueiden johtaminen kaupunkistrategian ja Lasten Forssa – kokonaisuuden mukaisesti sekä sidosryhmäyhteistyö.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
5.1 Kaupungin hyvinvointityön kokonaisuuden haltuunotto	Perustetaan kaupungin Hyvinvointityöryhmä Perustetulle Hyvinvointityöryhmälle määritellään työskentelyn tavoitteet ja toimintasuunnitelma	Hyvinvointityön kokonaisuus on lakiin perustuva (uusi) toimintakokonaisuus. Hyvinvointityöhön tulee varata riittävästi resursseja.
5.3. Vahvistetaan Forssan nuorisovaltuuston toimintaa	Nuorisovaltuustolle määritellään ohjausryhmä Nuorisovaltuuston vastuuviranomaisen toimesta valmisteluja kokouksia järjestetään vuoden aikana kuusi.	Nuorisovaltuuston jäsenten osaamattomuus kunnallishallinnosta. Riittävä viranhaltijatuki nuvalle.
5.7 Vakiinnutetaan Lapsiystävällinen kunta -työ	LABU-työkalun käyttöönotto LYK-koordinoitiryhmän säännöllinen kokoontuminen: ryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa.	LYK työskentelyyn ei sitouduta. Kaupungin toimijat keskeisesti mukana LYK toiminnassa.
7.1 Toteutetaan Pärjäävä Forssa II -toimenpideohjelmaa kaikilla toimialan palvelualueilla	Jokaisella palvelualueella on määritelty tavoitteet Pärjäävä Forssa II -toimenpideohjelmaan omaa toimintaansa koskien Jokainen palvelualue toteuttaa suunnitellusti vuodelle 2022 asettamia tavoitteita ko. toimenpideohjelmaa koskien.	

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Hyvinvointikokonaisuuden haltuunotto. Lasten Forssa työn suunnitelmallinen jatkaminen kaikilla palvelualueilla.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Tiedolla johtamisen työkalut laajasti käyttöön.
Toimistopalveluyksikön uudelleenorganisoinnin seurauksena palvelualueelle siirtyy 11 henkilöä. Heidän työpanoksensa on aiempina vuosina ostettu sisäisesti keskushallinnolta. Asialla ei ole vaikutusta toimialan toimintakatteeseen.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Lapsibudjetoinnin (työkalu) käyttöönotto

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Pärjäävä Forssa II -toimenpideohjelman toteuttaminen kaikilla palvelualueilla, mikäli valtuusto toimenpideohjelman hyväksyy.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuodet	5	16	16	16
Tilat m ²	47	40	40	40

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	410 664	333 342	426 000	426 000	426 000
Kulut	-1 578 466	-1 759 707	-2 186 484	-2 196 484	-2 196 484
Netto	-1 167 801	-1 426 365	-1 760 484	-1 770 484	-1 770 484

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	410 664	333 342	426 000	426 000	426 000
Myyntituotot	-14 371	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	399 507	312 000	399 000	399 000	399 000
Muut toimintatuotot	25 528	21 342	27 000	27 000	27 000
Toimintakulut yhteensä	-1 578 466	-1 759 707	-2 186 484	-2 196 484	-2 196 484
Henkilöstökulut	-441 442	-462 639	-913 741	-913 741	-913 741
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-237 972	-249 669	-637 251	-637 251	-637 251
Henkilöstösivukulut	-203 469	-212 970	-276 490	-276 490	-276 490
Eläkkeet	-195 119	-203 220	-252 680	-252 680	-252 680
Muut henkilöstökulut	-8 350	-9 750	-23 810	-23 810	-23 810
Palvelujen ostot	-768 416	-791 854	-715 669	-715 669	-715 669
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 607	-14 370	-14 370	-14 370	-14 370
Avustukset	-99 571	-106 200	-90 000	-100 000	-100 000
Muut toimintakulut	-247 429	-384 644	-452 704	-452 704	-452 704
Toimintakate	-1 167 801	-1 426 365	-1 760 484	-1 770 484	-1 770 484
Suunitelman mukaiset poistot	-16	-21 000	-6 000	-10 000	-14 000
Tilikauden tulos	-1 167 817	-1 447 365	-1 766 484	-1 780 484	-1 784 484

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 210 PERUSOPETUS

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Lakisääteisten perusopetuspalveluiden, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, koulujen kerhotoiminnan sekä ylikunnallisen erityisopetuksen järjestäminen.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
5.1. Lisätään oppilaiden hyvinvointia	Oppilashuollon ja tuen -toimintamalli on otettu käyttöön Kiusaamisen ehkäisyn -tiekartta on hyväksytty. Lukutaidon edistämisen toimenpiteet on määritetty	Eriyistä tukea vaativien lasten määrä kasvaa entisestään. Varhainen puuttuminen ja oppilaslähtöiset ja hyvinvointia painottavat palvelut.
5.3 Lasten Forssa -valtuuston ja oppilaskuntien toiminnan vakiinnuttaminen	Koulujen oppilaskuntien hallituksilla on vähintään 4 kokousta vuoden aikana. Lasten Forssa valtuustolla on vähintään kaksi kokousta vuoden aikana.	Oppilaskunnille tarvitaan aktiiviset oppilaskuntien ohjaajat koulun henkilöstöstä
7.3 Hyödynnetään kehityspotentiaali uuden koulun käyttöönotossa	Koulun henkilöstön osallistuminen monitoimikeskuksen henkilöstökokouksiin Toteutetaan ICT -käyttökoulutuksia, joihin osallistuu koko koulun henkilöstö	Jatketaan vanhalla/nykyisellä toimintamallilla, jolloin oppilaille koituvat hyödyt jäävät pääosin saavuttamatta. Määrätietoinen, näkemyksellinen ja tavoitteellinen johtaminen

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kiusaamisen ehkäisyn tiekartan toteuttaminen ja lukemisen edistämiseen liittyvät toimenpiteet. Nuorisovaltuuston ja Lasten Forssa valtuuston toiminnan vahvistaminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Monitoimikeskuksen koulun käyttöönotto elokuussa. Otetaan käyttöön kasvatuksen ja opetuksen tuen uudet nykyistä tehokkaammat järjestelyt

Taloussuunnitelma 2022–2024

Palveluverkon muutokset toteutukseen, mikäli valtuusto hyväksyy muutokset.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Palveluverkon tiivistäminen, mikäli valtuusto tiivistämisen hyväksyy.
 Palvelutarpeen vähenemiseen varaudutaan – määräaikaista virkoja jää täyttämättä.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Oppilasmäärä	1 423	1 420	1 420	1 400
Muiden kuntien oppilasmäärät	56	50	48	48
Henkilöstö:				
Henkilötyövuodet	192	190	180	180
Tilat m ²	18 289	16 200	14 200	14 200

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	1 812 650	1 287 627	1 628 610	1 628 610	1 628 610
Kulut	-13 714 846	-13 422 324	-13 769 620	-13 769 620	-13 769 620
Netto	-11 902 197	-12 134 697	-12 141 010	-12 141 010	-12 141 010
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	1 812 650	1 287 627	1 628 610	1 628 610	1 628 610
Myyntituotot	1 407 484	1 075 384	1 397 000	1 397 000	1 397 000
Maksutuotot	41 902	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	244 478	82 010	96 610	96 610	96 610
Muut toimintatuotot	118 785	130 233	135 000	135 000	135 000
Toimintakulut yhteensä	-13 714 846	-13 422 324	-13 769 620	-13 769 620	-13 769 620
Henkilöstökulut	-8 845 984	-8 836 456	-8 787 403	-8 787 403	-8 787 403
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-7 178 325	-7 219 336	-7 158 783	-7 158 783	-7 158 783
Henkilöstösivukulut	-1 667 659	-1 617 120	-1 628 620	-1 628 620	-1 628 620
Eläkkeet	-1 403 064	-1 334 260	-1 360 990	-1 360 990	-1 360 990
Muut henkilöstökulut	-264 595	-282 860	-267 630	-267 630	-267 630
Palvelujen ostot	-2 700 695	-2 445 754	-2 648 469	-2 648 469	-2 648 469
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-325 497	-245 378	-283 638	-281 888	-281 888
Muut toimintakulut	-1 842 669	-1 894 736	-2 050 110	-2 051 860	-2 051 860
Toimintakate	-11 902 197	-12 134 697	-12 141 010	-12 141 010	-12 141 010
Suunitelman mukaiset poistot	-37 801	-34 953	-39 550	-27 200	-18 650
Tilikauden tulos	-11 939 998	-12 169 650	-12 180 560	-12 168 210	-12 159 660

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 230 VAPAA-AIKAPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Kirjastotoimenjohtaja**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Palvelualueen kokonaisuuteen kuuluvat Vesihelmi, liikunta- ja nuorisotoimi, kirjastopalvelut, museo sekä yleinen kulttuuritoiminta.

Vesihelmi ja liikuntatoimi tukevat liikuntaharrastuksen aloittamista ja kannustavat terveelliseen elämäntapaan. Tavoitteena ovat hyvinvoivat ja toimintakykyiset kuntalaiset. Liikuntapalveluja tarjotaan kaiken ikäisille erityisryhmiä unohtamatta. Lisäksi tarjotaan monipuolisia tiloja ja puitteita kilpa- ja harrasteurheilulle, omaehtoiselle liikkumiselle ja virkistäytymiselle sekä matkailulle.

Nuorisotoimi tekee nuorisotyötä, koulunuorisotyötä sekä etsivää nuorisotyötä. Nuorisotoimi järjestää laadukkaita nuorisopalveluita iltaisin nuorisotilassa ja monipuolisesti koulujen loma-aikana. Kaikki järjestettävä toiminta on ennaltaehkäisevää ja toiminnassa noudatetaan vaatimusta, etteivät tilaisuuksiin osallistujat ole nauttineet alkoholia.

Palvelualue tuottaa museo-, kirjasto- ja tietopalveluita ja edistää alueensa eri ikäisten asukkaiden yhtäläisiä mahdollisuuksia tietoon ja yhteisen kulttuuriperinnön käyttöön. Kaupunkistrategian mukaiset laadukkaat palvelut tukevat perusopetusta, opiskelua, elinikäistä oppimista, elämäntapaan tarvittavaa tiedonhankintaa, mielekästä vapaa-ajan käyttöä, yhteisöllisyyttä ja yhteisen kulttuurin syntymistä.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
5.1 Toteutamme vapaa-aikapalveluiden ja nuorisotoimen toimintaohjelmien toimenpiteitä v. 2022 edistääksemme vapaa-aikapalveluiden hyvinvointivaikutuksia.	<p>Pääkirjastossa otetaan käyttöön omatoimiaika kevään 2022 aikana.</p> <p>Laaditaan liikuntapoliittinen ohjelma 30.6. mennessä.</p> <p>Koulunuorisotyön organisointi uudistuvan kouluverkon yläkouluissa syyslukukauden 2022 alkuun mennessä.</p>	Edellyttää yksiköiden esimiesten toimia varata riittävä aikaresurssi toimenpiteiden valmiiksi saamiseen. Yhteinen sitoutuminen tavoitteeseen edesauttaa toteuttamista.
5.2. Edistämme v. 2022 aikana kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta vapaa-aikapalveluissa toimenpitein, jotka vahvistavat kaupungin sosiaalista kestävyyttä.	<p>Forssan museo järjestää lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille maksuttomia tapahtumia vuoden aikana 12 kertaa.</p> <p>Kaupunginkirjasto järjestää lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille maksuttomia tapahtumia vuoden aikana 12 kertaa.</p> <p>Liikuntapalvelut järjestää lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille maksuttomia tapahtumia vuoden aikana 12 kertaa.</p> <p>Nuorisopalvelut järjestää Kojjärven kylien alueella kolme kertaa pop up -nuokkarin.</p> <p>Nuorisopalvelut järjestää lapsille</p>	Neljä palveluyksikköä viidestä voi tuottaa maksuttomia tapahtumia, jolloin yksikkökohtaiseen määrään voidaan olemassa olevien resurssien puitteissa myös sitoutua.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
	ja nuorille sekä lapsiperheille maksuttomia tapahtumia vuoden aikana 12 kertaa.	
5.3 Otamme kaupunkilaiset mukaan vapaa-aikapalveluiden kehittämiseen v. 2022 edistääksemme kaupungin sosiaalista kestävyttä.	<p>Liikuntapoliittisen ohjelman laatisemissa kuullaan kaupunkilaisia ja/tai liikuntaseuroja.</p> <p>Lasten Liikennepuiston suunnittelussa kuullaan lapsia (lapsiperheitä).</p> <p>Kaupunkilaiset voivat osallistua kulttuuripalkinnon saajan valintaan esittämällä omia ehdotuksiaan.</p>	Aika- ja henkilöresurssi voivat muodostaa riskin toteutumiselle. Palveluyksiköiden esimiesten yhteistyön avulla kuuleminen ja osallisuuden lisääminen tapamietitään jokaiselle yksikölle sellaiseksi, että se voidaan toteuttaa.
5.6 Palautamme v. 2022 palvelutarjontaanme koronapandemiaa edeltävälle tasolle edistääksemme palveluidemme terveys- ja hyvinvointivaikutuksia.	<p>Forssan museon kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 9 171).</p> <p>Kaupunginkirjaston kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 113 695).</p> <p>Liikuntatoimen omien tapahtumien, tilaisuuksien ja liikuntaryhmien kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 8 983).</p> <p>Nuorisopalveluiden kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 21 568).</p> <p>Vesihelmen kävijämäärä saavuttaa vähintään 80%:n tason (2019 kävijöitä 140 409).</p>	Palvelutarjontaa avataan jo loppuvuoden 2021 aikana. Oletuksena on, että rokotuskattavuus paranee, jotta palveluita ei tarvitse uudestaan rajoittaa. Yksiköiden esimiehet sitoutuneet tehostettuun markkinointiin resurssien puitteissa, jotta tavoite voitaisiin saavuttaa.
6.1 Kulttuurimatkailun kehittämissankkeessa vahvistamme kaupungin kestävä elinvoimaa v. 2022 lisäämällä kaupungin tunnettuutta Suomessa ja Euroopassa.	Tekstiili- ja teollisuushistoriamatkailun kehittämissankkeessa tehdään kolme teemareittiä.	Teemareitit (toimenpiteet) sisältyvät hankesuunnitelmaan, joten toteutumiselle ei ole olemassa merkittäviä riskejä.
6.4 Kulttuurimatkailua tukevin toimenpitein vahvistamme v. 2022 aikana kaupungin kulttuurista kestävyttä.	<p>Kaksi näyttelyä, joissa esitellään Forssan kuosiperintöä.</p> <p>Kaksi tapahtumaa Forssan kuosiperintöön liittyen.</p> <p>Kaksi yhteistä toimenpidettä matkailutoimijoiden kanssa.</p> <p>Yksi kaupunkikuvaan vaikuttava kuositeko.</p>	Yksikön esimiehen sitoutumisen ja yksikön työn organisoiminnin kautta toimenpiteet mahdollista toteuttaa, vaikka aika- ja henkilöresurssi vähäinen.
7.4 Seutukunnallisten palvelusopimusten avulla tuemme kaupungin taloudellista kestävyttä v. 2022.	Erityisliikunnan järjestämisestä on solmittu sopimukset vuodeksi 2022 kaikkien seudun kuntien kanssa.	Riskinä, että naapurikunnat päättävät järjestää palvelunsa toisin tai luopua niistä kokonaan. Oman esimiestyömme sitoutumisen

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
	Louna-kirjastojen yhteisten palveluiden tuottamisesta on solmittu sopimus seudun kuntien kanssa vuodeksi 2022. Vesihelmessä järjestetään koulu-laisuinteja seudun kaikille kunnille vuonna 2022.	kautta maksimoidaan yhteistyön jatkumisen mahdollistaminen.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Painopisteet palvelualueen ja nuorisopalveluiden toimintaohjelmien 2022–26 mukaisesti: kuntalaisten hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden lisääminen mm. palauttamalla palvelutarjonta ja kävijöiden määrä vähintään 80 %:iin pandemiaa edeltävästä tasosta. Kulttuurisen kestävyuden ja kaupungin tunnettuuden lisääminen kulttuurimatkailua tukevin toimenpitein.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Kuosikeskuksen toiminta käynnistetään uuden perusnäyttelyn myötä. Pääkirjastossa otetaan omatoimi-ikä käyttöön. Nuorisotyöntekijöiden lisääminen yhdellä henkilöllä.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Vesihelmen ja jäähallien peruskorjauksen suunnittelu käynnistetään yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Seutukirjaston perustaminen viedään valtuuston päätettäväksi.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Palveluiden markkinointi kävijämäärien palauttamiseksi. Varaudutaan myös taksojen ja tilavuokrien tarkistamiseen. Lisäksi on käytössä seutukunnallisia palvelusopimuksia liikunta- ja kirjastopalveluita koskien.

Tunnusluvut

	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Nuorisopalveluiden käynnit		17 300	19 400	21 500
Kirjastokäynnit	100 000	90 900	100 000	100 000
Museokäynnit	14 000	7 500	10 000	14 000
Jäähallin käyttötunnit	1 900	1 600	1 900	1 900
Harjoitushallin käyttötunnit	1 400	1 200	1 400	1 400
Feeniksin käyttötunnit	1 850	1 500	1 850	1 850
Vesihelmen kävijämäärä	142 500	113 000	135 000	142 500
Vesihelmen kokonaiskävijämäärä	170 000	136 000	155 000	170 000
* sis. kaikki ohjatut ryhmäliikuntatunnit				
Henkilötyövuodet	40	40	40	40
Tilat m ²	21 360	21 360	21 360	21 360

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	1 085 192	1 695 000	1 801 372	1 801 372	1 801 372
Kulut	-5 199 319	-5 466 425	-5 570 772	-5 570 772	-5 570 772
Netto	-4 114 128	-3 771 425	-3 769 400	-3 769 400	-3 769 400
<hr/>					
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	1 085 192	1 695 000	1 801 372	1 801 372	1 801 372
Myyntituotot	575 275	1 060 000	1 094 500	1 094 500	1 094 500
Maksutuotot	47 291	79 000	75 000	75 000	75 000
Tuet ja avustukset	157 936	158 200	229 372	229 372	229 372
Muut toimintatuotot	304 689	397 800	402 500	402 500	402 500
Toimintakulut yhteensä	-5 199 319	-5 466 425	-5 570 772	-5 570 772	-5 570 772
Henkilöstökulut	-1 675 208	-1 808 640	-1 902 477	-1 902 477	-1 902 477
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-1 309 612	-1 413 430	-1 504 277	-1 504 277	-1 504 277
Henkilöstösivukulut	-365 596	-395 210	-398 200	-398 200	-398 200
Eläkkeet	-316 554	-339 770	-341 980	-341 980	-341 980
Muut henkilöstökulut	-49 042	-55 440	-56 220	-56 220	-56 220
Palvelujen ostot	-746 791	-807 995	-797 896	-797 896	-797 896
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-467 816	-498 300	-508 249	-507 699	-507 699
Avustukset	-47 100	-38 600	-38 600	-38 600	-38 600
Muut toimintakulut	-2 262 405	-2 312 890	-2 323 550	-2 324 100	-2 324 100
Toimintakate	-4 114 128	-3 771 425	-3 769 400	-3 769 400	-3 769 400
Suunitelman mukaiset poistot	-50 427	-46 275	-54 290	-45 880	-40 310
Tilikauden tulos	-4 164 555	-3 817 700	-3 823 690	-3 815 280	-3 809 710

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 240 LUKIOKOULUTUS, TAITEEN PERUSOPETUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ

TILIVELVOLLINEN Rehtori

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Korkeatasoisen lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön tarjoaminen Forssan yhteislyseossa (lukio), Lounais-Hämeen musiikkiopistossa, Forssan kuvataidekouluissa ja Wahren-opistossa (kansalaisopisto).

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
5.4 Työyhteisön jäsenet kokevat yhteenkuuluvuutta ja ovat motivoituneita työhönsä.	Mm. työhyvinvointiin ja muuttuvaan opetusmaailmaan liittyvät koulutukset ja tapahtumat.	Koulutukset v. 2022 aikana.
7.6 Palveluprosessien kokonaisuus palvelee seutukunnan asukkaita parhaalla mahdollisella tavalla.	Palveluprosessien laadukas kuvaus ja toteutus	Palveluprosessit tehty v. 2022 aikana.
8.4 Väestön koulutustason nousu palvelualueen laajan ja laadukkaan koulutuksen avulla.	Monipuolinen opetustarjonta seutukunnan asukkaille: mm. osaamisen tunnustamisen mahdollistava prosessi, oppilaitosyhteistyö.	Hankkeet ja kehittämistyö jatkuvat v. 2022

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Opiskelijamäärän palauttaminen opistoissa ja kuvataidekoulussa epidemiaa edeltävälle tasolle.
Toimintojen tehokkuuden parantaminen: laatu, tehokkuus, uutuus, innovatiivisuus
Yhteistyön laajentaminen ja kehittäminen

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Oppivelvollisuuden laajeneminen tuo Forssalle uusia kuluja n. 120 000 €, valtionosuuskasvu kattaa suurimman osan kuluista.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Oppivelvollisuuden laajeneminen tuo lukiolle uusia kuluja (vuonna 2024 kaikki opiskelijat maksuttoman toisen asteen piirissä, kustannusvaikutus Forssalle n. 200 000 €, valtionosuuskasvua ei tiedetä)

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Kiinnostavuuden lisääminen, yhteistyö eri oppilaitosten kanssa

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	1 800	1 800	1 800	1 800
Kuvataidekoulun opiskelijamäärä	290	290	290	290
Lukion opiskelijamäärä	440	440	440	440
Musiikkiopiston opiskelijamäärä	445	445	445	445
Kansalaisopiston opetustunnit	5 500	5 000	5 000	5 000
Kuvataidekoulun opetustunnit	2 520	2 520	2 520	2 520
Lukion opetustunnit	17 320	17 000	17 000	17 000
Musiikkiopiston opetustunnit	13 970	13 970	13 970	13 970
Henkilötyövuodet	60	60	60	60
Tilat m ²	8 428	8 428	8 428	8 428

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	1 096 782	1 085 805	1 129 503	1 129 503	1 129 503
Kulut	-5 205 908	-5 069 709	-5 031 436	-5 031 436	-5 031 436
Netto	-4 109 126	-3 983 904	-3 901 933	-3 901 933	-3 901 933
<hr/>					
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	1 096 782	1 085 805	1 129 503	1 129 503	1 129 503
Myyntituotot	553 461	590 391	607 315	607 315	607 315
Maksutuotot	303 095	324 164	311 248	311 248	311 248
Tuet ja avustukset	230 294	150 000	198 190	198 190	198 190
Muut toimintatuotot	9 932	21 250	12 750	12 750	12 750
Toimintakulut yhteensä	-5 205 908	-5 069 709	-5 031 436	-5 031 436	-5 031 436
Henkilöstökulut	-3 566 805	-3 334 593	-3 371 091	-3 371 091	-3 371 091
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-2 868 865	-2 677 243	-2 714 991	-2 714 991	-2 714 991
Henkilöstösivukulut	-697 940	-657 350	-656 100	-656 100	-656 100
Eläkkeet	-581 877	-553 110	-554 680	-554 670	-554 670
Muut henkilöstökulut	-116 062	-104 240	-101 420	-101 430	-101 430
Palvelujen ostot	-676 209	-791 196	-666 595	-666 595	-666 595
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-160 373	-177 000	-267 800	-264 800	-264 800
Avustukset	-1 625	-1 000	0	0	0
Muut toimintakulut	-800 897	-765 920	-725 950	-728 950	-728 950
Toimintakate	-4 109 126	-3 983 904	-3 901 933	-3 901 933	-3 901 933
Suunitelman mukaiset poistot	-16 581	-17 954	-20 090	-18 020	-15 650
Tilikauden tulos	-4 125 707	-4 001 858	-3 922 023	-3 919 953	-3 917 583

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Kasvatus- ja opetuspäällikkö**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa lakisääteisten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä sellaisin toimintamuodoin ja laajuuksin, kuin Forssassa esiintyvä tarve edellyttää. Palvelualue vastaa myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukemisesta, tukimuotoja ovat lasten kotihoidontuki, yksityisen hoidon tuki ja Forssa-lisä.

Varhaiskasvatuspalvelut tukevat forssalaisten lasten kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä vanhempien tai muiden huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen ja edelleen kehittäminen tähtää kokonaisuudessaan kaupunkistrategian mukaisesti sekä järkivihreän että lapsiystävällisen kaupungin toteuttamiseen ja alle kouluikäisten lasten kokonaisuhyvinvoinnin edistämiseen.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
5.3 Lisätään varhaiskasvatuksen asiakkaiden osallisuutta.	Palvelualueella on koottu menetelmä- ja materiaalipankki eisuomea äidinkielenään puhuvien lasten ja huoltajien palveluarviointien toteuttamiseksi ja mielipiteiden kuulemiseksi.	Tavoite toistuu vuosittain, kaikessa palvelutoiminnassa ja kokoaikaisesti. Tavoitteeseen liittyvät riskit kohdistuvat henkilöstön osaamiseen. Riskeihin vastataan työntekijöiden osaamispääomaa kasvattamalla.
5.4 Lisätään ja ylläpidetään varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista	Päiväkodeittain laaditaan suunnitelmat tavoitteen mukaiseen toteutukseen. Kaikissa päiväkodeissa on toteutettu työhyvinvointia lisäävän ja ylläpitävän toiminnan suunnitelma. Palvelualueella järjestetään koko henkilöstöä koskien säännöllisesti toteutuva liikunnallinen työhyvinvointi-interventio.	Erilaiset työhyvinvointia tukevat interventiot ajoittuvat koko vuodelle ja ne toteutuvat jokaisessa yksikössä oman, tarkemman suunnitelman mukaisesti. Riskejä ko. tavoitteen toteutumiseksi ovat toimenpiteiden toteuttaminen työajalla sekä yhä kiristyvät olosuhteet. Riskeihin varaudutaan ennakoinnilla ja toimenpiteiden hyvällä suunnittelulla
5.7 Vahvistetaan lasten valmiuksia toimia yhdessä toistensa kanssa.	Jokaisessa päiväkodissa ja perhepäiväkodissa laaditaan/päivitetään Toista kunnioittavan käytöksen -suunnitelma aikuisen työn tueksi toista loukkaavan käytöksen ehkäisemiseksi lapsiryhmissä. Yhdenvertaiset lapset -hankkeen tuella kootaan koko palvelualueen henkilöstön käyttöön tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemisen materiaalipankki. Jokaisessa yksikössä valitaan	Tavoitetta edistetään eri toimenpitein läpi vuoden. Tavoitteen toteuttamiseen ei liity oleellisia riskejä.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
	heille sopivat menetelmät tai toimintatavat kootusta tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemisen materiaalipankista ja kirjataan ne vuosi- ja lukuvuosisuunnitelmiin.	
7.5 Lisätään varhaiskasvatuksen henkilöstön mahdollisuuksia hyödyntää työssään tarvitsemaansa tietopääomaa.	Liitetään IMS-ohjelman prosesseihin kaikki niihin oleellisesti kuuluvat toimintaohjeet ja muut dokumentit. Perehdytetään varhaiskasvatuksen henkilöstö IMS-ohjelman käyttöön. Arvioidaan IMS-ohjelman käyttöönnottoa.	Tavoite toimenpiteineen ajoittuu koko talousarviovuodelle. Riskit tavoitteen saavuttamisessa liittyvät työntekijöiden motivaatioon IMS-ohjelman käyttöönotossa sekä käyttöönoton teknisten kysymysten ratkaisemiseen. Riskihin pyritään vastaamaan johdon ja esimiesten esimerkillä, käyttöönoton optimaalisella aikatauluksella sekä yhteistyöllä toimialan ja kaupungin ICT-toimijoiden kanssa.
7.8 Lisätään tavoitteellista viestintää varhaiskasvatuksessa palvelualue- ja yksikötasolla.	Määritellään palvelualue- ja yksikkökohtaisesti viestintävastavat ja heidän toimenkuvansa. Arvioidaan Viestintäjärjestelmän mukaisen toiminnan toteutumista.	Riskinä tavoitteen toteuttamiselle on aikaresurssin vähyys. Riskiin pyritään vastaamaan esimiesten sitoutumisella teemaan ja työn organisoinnilla siten, että tavoitteen mukainen toiminta on henkilöstöä kuormittamatta mahdollista.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Talousarviovuonna 2022 toiminnan painopisteitä ovat monitoimikeskuksessa toimivan päiväkodin käyttöönotto sekä palvelujen organisoinnin vaihtoehtojen suunnittelu suhteessa tulevien vuosien erilaisiin väestö- ja palvelutarveskenaarioihin ja käytettävissä olevaan palvelurakenteeseen. Pedagogisesti keskiössä ovat lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistämiseen ja varhaiskasvatuksen asiakkaiden osallisuuden lisäämiseen liittyvät toimet. Henkilöstön työssä jaksamista tuetaan erilaisilla työhyvinvointia tukevilla interventioilla.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Palvelualueen talousarvio on rakennettu nykyisen palvelutarpeen sekä jo syntyneiden ikäluokkien koon perustalle. Muutokset varhaiskasvatuksen palvelutarpeessa tulevat vaikuttamaan toteutuessaan toimintamenoista erityisesti henkilöstökustannuksiin. Elokuun alussa 2021 voimaan tullut varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos vähentää asiakasmaksutuloja, mikä vaikuttaa palvelualueen toimintatuottojen muodostumiseen täysimääräisesti vasta vuonna 2022.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Väestöennusteet tuleville vuosille ovat syntyvyyden osalta alenevat huolimatta kuluvan vuoden syntyvyyden kasvusta. Jos ennuste vähenemästä toteutuu ja vähenemään yhdistyy palvelutarpeen lasku (vrt. osallistumisprosentti), tullaan luopumaan hallitusti vuokra- sekä satelliittitiloista ja sopeuttamaan henkilöstön rekrytointi palvelutarpeeseen. Palvelutarpeen muutoksista huolimatta tullaan jatkamaan suunniteltua päiväkotien henkilöstörakenteen muutosta vuoden 2030 lainmukaisen tavoitteen mukaiseksi (vrt. varhaiskasvatuksen sosionomien rekrytointi).

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Alle kouluikäisten lasten määrän kehitystä sekä varhaiskasvatuksen osallistumisastetta seurataan kuukausittain ja määräaikaista henkilöstöä rekrytoidaan tarkoituksenmukaisesti sekä määrällisesti että ajallisesti. Yksiköiden palvelurakenteisiin varaudutaan tekemään muutoksia tulevan toimintavuoden alussa ja jos palvelutarve antaa siihen mahdollisuuden, vähennetään jo kuluvana vuonna käytettävissä olevia tiloja.

Tunnusluvut

	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
0-6 -vuotiaiden ikäluokka (lkm)	782	751*)	725	725
1-6 -vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen ja esiopetu- kukseen (%)		84 %	84 %	84 %
Varhaiskasvatuksen lapsimäärä				
1-2-vuotiaat	136	108	128	128
3-5 -vuotiaat	324	308	284	284
esioppilaat	127	129	112	112
Henkilöstö nimikkeittäin (lkm)				
varhaiskasvatuksen opettajat	46	36	41	41
varhaiskasvatuksen sosionomit	4	3	5	5
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat (joista 3 kiertävää sijaista)	48	51	41	41
varhaiskasvatuksen erityisopett.	4	5	5	5
muut (pk-johtajat, pphoitajat, vto:t, pk-työntekijät, palv.koord., hanke- työntekijät, kop)	39	47	40	40
Henkilötyövuodet	140	142	132	132
Tilat m²	5 006	5 006	5 006	5 006

*) vuonna 2022 syntyneiden eli alle 1-vuotiaiden ikäluokka arvioitu 100:ksi

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	664 757	649 000	802 170	802 170	802 170
Kulut	-7 750 295	-7 823 960	-8 073 675	-8 073 675	-8 073 675
Netto	-7 085 538	-7 174 960	-7 271 505	-7 271 505	-7 271 505
<hr/>					
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	664 757	649 000	802 170	802 170	802 170
Myyntituotot	58 803	80 000	85 000	85 000	85 000
Maksutuotot	545 213	542 000	520 000	520 000	520 000
Tuet ja avustukset	60 731	27 000	197 170	197 170	197 170
Muut toimintatuotot	10	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-7 750 295	-7 823 960	-8 073 675	-8 073 675	-8 073 675
Henkilöstökulut	-5 007 860	-5 249 104	-5 585 220	-5 585 220	-5 585 220
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-3 882 019	-4 089 864	-4 388 280	-4 388 280	-4 388 280
Henkilöstösivukulut	-1 125 841	-1 159 240	-1 196 940	-1 196 940	-1 196 940
Eläkkeet	-977 867	-998 970	-1 031 770	-1 031 770	-1 031 770
Muut henkilöstökulut	-147 974	-160 270	-165 170	-165 170	-165 170
Palvelujen ostot	-1 583 292	-1 417 436	-1 382 475	-1 382 475	-1 382 475
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 411	-47 250	-49 700	-48 900	-48 900
Avustukset	-576 869	-569 000	-432 000	-432 000	-432 000
Muut toimintakulut	-539 862	-541 170	-624 280	-625 080	-625 080
Toimintakate	-7 085 538	-7 174 960	-7 271 505	-7 271 505	-7 271 505
Suunitelman mukaiset poistot	-3 659	-5 318	-12 650	-17 420	-20 780
Tilikauden tulos	-7 089 197	-7 180 278	-7 284 155	-7 288 925	-7 292 285

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 280 TYÖLLISYYS- JA ELINVOIMAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Työllisyys- ja hyvinvointipalvelujen päällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Työllisyys- ja elinvoimapalvelujen tehtävä on edistää forssalaisten hyvinvointia kehittämällä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategista johtamista, toimintaa ja toiminnan arviointia yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen sekä ulkopuolisten yhteistyökumppanien kanssa

Työllisyys- ja elinvoimapalvelujen tehtävä on edistää kestävästä elinvoimaa linjaamalla työllisyystoiminnan toimintaohjelman painopisteet, tavoitteet ja mittarit, arvioida työllisyyttä lisäävien ratkaisujen vaikutusta ja seurata toimintaympäristön muutoksia sekä asettaa kehittämistoimenpiteitä.

Työllisyys- ja elinvoimapalvelujen tehtävänä on edistää tuloksellista kotoutumista, työperäistä kuntaan muuttamista sekä palvelujen yhteensovittamista asettamalla palvelutoiminnan tavoitteet ja mittarit seudullisen kotouttamisohjelman mukaisesti, arvioimalla ratkaisujen vaikutusta sekä asettamalla kehittämistoimenpiteitä.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
4.2 Työnantajien kanssa	Toteutetaan Yritystiimin monialaisia yrityskäyntejä eri toimialoille	Yhteistyömalli
6.2 Pitovoimaa lisäävä kotouttaminen	Rakennetaan osakokonaisuus kieli- ja työelämävalmiuksien edistämiseksi työpajoilla Suomen kielen osaamisen arvioimisen kriteerit ja työmenetelmät määritelty asiakasohjauksessa	Menetelmien vaativuus, käytettävissä oleva asiakasaika.
7.6 Liinisti kehittäen ja resurssivii- saasti toimien	Tehdään palvelualueen toiminta- järjestelmän kuvaus	Projektinhallinta
7.7 Tuloksekas verkosto	Rakennetaan työllisyshoidon allianssiyhteistyötä verkoston kanssa	Yhteistyömahdollisuuksien laatu, asiantuntijoiden osallistuminen valmisteluun
8.4 Vaikuttava pajatoiminta	Asiakasohjauksen suuntaaminen toimialalähtöiseksi syventämällä osaamisen vahvistamiseen keskittyvän valmennusmallin käyttöä työpajoilla	Työpajauudistus ei etene

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Painopisteet palvelualueen toimintaohjelman 2021 – 2024 mukaisesti. Systeminen yhteistyö ja tulevien palveluratkaisujen suunnittelu työllisyshoidon verkoston kanssa. Osaamisen vahvistaminen mallin laajentaminen ohjauksessa ja työpajoilla. Työnantajayhteistyön jatkaminen Yritystiimin toimintaa vahvistamalla.

Painopisteenä on kotouttamispalveluiden järjestäminen tavoitteellisesti ja yhteistyössä monialaisen palveluverkoston kanssa, tavoitteena maahanmuuttajien kokonaisvaltainen kotoutuminen sekä edellisten lisäksi painopisteenä on myös laajan kuntakohtaisen hyvinvointisuunnitelman laatiminen vuosille 2022-2024.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Työllisyys- ja elinvoimapaalvelut kootaan vuoden 2022 alusta työllisyys- ja hyvinvointilautakunnan alaiseksi toiminnaksi. Työllisyys- ja elinvoimalautakunnan tehtäväkokonaisuudet ovat hyvinvointi, työllisyys- ja elinvoima sekä kotouttaminen.

Työyksiköiden tarvike- ja palveluhinnoittelu on päivitetty ja tuottoarvio on tämän mukainen. Wahrenintupa on tiliöity Työvalmennuskeskus Aktiivin budjettiin. Tunnusluvut on päivitetty toimintaohjelman mukaisiksi sekä tuloksien seurannan helpottamiseksi ja niissä on huomioitu mahdollinen osittainen palvelujen siirtyminen hyvinvointialueiden perustamiseen liittyen. Työmarkkinatuen kuntaosuuden arviota on korotettu.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Suunnitelmakauden keskeinen tavoite on mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymistä. Lisäksi painopisteenä on varmistaa, että yritykset saavat riittävästi koulutettua ja osaavaa työvoimaa.

Työllisyyden ekosysteemin valmistelun edistäminen seutukunnallisesti.

Sisäisen ohjauspiste- ja työpajarakenneuudistuksen toteuttaminen. Toimintaohjelman edellyttämien toimintojen resursointi, resurssiviisas toimintatapa, palvelutoimintojen kehittäminen ja kohdentaminen.

Toimintaympäristön muutosten ennakointi. Hyvinvointialueen aloittaminen 2023 muuttaisi budjetoitavia kohteita ja resurssien määrää. Hyvinvointisuunnitelman ja kotouttamispalveluiden seuranta.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Ohjauspiste- ja työpajarakenneuudistuksen hyödyntäminen on palvelualueen keskeisin Pärjäävä Forssa – toimenpide. Asiakasvaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen sekä laadunhallinta.

Systeeminen yhteistyö verkoston kanssa. Hyvinvointiin liittyen ennaltaehkäisevien palvelukokonaisuuksien hyödyntäminen.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Osallistumisaste (Kelasto vuosi-ka. %)	51	51	52	52
Positiivinen eteneminen palveluissa (%)	10	12	14	16
Työmarkkinatuen kuntaosuus (ka. € / kk)	75 000	76 250	74 000	73 000
Yritystiimin yrityskäynnit (kpl)		20	22	24
Asiakasohjauksen jatkosijoittumiset (kpl)		700	350*	375*
Asiakastyytyväisyys (arvosana)		8,8	8,8	8,8
Työpaja-osallistumisaste (ka. %)		30	30	30
Henkilötyövuodet	65	65	65	65
Tilat m ²	4 038	3 547	3 547	3 547

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	2 190 032	2 408 721	2 350 660	2 350 660	2 350 660
Kulut	-4 200 847	-4 395 666	-4 295 708	-4 295 718	-4 295 718
Netto	-2 010 815	-1 986 945	-1 945 048	-1 945 058	-1 945 058
<hr/>					
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	2 190 032	2 408 721	2 350 660	2 350 660	2 350 660
Myyntituotot	1 597 409	1 680 890	1 688 960	1 688 960	1 688 960
Maksutuotot	98	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	587 848	726 110	657 350	657 350	657 350
Muut toimintatuotot	4 677	1 721	4 350	4 350	4 350
Toimintakulut yhteensä	-4 200 847	-4 395 666	-4 295 708	-4 295 718	-4 295 718
Henkilöstökulut	-2 033 548	-2 193 636	-2 188 082	-2 188 092	-2 188 092
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-1 648 183	-1 769 758	-1 773 512	-1 773 512	-1 773 512
Henkilöstösivukulut	-385 364	-423 878	-414 570	-414 580	-414 580
Eläkkeet	-325 594	-354 788	-348 250	-348 260	-348 260
Muut henkilöstökulut	-59 770	-69 090	-66 320	-66 320	-66 320
Palvelujen ostot	-416 736	-450 870	-371 506	-371 506	-371 506
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-390 834	-435 130	-421 610	-421 550	-421 550
Avustukset	-1 049 969	-988 500	-1 003 500	-1 003 500	-1 003 500
Muut toimintakulut	-309 760	-327 530	-311 010	-311 070	-311 070
Toimintakate	-2 010 815	-1 986 945	-1 945 048	-1 945 058	-1 945 058
Suunitelman mukaiset poistot	-8 382	-9 865	-14 540	-17 540	-15 300
Tilikauden tulos	-2 019 197	-1 996 810	-1 959 588	-1 962 598	-1 960 358

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 285 SOSIAALIPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Sosiaalipalvelut ostetaan Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä.

TALOUSARVIO 2022

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Kulut	-28 285 672	-28 096 960	-30 409 140	-629 470	-599 470
Netto	-28 285 672	-28 096 960	-30 409 140	-629 470	-599 470
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut yhteensä	-28 285 672	-28 096 960	-30 409 140	-629 470	-599 470
Henkilöstökulut	-266 633	-271 960	-239 140	-629 470	-599 470
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut	-266 633	-271 960	-239 140	-629 470	-599 470
Eläkkeet	-266 633	-271 960	-239 140	-629 470	-599 470
Muut henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-28 013 221	-27 825 000	-30 170 000	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 613	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-205	0	0	0	0
Toimintakate	-28 285 672	-28 096 960	-30 409 140	-629 470	-599 470
Suunitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-28 285 672	-28 096 960	-30 409 140	-629 470	-599 470

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 290 TERVEYSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Terveyspalvelut hankitaan sopimusohjauksella Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä.

TALOUSARVIO 2022

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Forssan seudun hyvinvointiky:				
Yleissairaudet:				
poliklinikkakäynnit	14 535	15 217		
hoitokaudot	1 599	1 613		
Psykiatria:				
poliklinikkakäynnit	12 777	12 755		
hoitopäivät	2 844	2 757		
Kansanterveystyö:				
avohoidon käynnit	73 848	73 863		
vuodeosastojen hoitopäivät	4 024	3 540		
päiväsairaalakäynnit				
sairaansijojen määrä				
Ympäristöterveydenhuolto:				
terveystarkastukset	515	591		
eläinlääkintähuoltokäynnit	1 786	1 830		
eläinsuojeluasiakkaat	14	8		

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-38 139 472	-39 591 240	-41 560 330	0	0
Netto	-38 139 472	-39 591 240	-41 560 330	0	0

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-38 139 472	-39 591 240	-41 560 330	0	0
Henkilöstökulut	-422 781	-431 240	-372 330	0	0
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut	-422 781	-431 240	-372 330	0	0
Eläkkeet	-422 781	-431 240	-372 330	0	0
Muut henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-37 716 691	-38 814 000	-40 745 000	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	-346 000	-443 000	0	0
Toimintakate	-38 139 472	-39 591 240	-41 560 330	0	0
Suunitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-38 139 472	-39 591 240	-41 560 330	0	0

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Teknisen ja ympäristötoimen johtaminen. Lautakuntatyöskentelyn koordinointi. Yhteydenpito teknisen ja ympäristötoimen asioissa kaupungin muihin hallintokuntiin, ympäristökuntiin ja muihin sidosryhmiin. Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen. Maaseutupalvelut.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
1.1 Turvallisen ja viisaan liikkumisen ryhmän toiminta ja laajentuminen	Kaksi kokousta laajennetulla kokoonpanolla vuodessa	Onko osallistujilla riittävä sitoutuminen ryhmän toimintaan
4.5 Tekninen ja ympäristötoimi osallistuu aktiivisesti omiin sekä FYKin ja muiden tahojen mukana kestäväen kehityksen hankkeisiin	Kaksi hanketta. Hankkeisiin osallistuminen arvioidaan ja päätetään niiden tarpeellisuuden mukaan ja omat hankeressurssit arvioiden. Tavoitetaso on mahdollista ylittää.	Hankerahoituksen saatavuus ja hankkeisiin osallistuvan henkilöstön aikaresurssin riittävyys.
7.1 Toimialan kokonaistaloudellinen toiminta	Toimialasitovuustason talousarvion toteutumisen varmistaminen. Raportointi kuukausittain. Mahdollisten toimialan sisäisten talousarviomuutosten asianmukainen toteuttaminen.	Muuttuvat olosuhteet (esim. sää-, terveys-, tai muissa olosuhteissa tapahtuvat ennakoimattomat muutokset)
8.3 Kaikilla on mahdollisuus osallistua tarpeellisiin henkilöstökoulutuksiin	Pyydetyt/toteutuneet koulutukset kuukausittain	Kaikille työtehtäville ei välttämättä tarpeellisia koulutuksia löydy. Määrärahan riittävyys.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Vastuullinen johtaminen

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Talousarvion rakenne on aiempien vuosien kaltainen. Toimistopalveluyksikön uudelleenorganisoinnin seurauksena palvelualueelle siirtyy 1 henkilö. Hänen työpanoksensa on aiempina vuosina ostettu sisäisesti keskushallinnolta. Asialla ei ole vaikutusta toimialan toimintakatteeseen.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Mahdolliset uuden lautakunnan mukanaan tuomat muutokset toimialan vastuualueelle. Toimistohenkilöiden mahdollinen siirtyminen toimistopalveluyksiköstä toimialoille lisäisi toimialan hallinnon henkilömäärää kahdella. Myös toimitilojen jyvitetty pinta-ala kasvaisi.

Riskianalyysi

Toiminnallisten tavoitteiden riskiarviot ovat ko. tavoitteen LATO seurannassa.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Talousarvion toteutumisen säännöllinen seuranta ja nopea reagointi mahdollisiin poikkeamiin.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuodet	1	1 (2)	1 (2)	1(2)
Tilat m ²	58	58	58	58

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	11 262	1 000	1 000	1 000	1 000
Kulut	-334 108	-406 179	-369 883	-402 483	-402 483
Netto	-322 846	-405 179	-368 883	-401 483	-401 483

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	11 262	1 000	1 000	1 000	1 000
Myyntituotot	1 262	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	10 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Toimintakulut yhteensä	-334 108	-406 179	-369 883	-402 483	-402 483
Henkilöstökulut	-173 065	-176 610	-223 800	-256 400	-256 400
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-100 016	-102 920	-150 690	-177 630	-177 630
Henkilöstösivukulut	-73 050	-73 690	-73 110	-78 770	-78 770
Eläkkeet	-69 808	-69 670	-67 470	-72 140	-72 140
Muut henkilöstökulut	-3 242	-4 020	-5 640	-6 630	-6 630
Palvelujen ostot	-201 085	-205 399	-121 973	-121 973	-121 973
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 538	-2 060	-2 000	-2 000	-2 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	41 580	-22 110	-22 110	-22 110	-22 110
Toimintakate	-322 846	-405 179	-368 883	-401 483	-401 483
Suunitelman mukaiset poistot	-15 383	-14 153	0	0	0
Tilikauden tulos	-338 230	-419 332	-368 883	-401 483	-401 483

TEHTÄVÄRYHMÄ 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI**PALVELU** 510 MAANKÄYTTÖPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Kaupungeodeetti**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Maanhankinta ja -luovutus sekä kaupungin omistamien maa- ja vesialueiden isännöinti.
 Paikkatieto-, kartta- ja mittauspalvelut.
 Seudullisen (Humppila, Jokioinen, Somero, Tammela ja Ypäjä) paikkatietojärjestelmän ja internet-karttapalvelun ylläpito ja kehittäminen.
 Asemakaava-alueen kiinteistörekisterinpito ja sillä tapahtuvat kiinteistötoimitukset.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet 2022	Riskit
1.3 Edesautetaan riittävää tontti-tarjontaa asumisen ja yritystoiminnan tarpeisiin.	Valtuusto vahvistaa kullekin talousarviovuodelle määrärahan käytettäväksi maanhankintaan. Määrärahaa on käytetty ns. raakamaan hankintaan tulevaa kaavoitusta varten sekä ns. pakollisiin lunastustoimituksiin.	Määrärahan riittävyys
3.3 Edesautetaan virkistysalueiden hankkimista kuntalaisten tarpeisiin.	Valtuusto vahvistaa kullekin talousarviovuodelle määrärahan käytettäväksi maanhankintaan. Määrärahaa on käytetty ns. raakamaan hankintaan tulevaa kaavoitusta varten sekä ns. pakollisiin lunastustoimituksiin. Määrärahaa voidaan tarpeen vaatiessa käyttää myös virkistysalueiden/vastaavien osien vapaaehtoiseen hankintaan, lähinnä kuitenkin tapauksissa, joissa kysymyksessä on liittyminen olemassa oleviin virkistysalueisiin.	Määrärahan riittävyys
3.3 Loimijokeen rajoittuvien osakaskuntien toiminnan aktivointi	Aloitetaan selvitystyö Loimijokeen rajoittuvien osakaskuntien (7 kpl) yhdistämiseksi palvelualueen viranhaltijan toimesta.	Onnistuuko osakaskuntien muiden toimijoiden aktivoiminen
4.1 Edesautetaan riittävää tontti-tarjontaa yritystoiminnan tarpeisiin.	Valtuusto vahvistaa kullekin talousarviovuodelle määrärahan käytettäväksi maanhankintaan. Määrärahaa on käytetty ns. raakamaan hankintaan tulevaa kaavoitusta varten sekä ns. pakollisiin lunastustoimituksiin.	Määrärahan riittävyys
5.2 Kaupungille tulevien yksityisten tieyksikkömaksujen oikeudenmukaisuus ja yhteismitallisuus	Palvelualueen viranhaltija osallistuu vähintään yhteen ja enintään viiteen tiekunnan vuosikokoukseen.	Äänileikkuri rajaa kaupungin vaikutusmahdollisuuksia tiekuntien päätöksenteossa

Tavoite	Toimenpiteet 2022	Riskit
7.7 Keskinäisen yhteistyön lisääminen ja syventäminen Maankäytön suunnittelu -palvelualueen kanssa.	Jatketaan v. 2020 alkanutta projektia. Tarkoitus on tunnistaa sellaisia tehtäväkokonaisuuksia, joissa voidaan puolin ja toisin tarjota resurssia. Kysymyksessä on luonteeltaan jatkuva projekti.	Resurssien riittävyys

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Vastuullinen johtaminen

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Tontinmyynnin toteutuminen on riippuvainen yleisestä taloussuhdanteesta ja -kehityksestä.

Taloussuunnitelma 2022–2024

--

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Uusien toimintatapojen ennakkoluuloton soveltaminen.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Rekisteröidyt kiinteistöt kpl	20	20	20	20
Luovutetut tontit kpl	10	10	10	10
Vuokratut viljelysmaat ha Metsänhakkuut m3	250	250	250	250
Henkilötyövuodet	8	7	7	7
Tilat m ²	121	121	121	121

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	753 407	754 100	705 050	705 050	705 050
Kulut	-720 649	-670 490	-618 430	-618 430	-618 430
Netto	32 758	83 610	86 620	86 620	86 620
<hr/>					
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	753 407	754 100	705 050	705 050	705 050
Myyntituotot	19	80 000	67 000	67 000	67 000
Maksutuotot	230 620	55 000	34 000	34 000	34 000
Muut toimintatuotot	522 769	619 100	604 050	604 050	604 050
Toimintakulut yhteensä	-720 649	-670 490	-618 430	-618 430	-618 430
Henkilöstökulut	-434 914	-434 160	-391 850	-391 850	-391 850
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-331 262	-329 970	-298 840	-298 840	-298 840
Henkilöstösivukulut	-103 652	-104 190	-93 010	-93 010	-93 010
Eläkkeet	-91 205	-91 380	-81 840	-81 840	-81 840
Muut henkilöstökulut	-12 447	-12 810	-11 170	-11 170	-11 170
Palvelujen ostot	-208 841	-189 380	-186 420	-186 420	-186 420
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 509	-4 000	-5 500	-5 500	-5 500
Muut toimintakulut	-68 385	-42 950	-34 660	-34 660	-34 660
Toimintakate	32 758	83 610	86 620	86 620	86 620
Suunitelman mukaiset poistot	0	0	-22 150	-24 950	-3 980
Tilikauden tulos	32 758	83 610	64 470	61 670	82 640

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 520 INFRAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kunnallistekniikan päällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Infrapalvelut vastaa katujen, teiden, jalkakäytävien, kevyenliikenteenväylien, siltojen, padon, torin, katu- ja puistovalaistuksen, liikenteen opastus- ja ohjausjärjestelmien, kaiteiden, puistojen, uimarantojen, pururatojen, jalkapallo- ja tenniskenttien, Talsoilan pesäpallo- ja jääkentän, venepaikkojen, talous- ja puistometsien seudullisten virkistysalueiden sekä yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
1.2 Liikenneturvallisuuden parantaminen ja kävelyn sekä pyöräilyn edistäminen.	Infrapalvelut tulee olemaan mukana Turvallisen ja viisaan liikkuamisen edistäminen Forssan seudulla – ohjelmassa. 2 kokousta.	Kokoontumisten aikataulujen yhteensovittaminen
3.1 Metsien suunniteltu hoitaminen ja uusiuttaminen, jatkuvan hiilinielun kasvattaminen.	Metsien hoitaminen tehtyjen suunnitelmien mukaisesti	Metsänhoidon estyminen
5.4 Infrapalvelun yhteistyöryhmän toiminta. Palavereiden tarkoitus on parantaa infrapalveluiden yhteistyötä ja kehittää sen toimintaa	Infrapalveluiden yhteistyöryhmän kokoontuminen vähintään kaksi kertaa vuodessa	Ryhmän kokoontumisien estyminen
5.7 Puistoleikkialueiden hyvä kunto.	Vähintään yksi leikkipuisto kunnostetaan vuosittain yhdyskuntalautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti.	Tarpeet ja pyynnöt ylittävät varatun resurssin. Priorisointihaaste.
7.1 Infrapalveluiden ajantasainen talouden hallinta.	Infrapalveluiden kuukausittainen talouden seuranta ja mahdollisiin muutoksiin nopea reagointi.	Suunnitellun talouden merkittävät muutokset
8.3 Infrapalveluiden esimiesten osaamisen ylläpito ja kehittäminen	Jokaiselle esimiehelle vähintään yksi erityisalakohtainen koulutus	Koulutuksiin pääsyn estyminen.
8.3 Infrapalveluiden työhenkilöstön osaamisen ylläpito ja kehittäminen.	Alakohtaiset koulutukset katupalvelulle ja viherpalvelulle	Koulutustapahtumien järjestäminen ja aikataulujen yhteensovittaminen.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Hiilinielun jatkuvan kasvun parantaminen ja toimintamallien kehittäminen.
Työhyvinvoinnin/työhenkilöstön kehittäminen.
Ennaltaehkäisevän työturvallisuuden parantaminen ja havaintojen lisääminen tietoteknisten laitteiden/sovellusten avulla.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Talvikunnossapitoalueiden kasvu.
 Viheralueiden kunnossapito alueiden lisääntyminen.
 Korjaus- ja kunnossapitotöiden tiedottamisen parantaminen.
 Korjaamopalveluiden vakanssijärjestelyt.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Siltojen korjaukset.
 Katu- ja yleisten alueiden investointiohjelman perustaminen.
 Kaluston ja laitteiden kehittäminen ja olemassa olevan ylläpito.
 Osallistuminen liikenneturvallisuutta parantaviin ja kävely sekä pyöräilyä edistäviin hankkeisiin.
 Metsänhoitosuunnitelman toteuttaminen.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Ajantasainen ohjeistus kaivu-, sijoitusluvista ja tilapäisistä liikennejärjestelyistä.
 Investointi- ja hankintaohjelman pitäminen ajan tasalla.
 Hankintojen kilpailuttaminen riittävän ajoissa ja mahdollisuus kilpailuttamiselle yli kirjanpitokausien.
 Korjaamohenkilöstön vakanssijärjestelyt, oppisopimus menettelyllä.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lohkotut katualueet m ²	1 700 068	1 700 068	1 700 068	1 700 068
Puistot A-luokka ha (hiilinielu)	107	107	107	107
Puistot B-luokka ha (hiilinielu)	44	44	44	44
Puistot C-luokka ha (hiilinielu)	234	234	234	234
Puistot E-luokka ha (hiilinielu)	1	1	1	1
Metsät ha (hiilinielu)	788	788	788	788
- joista talousmetsää	86	86	86	86
Kunnossapito lohkotut katualueet m ² /hlö	170 007	170 007	170 007	170 007
Katuvalaistuksen energia MWh	2 400	2 200	2 200	2 100
Henkilötyövuodet	32	32	32	32
Tilat m ²	2 321	2 321	2 321	2 321

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	189 323	201 400	174 900	174 900	174 900
Kulut	-2 942 784	-3 116 830	-3 138 319	-3 138 319	-3 138 319
Netto	-2 753 461	-2 915 430	-2 963 419	-2 963 419	-2 963 419

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	189 323	201 400	174 900	174 900	174 900
Myyntituotot	16 459	8 000	8 200	8 200	8 200
Maksutuotot	3 790	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	6 319	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	162 755	193 400	166 700	166 700	166 700
Toimintakulut yhteensä	-2 942 784	-3 116 830	-3 138 319	-3 138 319	-3 138 319
Henkilöstökulut	-1 408 461	-1 607 880	-1 596 240	-1 596 240	-1 596 240
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-1 049 475	-1 207 840	-1 215 920	-1 215 920	-1 215 920
Henkilöstösivukulut	-358 986	-400 040	-380 320	-380 320	-380 320
Eläkkeet	-319 074	-352 780	-334 940	-334 940	-334 940
Muut henkilöstökulut	-39 912	-47 260	-45 380	-45 380	-45 380
Palvelujen ostot	-600 719	-599 820	-623 175	-623 175	-623 175
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-622 527	-644 330	-639 650	-639 650	-639 650
Avustukset	-85 126	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Muut toimintakulut	-225 952	-229 800	-244 254	-244 254	-244 254
Toimintakate	-2 753 461	-2 915 430	-2 963 419	-2 963 419	-2 963 419
Satunnaiset erät yhteensä	664 272	0	0	0	0
Suunitelman mukaiset poistot	-1 828 656	-1 891 249	-2 085 830	-2 192 670	-2 258 200
Tilikauden tulos	-3 917 845	-4 806 679	-5 049 249	-5 156 089	-5 221 619

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 540 PELASTUSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Pelastustoimilaissa ja pelastustoimen yhteistoimintasopimuksessa määritellyt tehtävät. Palvelun tuottaa Hämeenlinnan kaupungin isännöimä Kanta-Hämeen pelastuslaitos palvelutasopäätöksen mukaisesti. Väestönsuojelutehtävät.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
7.2 Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksen toteutuminen	Pelastuslaitoksen raportoinnin seuranta ja poikkeamiin reagointi.	Forssan kaupungilla ei ole suoraa vaikutusmahdollisuutta Hämeenlinnan kaupungin alaisuudessa toimivaan pelastuslaitokseen.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Vastuullinen johtaminen

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Pelastuspalvelun kustannukset kasvavat Hämeenlinnan kaupungin pelastustoimea koskevien talousarviopäätösten mukaisesti.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Kaupungin lausunto pelastuspalvelun talousarvion laatimisprosessin yhteydessä.

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 521 410	-1 611 581	-1 621 050	-1 621 050	-1 621 050
Netto	-1 521 410	-1 611 581	-1 621 050	-1 621 050	-1 621 050
<hr/>					
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-1 521 410	-1 611 581	-1 621 050	-1 621 050	-1 621 050
Henkilöstökulut	-57 936	-59 100	-48 920	-48 920	-48 920
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut	-57 936	-59 100	-48 920	-48 920	-48 920
Eläkkeet	-57 936	-59 100	-48 920	-48 920	-48 920
Muut henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 432 749	-1 550 481	-1 570 130	-1 570 130	-1 570 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 070	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Muut toimintakulut	-20 654	0	0	0	0
Toimintakate	-1 521 410	-1 611 581	-1 621 050	-1 621 050	-1 621 050
Suunitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 521 410	-1 611 581	-1 621 050	-1 621 050	-1 621 050

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 570 TILAPALVELU

TILIVELVOLLINEN Kiinteistöpäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Tilapalvelu vastaa kaupungin palvelutuotannon edellyttämien tarpeellisten, tarkoituksenmukaisten ja terveellisten toimitilojen hankinnasta ja ylläpidosta kustannustehokkaasti.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
2.6 Energiatehokkuuden merkittävä paraneminen.	Energiatehokkuushankkeita vähintään 4 kappaletta	Energiatehokkuushankkeiden rahoituksen varmistaminen
5.4 Kiinteistöjen sisäilmaongelmien minimoiminen	Sisäilmatyöryhmän kokoontuminen kaksi kertaa vuodessa.	Yllättävät sisäilman laatuun liittyvät seikat.
7.1 Talousarvioon liittyvien riskien hallinta	Sähköenergian kulutuksen ja kiinteistönpidon jatkuva seuranta.	Riskien ennakoimattomuus. Reaigointimahdollisuudet.
7.5 Kiinteistöjen kulustietojen luennan ja seurannan kehittäminen.	Kaukolämmön ja vedenkulutuksen luennan ja seurannan käyttöönotto	Kehittämishankkeiden ennakoimattomat vaikeudet.
7.7 Kiinteistöjen viheralueiden hoito osana työllisyyspalveluja.	Viheralueiden hoito yhteistyössä Aktiivin kanssa	Palvelutason turvaaminen siirtäessä uuteen tuottamismalliin

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Palveluverkon muutosten aiheuttamat muutokset toiminnassa.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Tilapalvelun henkilöstömäärä sopeutettu ennakoivasti vuoden 2021 puolella vastaamaan vuonna 2022 palveluverkon tarpeita.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Palveluverkosta vapautuvien kiinteistöjen jälkimarkkinointi ulkopuoliseen käyttöön.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen kompensoi kustannustason nousua. Henkilöstömäärä sopeutettu ennakoivasti vastaamaan tiivistyvän palveluverkon tarpeita.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Palvelutuotannon käytössä m ²	94 647	94 647	87 357	87 357
Kiinteistöhoitoala m ²	114 716	113 796	114 239	114 239
Henkilötyövuodet	17	15,7	15,7	15,7
Kaupungin omistamat tilat m ²	111 293	111 293	113 813	113 813

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	9 542 881	9 509 900	9 553 140	9 553 140	9 553 140
Kulut	-5 289 231	-5 462 750	-5 895 586	-5 495 586	-5 495 586
Netto	4 253 650	4 047 150	3 657 554	4 057 554	4 057 554
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	9 542 881	9 509 900	9 553 140	9 553 140	9 553 140
Myyntituotot	733 993	737 090	715 510	715 510	715 510
Tuet ja avustukset	9 001	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	8 799 887	8 772 810	8 837 630	8 837 630	8 837 630
Toimintakulut yhteensä	-5 289 231	-5 462 750	-5 895 586	-5 495 586	-5 495 586
Henkilöstökulut	-841 973	-848 510	-829 340	-829 340	-829 340
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-649 492	-651 970	-644 670	-644 670	-644 670
Henkilöstösivukulut	-192 480	-196 540	-184 670	-184 670	-184 670
Eläkkeet	-168 046	-170 990	-160 580	-160 580	-160 580
Muut henkilöstökulut	-24 435	-25 550	-24 090	-24 090	-24 090
Palvelujen ostot	-1 369 300	-1 493 410	-1 907 966	-1 507 966	-1 507 966
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 153 494	-2 179 900	-2 299 550	-2 299 550	-2 299 550
Muut toimintakulut	-924 465	-940 930	-858 730	-858 730	-858 730
Toimintakate	4 253 650	4 047 150	3 657 554	4 057 554	4 057 554
Suunitelman mukaiset poistot	-3 845 364	-2 786 602	-2 880 160	-3 258 040	-3 376 990
Tilikauden tulos	408 286	1 260 548	777 394	799 514	680 564

TEHTÄVÄRYHMÄ 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI**PALVELU** 580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO**TILIVELVOLLINEN** Jätehuoltopäällikkö**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Jätelaissa kunnille määrättyjen viranomaistehtävien sekä näihin liittyvien kehitys- ja seurantatehtävien hoitaminen. Kuntien jätehuoltoon ja viranomaistehtäviin liittyvät asiantuntija- ja suunnittelutehtävät sekä toimenpiteet, joilla näitä hoidetaan ja edistetään.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
4.3 Yhteistyön tekeminen ja säännölliset tapaamiset alueen kuljetusyrittäjien ja jätealan toimijoiden kanssa	Vähintään yksi yrittäjätapaaminen vuodessa	Ei tunnistettuja riskejä. Tapaaminen järjestetään alkuvuodesta/kevällä ja tarvittaessa toinen tapaaminen loppuvuodesta
5.5 Toimiva yhteistyö ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa	Tiivis yhteydenpito ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa ja vähintään yksi tapaaminen vuodessa	Ei tunnistettuja riskejä. Tapaaminen järjestetään alkuvuodesta/kevällä ja tarvittaessa toinen tapaaminen loppuvuodesta
7.8 Viranomaisviestinnän kehittäminen	Kiinteistöjen kompostointitietojen kerääminen Forssan ja Sastamalan alueilta	Ei tunnistettuja riskejä. Kompostointitietojen keräämistä rekisteriin tullaan tekemään koko vuoden ajan
8.2 Lautakuntakoulutus	Koulutukseen osallistuvien prosenttimäärä, tavoite 100 %	Ei tunnistettuja riskejä. Koulutuksia tullaan järjestämään, kun uuden toimikauden jätelautakunta on koossa

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Uuden jätelain vaatimien muutosten toimeenpano: jätehuoltomääräysten päivittäminen sekä jättepoliittisen ohjelman valmistelutyön aloittaminen. Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä päättäminen. Sähköisten hakemuslomakkeiden asiointipalvelun käyttöönottoprojektin jatkaminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Talousarvio on ollut aiempina vuosina ylijäämäinen, mikä huomioidaan vuoden 2022 talousarvion valmistelussa.
Toimistopalveluyksikön uudelleenorganisoinnin seurauksena palvelualueelle siirtyy 1 henkilö. Hänen työpanos on aiempina vuosina ostettu sisäisesti keskushallinnolta. Asialla ei ole vaikutusta toimialueen toimintakatteeseen.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Bio- ja pakkausjätteiden kuljetusjärjestelmämuutokseen valmistautuminen. Jätelain mukaiseen kompostointirekisteriin merkittävien kiinteistöistäisten kompostointitietojen kerääminen ja täydentäminen. Asumislietteitä koskevan kuljetusjärjestelmäselvityksen ja -päättöksen tekeminen.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Kiinnitetään huomiota toiminnan avoimuuteen ja yhteistyötahojen väliseen viestintään. Uuden rekisteriohjelmiston käyttöönoton tuloksena pyritään saamaan aikaan palvelu, joka helpottaa asiointia jätehuoltoviranomaisen kanssa. Tavoitteissa pysyminen sekä työtehtävien tasainen jakautuminen pyritään varmistamaan hyödyntämällä määräaikaista henkilökuntaa projektiluontoisissa tehtävissä.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika (kk)	1	1	1	1
Henkilötyövuodet	2	3	3	3
Tilat m ²	47	47	47	47

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	228 639	324 808	283 237	283 237	283 237
Kulut	-228 361	-324 808	-283 237	-283 237	-283 237
Netto	278	0	0	0	0

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	228 639	324 808	283 237	283 237	283 237
Myyntituotot	228 639	324 808	283 237	283 237	283 237
Toimintakulut yhteensä	-228 361	-324 808	-283 237	-283 237	-283 237
Henkilöstökulut	-122 955	-163 958	-184 434	-184 434	-184 434
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-100 790	-136 018	-153 604	-153 604	-153 604
Henkilöstösivukulut	-22 165	-27 940	-30 830	-30 830	-30 830
Eläkkeet	-18 609	-22 610	-25 100	-25 100	-25 100
Muut henkilöstökulut	-3 556	-5 330	-5 730	-5 730	-5 730
Palvelujen ostot	-95 272	-150 690	-87 723	-87 723	-87 723
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 836	-2 100	-2 000	-2 000	-2 000
Muut toimintakulut	-8 298	-8 060	-9 080	-9 080	-9 080
Toimintakate	278	0	0	0	0
Suunitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	278	0	0	0	0

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI**PALVELU** 600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Ympäristöpäällikkö**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Seudullisen ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan ja asumiseen liittyvän viranomaistoiminnan järjestäminen ja kehittäminen.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
3.1 Hiilinielujen- ja -varastojen kartuttaminen ja säilyttäminen neuvonnallisin keinoin	Käydään keskusteluja ja neuvotteluja ja annetaan lausuntoja muiden kaupungin toimijoiden kanssa hiilivarastojen ja -nielujen lisäämiseksi ja säilyttämiseksi. Neuvotteluja 5 kpl	Resurssien puutteen vuoksi kaikkia tilaisuuksia ei pystytä järjestämään. Varsinaiseen hiilinielujen kartuttamiseen vaaditaan konkreettisia päätöksiä ja tekoja, joihin ei palvelualue yksin pysty vaikuttamaan.
3.2 Jätevesien hallittu hoito pohjavesi- ja ranta-alueilla.	Asumisjätevesien kartoitukseen, kuntoon ja korjaustoimenpiteisiin liittyvien valvontakirjeiden määrä 80 kpl.	Valvottavien kohteita ei tunnisteta tai niihin ei saada yhteyttä.
3.5 Saaren kansanpuiston kehittäminen	Hoito- ja käyttösuunnitelman uusiminen	Hoito- ja käyttösuunnitelman käsittely vie enemmän aikaa kuin on arvioitu Tammelan ja Forssan päättävissä elimissä.
4.3 Seudun ja Kanta-Hämeen ulkopuolelle ulottuviin asiantuntijaverkostoihin kuuluminen	Osallistutaan valtakunnalliseen Talotekniikan tarkastajien toimintaan yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa.	Yhteistyöryhmää ei saada kokoon
4.4 Yritystoiminnan laadunvalvonnan tuki	Osallistua ja suorittaa yrityksessä ja yrityksen rakennuskohteessa laadunvalvontaa.	Yritys luopuu laadunvalvonnan tuesta.
5.5 Rakennustarkastajat ylläpitävät ja kehittävät osaamistaan	Rakennustarkastajat osallistuvat uuden kaavoitus ja rakentamisen lain (KRL) koulutukseen.	Kattavia ennakoivia koulutuksia ei järjestetä ennen lain voimaan tuloa.
5.5 Hyvän rakentamistavan edistäminen	Alkuvaiheesta lähtien ajantasaisista, laaja-alaista neuvontaa ja opastusta. Rakentaminen sovitetaan olemassa olevaan ympäristöön ja alueen luonteeseen soveltuvalla tavalla.	Annettua neuvontaa ja opastusta ei huomioida hankkeen vaiheissa
7.3 Rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin jalkauttaminen	Rakennusvalvonnan www-sivut päivitetään sähköisen asioinnin johdosta. Toteutetaan seudullinen sähköisen järjestelmän opastus ja koulutustilaisuus	Opastus ja koulutustilaisuuden järjestäminen ei onnistu.

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
7.4 Seudullisesti rakennusvalvontatakojen ajantasaistaminen	Toteutetaan seutukuntien rakennusvalvonnan taksan päivitys ja yhtenäistämistyö.	Forssan seudun kunnat eivät lähde päivitystyöhön mukaan
7.5 Yhteistoiminta-alueen lautakuntien ja jaosten yhteistyön kehittäminen ja palautteen saaminen yksikön toiminnasta	Lautakuntatapaamisia järjestetään kaksi kappaletta.	Tapaamisiin ei löydy halukkuutta tai sopivaa ajankohtaa
8.1 Yhden opiskelijan harjoittelujakson tai vastaavan työtehtävien ohjaaminen palvelualueella.	Toteutunut harjoittelujakso	Opiskelijaa ei saada palvelualueelle.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Sähköisen rakennuslupaprosessin käyttöönotto ja ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaisen määräaikaisvalvonnan korostaminen töiden priorisoinnissa.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Tuottopuolella vuosittainen vaihtelu riippuu merkittävästi siitä, miten lupamäärät jakaantuvat Forssan ja muiden sopimuskuntien kesken ja kuinka paljon vuoden aikana kertyy lupa- ja valvontamaksuja.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Toimintaan ei ole suunnitteilla merkittäviä muutoksia vuosina 2022–2024.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Käytettävien resurssien sallimissa rajoissa tuotamme mahdollisimman laadukasta palvelua.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Käsitellyt hankkeet:				
rakennusluvut (kpl)	350	250	250	250
toimenpideluvat (kpl)	150	190	190	190
toimenpideilmoitukset (kpl)	100	90	90	90
muut rakentamisen luvat	65	60	60	60
Käsitellyt ympäristöluvut, ilmoitukset, rekisteröinnit (kpl)	17	10	10	10
Käsitellyt maa-ainesluvut (kpl)	4	4	4	4
YSL:n mukaisten lupavelvollisten yritysten tarkastukset (kpl)	25	25	25	25
Vesihuoltolain mukaiset vapauttamispäätökset (kpl)	20	10	10	10
Ympäristönsuojelulain jätevesipäätökset (kpl)	40	15	15	15
Henkilötyövuodet	10	10	10	10
Tilat m ²	179	179	179	179

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	574 417	543 900	524 900	524 900	524 900
Kulut	-670 392	-733 930	-734 429	-734 429	-734 429
Netto	-95 974	-190 030	-209 529	-209 529	-209 529

Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	574 417	543 900	524 900	524 900	524 900
Myyntituotot	413 353	448 900	445 900	445 900	445 900
Maksutuotot	160 414	95 000	79 000	79 000	79 000
Muut toimintatuotot	650	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-670 392	-733 930	-734 429	-734 429	-734 429
Henkilöstökulut	-568 310	-580 130	-579 090	-579 090	-579 090
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-451 356	-458 780	-460 420	-460 420	-460 420
Henkilöstösivukulut	-116 954	-121 350	-118 670	-118 670	-118 670
Eläkkeet	-100 194	-103 450	-101 460	-101 460	-101 460
Muut henkilöstökulut	-16 761	-17 900	-17 210	-17 210	-17 210
Palvelujen ostot	-59 587	-108 890	-110 409	-110 409	-110 409
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 747	-13 500	-13 500	-13 500	-13 500
Muut toimintakulut	-36 747	-31 410	-31 430	-31 430	-31 430
Toimintakate	-95 974	-190 030	-209 529	-209 529	-209 529
Tilikauden tulos	-95 974	-190 030	-209 529	-209 529	-209 529

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 610 MAAKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kaupunginarkkitehti

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Yleis- ja asemakaavoitus, kuntien yhteistyössä tehtävät strategiset tarkastelut sekä maankäytön suunnitteluun, alueiden käyttöön ja rakentamiseen tähtäävien hankkeiden valmistelu, kaavoitusneuvonta ja osallistuva suunnittelu. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja alueiden rakentamiseen sekä korjaukseen liittyvä neuvonta ja ohjaus. Erilaiset rakennettuun ympäristöön liittyvät lausunnot ja asiantuntijatoiminta. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja alueiden inventoinnit, maisemalliset selvitykset ja liikenneselvitykset. EU-hankkeiden asiantuntijatehtävät.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Riskit
1.2 Ulkoilu ja kevyen liikenteen reittien jatkuvuus kaavoissa.	Valmistuneita liikkumiseen liittyviä suunnitelmia 2 kpl. Suunnitellaan infrapalvelujen kanssa viihtyisiä liikenneympäristöjä.	Tunnistetaanko kaikki tarpeet
1.3 Yhdyskuntarakenteessa huomioidaan kaupunkirakenteen lisäksi ekologisia vyöhykkeitä, luonnon monimuotoisuuden lisäämisen tapoja ja hulevesikokonaisuuksia.	Teetetään riittävät selvitykset kokonaisuuksien ja tarkempien ratkaisujen pohjalle.	Toteutus eli tavoitellaanko ko. asioita kaikilla tahoilla
3.1 Kaavoituksessa ja rakentamistapaohjeissa huomioidaan olemassa olevien rakennusten ja viheralueiden säilyminen hiilinieluinä.	Käydään keskusteluja ja neuvotteluja muiden kaupungin toimijoiden kanssa toteuttamisen tavoista ja jatkosuunnittelusta. Neuvotteluja 5kpl.	Muiden toimijoiden osallistuminen neuvotteluihin
3.3 Kaavoituksessa osoitetaan viheralueilta sellaisia alueita, joilla on/voi syntyä monipuolisia luontokohteita sekä viherkäytävät. Välitetään tietoa näistä.	Internettiin ja sosiaaliseen mediaan tehdään vähintään yksi nosto monipuolisista luontokohteista ja viherympäristöistä. Suunnitelma viheralueiden arvoalueista ja ekologisista käytävistä.	Resurssien riittävyys (oma henkilöresurssi ja/tai määräraha)
3.4 Hulevesien järjestämisen varmistaminen	Hulevesien järjestämisen tapa ja tarvittavat aluevaraukset osoitetaan kaavoissa.	Resurssien riittävyys selvitysten tekemistä varten
5.5 Kaavoissa huomioidaan hyvän asumisen periaatteet.	Internettiin ja sosiaaliseen mediaan tehdään vähintään yksi nosto kaavoissa käytetyistä hyvän asumisen periaatteista.	Tiedottamisen onnistuminen
7.6 Tarve päivittää kaavoituksen prosessikaavio.	Päivitetään prosessikaavio	Ei sisällä tunnistettuja riskejä

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kehitetään kaavoituksen yhteydessä esille tulleeseen tiedon levittämisen tapoja myös muuten kuin normaaleilla nettiin laitettavilla kaavoilla, kaavaselostuksilla inventoinneilla yms.

Painopiste yleiskaavoissa.

Palvellaan asiakkaita hyvin. Koko ajan kasvanut erilaisten opastusten esim. yrittäjien erilaisiin hankkeisiin liittyvät selvitykset, yksityisten korjausneuvonta. Kaikki mahdolliset selvitykset tehdään itse, jolloin niiden tekoon on varattava riittävästi työaika.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Ei isoja muutoksia.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Toiminta jatkuu kaupunkistrategian mukaisena ja pääosin entiseen tapaan. Panostetaan tiedottamiseen sekä kaavojen ja suunnitelmien sisältöön liittyvien tavoitteiden jalkauttamiseen käytäntöön (keinona toimialojen yhteistyöneuvotteluiden järjestäminen).

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Kehitetään yhteistyötä muiden kuntien ja muiden Forssan kaupungin palvelualueiden kanssa.

Tunnusluvut

	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Valmistelussa olevat kaavat ja suunnitelmat kpl	7	7	7	7
Valmistuneet kaavat ja suunnitelmat (kpl)	5	4	4	4
Asiantuntijatehtävät	70	75	75	75
Inventoinnit ja selvitykset	10	10	10	10
Henkilötyövuodet	3	3	3	3
Tilat m2	79	79	79	79

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Tuotot	12 798	10 000	10 000	10 000	10 000
Kulut	-279 787	-289 530	-290 706	-290 706	-290 706
Netto	-266 989	-279 530	-280 706	-280 706	-280 706
<hr/>					
Talous	TP 2020	TA 2021	KH 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	12 798	10 000	10 000	10 000	10 000
Myyntituotot	8 753	0	0	0	0
Maksutuotot	0	10 000	10 000	10 000	10 000
Muut toimintatuotot	4 045	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-279 787	-289 530	-290 706	-290 706	-290 706
Henkilöstökulut	-203 909	-220 610	-223 110	-223 110	-223 110
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-160 556	-172 310	-174 800	-174 800	-174 800
Henkilöstösivukulut	-43 352	-48 300	-48 310	-48 310	-48 310
Eläkkeet	-37 373	-41 540	-41 780	-41 780	-41 780
Muut henkilöstökulut	-5 979	-6 760	-6 530	-6 530	-6 530
Palvelujen ostot	-61 606	-54 010	-52 676	-52 676	-52 676
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 333	-900	-900	-900	-900
Muut toimintakulut	-12 940	-14 010	-14 020	-14 020	-14 020
Toimintakate	-266 989	-279 530	-280 706	-280 706	-280 706
Suunitelman mukaiset poistot	-36 649	-31 152	-26 480	-22 510	-19 130
Tilikauden tulos	-303 638	-310 682	-307 186	-303 216	-299 836

4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

Kaupungin kokonaistalouden kuvaamiseksi on seuraavilla sivuilla esitetty sekä tulos- ja rahoituslaskelma kaupunkieman osalta erikseen että koko kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma, jossa on mukana kaupungin liikelaitos eli Forssan vesihuoltoliikelaitos. Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen osalta talousarviossa esitetään konsernitavoitteet ja tunnuslukutiedot. Talousarviossa ei esitetä koko konsernin tulos- ja rahoituslaskelmia eikä konsernitasetta, mutta ne raportoidaan tilinpäätöksessä.

Tuloslaskelma osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Tuloslaskelman välituloksena esitettävä **toimintakate ilmoittaa** paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitustulosta kuvaava välitulos. **Vuosikate ilmoittaa** riittääkö tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli poistot sekä arvonalentumiset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen käsittelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Rahoituslaskelmassa osoitetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

4.1 TULOSLASKELMAT

TULOSLASKELMA, KAUPUNKIEMO

Ulkoiset + sisäiset

Kaupunki, ei sisällä liikelaitosta	TP 2020	TA 2021 +	Muutos TA		TS 2023	TS 2024
		muutos	TA 2022	21/22		
Toimintatulot						
Myyntitulot	7 520 987	8 123 553	7 530 205	-7,3 %	7 530 205	7 530 205
Maksutulot	1 332 423	1 105 164	1 029 248	-6,9 %	1 029 248	1 029 248
Tuet ja avustukset	1 890 840	1 635 320	1 961 392	19,9 %	1 961 392	1 961 392
Muut toimintatulot	10 121 653	10 175 656	10 200 980	0,2 %	10 200 980	10 200 980
Toimintatulot yhteensä	20 865 903	21 039 693	20 721 825	-1,5 %	20 721 825	20 721 825
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-28 234 451	-28 761 826	-28 912 746	0,5 %	-28 903 828	-28 943 138
Palkat ja palkkiot	-21 637 741	-22 078 518	-22 401 496	1,5 %	-22 378 888	-22 441 218
Henkilösivumenot	-6 596 710	-6 683 308	-6 511 250	-2,6 %	-6 524 940	-6 501 920
Eläkemenot	-5 786 524	-5 819 368	-5 672 910	-2,5 %	-5 687 430	-5 662 110
Muut henkilösivumenot	-810 186	-863 940	-838 340	-3,0 %	-837 510	-839 810
Palvelujen ostot	-80 377 803	-81 681 125	-85 988 734	5,3 %	-14 546 574	-14 555 694
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 270 941	-4 331 728	-4 567 427	5,4 %	-4 561 147	-4 562 827
Avustukset	-2 029 604	-1 825 000	-1 690 800	-7,4 %	-1 715 800	-1 715 800
Muut toimintamenot	-7 681 351	-8 412 117	-8 690 218	3,3 %	-8 248 378	-8 248 378
Toimintamenot yhteensä	-122 594 150	-125 011 796	-129 849 925	3,9 %	-57 975 727	-58 025 837
Toimintakate	-101 728 247	-103 972 103	-109 128 100	5,0 %	-37 253 902	-37 304 012
Verotulot	61 562 287	62 011 000	64 034 000	3,3 %	31 285 852	31 117 434
Valtionosuudet	48 333 080	47 000 000	49 866 332	6,1 %	11 433 320	11 601 738
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	83 511	78 000	87 000	11,5 %	95 000	88 000
Muut rahoitustulot	1 026 687	905 500	710 000	-21,6 %	705 000	705 000
Korkomenot	-436 518	-516 000	-557 000	7,9 %	-553 000	-558 000
Muut rahoitusmenot	-7 151	-500	-2 000	300,0 %	0	0
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	666 529	467 000	238 000	-49,0 %	247 000	235 000
Vuosikate	8 833 649	5 505 897	5 010 232	-9,0 %	5 712 270	5 650 160
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 491 378	-4 898 433	-5 236 360	6,9 %	-5 740 120	-5 900 640
Kertaluonteiset poistot	-1 380 083					
Satunnaiset erät	664 272	0	0		0	0
Satunnaiset tuotot	664 272					
Satunnaiset kulut	0					
Tilikauden tulos	3 626 460	607 464	-226 128	-137,2 %	-27 850	-250 480
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	70 647	70 455	-6 212 690	-8918,0 %	503 980	503 980
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-3 000 000		6 500 000			
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	697 107	677 919	61 182	-91,0 %	476 130	253 500
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatulot / Toimintamenot, %	17,0	16,8	16,0		35,7	35,7
Vuosikate / Poistot, %	196,7	112,4	95,7		99,5	95,8
Vuosikate, euro/asukas	523	331	302		344	340
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	3 402	4 080	4 141		4 617	4 871
Kertynyt yli-/alijäämä, euro/asukas	0	0	0		0	0
Asukasmäärä vuoden lopussa	16 901	16 616	16 616		16 616	16 616

TULOSLASKELMA, KOKO KAUPUNKI

1000 e

	VHL		Sisäiset	Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä
	TA 2022	TA 2022		TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot	20 722	6 385	-581	26 526	26 576	26 726
Myyntitulot	7 530	6 350	-502	13 379	13 429	13 579
Maksutulot	1 029			1 029	1 029	1 029
Tuet ja avustukset	1 961	22	-20	1 963	1 963	1 963
Muut toimintatulot	10 201	13	-59	10 155	10 155	10 155
Valmistus omaan käyttöön				0	0	0
Toimintamenot	-129 850	-3 639	514	-132 975	-61 171	-61 248
Henkilöstömenot	-28 913	-1 331	0	-30 244	-30 265	-30 301
Palkat ja palkkiot	-22 401	-1 025		-23 426	-23 429	-23 490
Henkilösivumenot	-6 511	-306	0	-6 817	-6 836	-6 812
Eläkemenot	-5 673	-266		-5 939	-5 957	-5 931
Muut henkilösivumenot	-838	-40		-878	-879	-880
Palvelujen ostot	-85 989	-1 130	326	-86 793	-15 371	-15 480
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 567	-1 020	110	-5 478	-5 491	-5 423
Avustukset	-1 691		20	-1 671	-1 696	-1 696
Muut toimintamenot	-8 690	-158	59	-8 790	-8 348	-8 348
TOIMINTAKATE	-109 128	2 746	-67	-106 449	-34 594	-34 522
Verotulot	64 034			64 034	31 286	31 117
Valtionosuudet	49 866			49 866	11 433	11 602
Rahoitustulot ja menot	238	-787	0	-549	-548	-553
Korkotulot	87		-87	0	0	0
Muut rahoitustulot	710		-700	10	5	5
Korkomenot	-557	-87	87	-557	-553	-558
Muut rahoitusmenot	-2	-700	700	-2	0	0
VUOSIKATE	5 010	1 959	-67	6 903	7 577	7 644
Poistot ja arvonalentumiset	-5 236	-1 696	0	-6 922	-7 396	-7 543
TILIKAUDEN TULOS	-226	263	-67	-20	181	101
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-6 213	20		-6 193	524	524
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	6 500			6 500	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0			0		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	61	283	-67	288	705	625
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatulot / Toimintamenot, %	16,0	175,5		19,9	43,4	43,6
Vuosikate / Poistot, %	95,7	116,2		99,7	102,5	101,3
Vuosikate, euroa/asukas	302	118		415	456	460
Kertynyt yli-/alijäämä	4 141	5 837		9 978	10 684	11 309
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	249	351		601	643	681
Asukasmäärä vuoden lopussa	16 616	16 616		16 616	16 616	16 616

4.2 TULOSLASKELMAOSAN ERITTELYT

Alla olevat erittelyt eivät pääsääntöisesti sisällä vesihuoltoliikelaitoksen eriä.

VEROTULOT

Valtuusto päätti pitää vuoden 2022 ja 2023 veroprosentit samalla tasolla kuin vuonna 2021. Sote-uudistuksen vuoksi kuntien oli päätettävä veroprosentit poikkeuksellisesti kahdeksi vuodeksi.

Vuoden 2022 verotuloiksi on arvioitu Kuntaliiton syyskuun 2021 veroennustekehikon perusteella seuraavaa:

- tulovero	54.865.000 euroa
- osuus yhteisöveron tuotosta	3.993.000 euroa
- kiinteistövero	5.176.000 euroa
Yhteensä	64.034.000 euroa

Tulovero:

Vuosi	Tilitetyt verot, euroa	Tuloveroprosentti	Muutos %
TP 2009	47 393 000	19,50	0,5
TP 2010	45 642 000	19,50	-3,7
TP 2011	46 927 000	19,50	2,8
TP 2012	47 251 000	19,50	0,6
TP 2013	51 856 773	20,00	9,8
TP 2014	51 232 125	20,00	-1,2
TP 2015	51 849 046	20,00	1,2
TP 2016	51 886 600	20,00	0,1
TP 2017	51 892 121	20,50	0,0
TP 2018	51 270 601	20,50	-1,2
TP 2019	51 721 789	20,50	0,9
TP 2020	52 862 773	20,50	2,2
Ennuste 2021	53 544 000	20,50	1,3
TA 2022	54 865 000	20,50	2,5
TS 2023	23 116 000	20,50	-57,0
TS 2024	23 116 000		

Osuus yhteisöveron tuottoon:

Yksittäisten kuntien jako-osuudet yhteisöveron tuottoon määräytyvät kunkin kunnan yritystoimintaerän ja metsäerän summan suhteellisena osuutena kaikkien kuntien vastaavien lukujen summasta. Yritystoimintaerä muodostetaan yhteisöille maksuunpantujen verojen perusteella. Jos yhteisöillä on toimipaikka vain yhdessä kunnassa, yhteisön vero ohjataan tälle kunnalle. Jos yhteisöllä on toimipaikkoja useassa kunnassa, yhteisölle maksuunpantu vero jaetaan yhteisön toimipaikkakuntien kesken toimipaikkojen kunnittaisten henkilöstömäärien suhteessa.

Kaupungin yhteisöveron kertymä laskee vuodelle 2022 noin 1,38 miljoonaa euroa pääosin sen vuoksi, että osana valtion kunnille kohdistamaa koronatukipakettia kuntien yhteisövero jako-osuuteen kohdistui määräaikainen 10 prosentin korotus vuosina 2020 ja 2021.

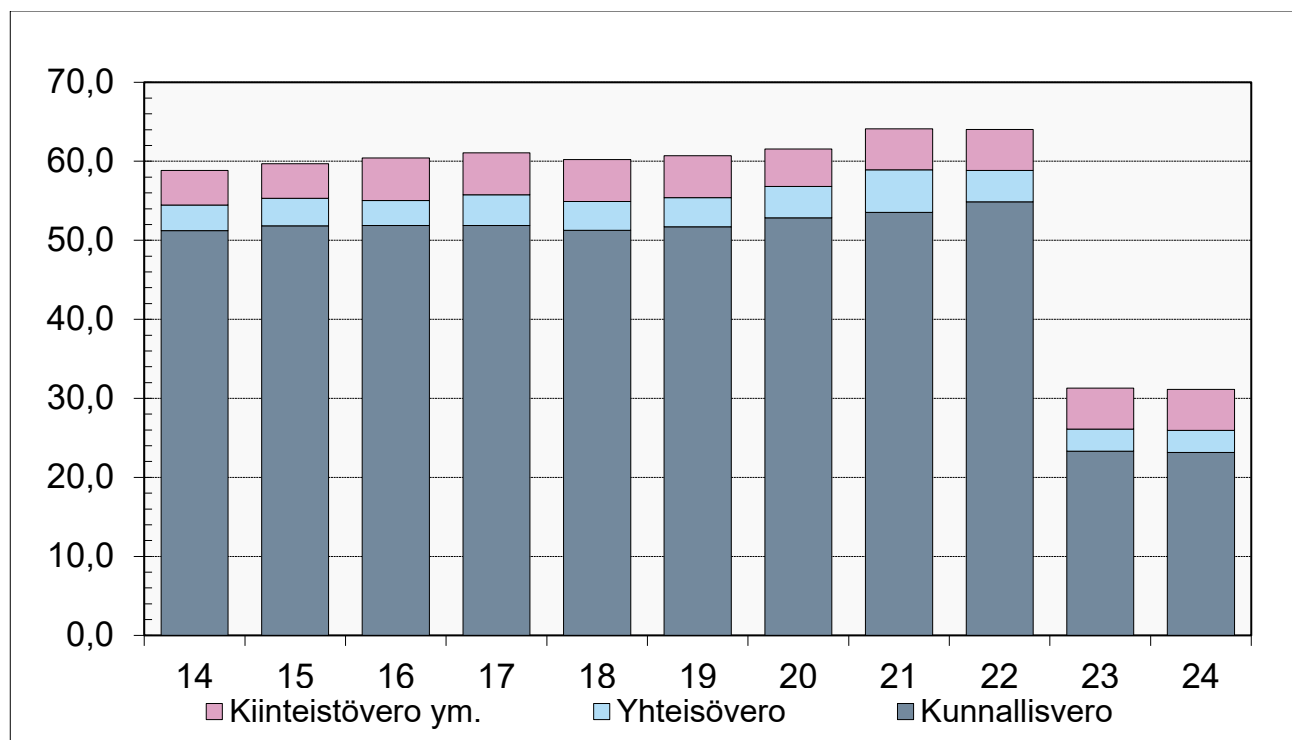
Kiinteistövero:

Kiinteistöveroprosentit ovat vuosille 2022 ja 2023 seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti 1,40, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41, muiden rakennusten kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 1,41 ja voimalaitosten veroprosentti 3,10 sekä yleishyödyllisten kiinteistöjen veroprosentti 0,00.

Verotulot 2020–2022:

(1 000 euroa)	TP 2020	EN 2021	TA 2022
Tulovero	52 863	53 544	54 865
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 995	5 373	3 993
Kiinteistövero	4 744	5 180	5 176
Yhteensä	61 562	64 097	64 034
- Muutos abs.	856	2 534	- 62
- Muutos %	+ 1,4	+ 4,1	- 0,1

Kaupungin arvioitu reaalin verotulokehitys verolajeittain miljoonissa euroissa:

VALTIONOSUUDET

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtionvarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi

opetus- ja kulttuuriministeriö. Peruspalvelujen valtionosuudet ovat talousarviossa 2022 Kuntaliiton 12.11.2021 ennakkollisen laskelman mukaiset. OKM:n valtionosuudet on arvioitu mm. oppilasmääriin perustuvien muuttujien perusteella. Lopulliset valtionosuuspäätökset vuodelle 2022 tehdään joulukuun 2021 lopussa.

- peruspalvelujen valtionosuus	29.496.260
- verotulotasaus	10.048.227
- opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	870.760
- verotulomenetysten kompensatio	9.451.085
Yhteensä	49.866.332

KORKOTUOTOT JA MUUT RAHOITUSTUOTOT

Vuoden 2022 korkotuotot on arvioitu seuraavasti:

- korkotuotot liikelaitoksen lainoista	87.000 euroa
--	--------------

Vuoden 2022 rahoitustuotot on arvioitu seuraavasti:

- liikelaitoksen peruspääoman tuotto	700.000 euroa
- verotilitysten korot ja korotukset	0 euroa
- viivästyskorot	10.000 euroa

KORKOKULUT JA MUUT RAHOITUSKULUT

Vuoden 2022 korkokulut on arvioitu seuraavasti:

- korkokulut ottolainoista	557.000 euroa,
josta vesihuoltoliikelaitoksen lainasta	87.000 euroa

Vuoden 2022 rahoituskulut on arvioitu seuraavasti:

- viivästyskorot ja korotukset	2.000 euroa
--------------------------------	-------------

Kaupungin lainamäärä rahoituslaitoksilta on 1.1.2022 noin 40,2 miljoonaa euroa. Lainamäärä on kasvanut monitoimikeskuksen investoinnin seurauksena ja se tulee vielä vuoden 2022 aikana kasvamaan. Korkokustannukset eivät kasva samassa suhteessa, sillä vuonna 2021 lainojen keskiporkko on ollut noin 1,3 % ja vuonna 2022 sen on arvioitu olevan 1,0 %. Suunnitelmakauden korkoriski on pieni lainasalkun korkean suojausasteen vuoksi. Vesihuoltoliikelaitoksen peruspääoman tuotto on pienentynyt 200 000 € talousarviosta 2021.

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien käyttöomaisuuden poistoennusteet on laskettu valtuuston joulukuussa 2012 vahvistaman poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmaa on tarkistettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen pohjalta. Kaupunginhallitus hyväksyi 15.6.2020 160 § monitoimikeskuksen poistoajaksi 30 vuotta.

POISTOERON JA VARAUSTEN MUUTOKSET

Kehräämön ja Pihakoivun päiväkodin osalta vuosina 2022–2024 on poistoeron vähennyksenä vuoden poistojen määrä, 70 647 euroa ja vuonna 2022 lisäksi monitoimikeskuksen poistoeron vähennyksenä 216 666 euroa ja lisäyksenä 6,5 milj. euroa. Varausten vähennyksenä monitoimikeskuksen pakollisen varauksen vähennys 6,5 milj. euroa, joka talousarvion mukaan tuloutetaan poistoeron muutoksena 15 vuoden aikana.

Investoinnit 2022 ja investointisuunnitelma 2023-2024

INVESTOINTIHANKE		TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Atk-ohjelmat ja muut pitkävaikutteiset menot (s)	menot	75 000	90 000	90 000	75 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	75 000	90 000	90 000	75 000
Sähköisen arkiston käyttöönotto v. 2022, ICT-palveluiden uudistus					
Maa- ja vesialueet (s)	menot	60 000	110 000	60 000	60 000
	tulot	60 000	110 000	60 000	60 000
	netto	0	0	0	0
Rakennukset					
Erittelemättömät pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset (s) Pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset yhdyskuntalautakunnan hyväksymän tarkemman investointiohjelman mukaan	menot	800 000	800 000	800 000	800 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	800 000	800 000	800 000	800 000
Liikuntakiinteistöjen suunnittelu ja peruskorjaus sisältää Vesihelmen ja jäähallin	menot	0	600 000	1 500 000	3 000 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	0	600 000	1 500 000	3 000 000
Monitoimikeskus Akvarelli. Kustannusarvio (netto) 24,2 miljoonaa euroa Kustannusarvion sisällä määrärahat arvioidaan vuositasolle uudelleen. Kaupunginvaltuusto 21.9.2020 71 § Käytetään investointivarausta	menot	15 000 000	8 300 000	0	0
	tulot	690 000	190 000	0	0
	netto	14 310 000	8 110 000	0	0
Rakennukset yhteensä	menot	16 100 000	9 700 000	2 300 000	3 800 000
	tulot	690 000	190 000	0	0
	netto	15 410 000	9 510 000	2 300 000	3 800 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Kunnalistekniikka (s) Kadut ja tiet, erittelemätön sisältää RETKI-hankkeen tulot ja menot Kaupungin oma kompostikenttä Ratastie ja Kuulalaakerintie asfaltointi Matkun leikkipaikka((Ojalanmäen leikkipaikka 2023)) Kiimassuon palovesisäiliö 110 kV voimalinjan kaapelointiin osallistuminen (Aurinkoranta) Katuvaloverkko ja liikennevalolaitteet Puistot, liikunta-alueet sekä vapaa-ajan alueet Puistolinnan kiertoliittymä Investointiavustus hulevesi-investointeihin	menot	2 330 000	2 900 000	2 440 000	2 420 000
	tulot	0	350 000	0	0
	netto	2 330 000	2 550 000	2 440 000	2 420 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	menot	2 330 000	2 900 000	2 440 000	2 420 000
	tulot	0	350 000	0	0
	netto	2 330 000	2 550 000	2 440 000	2 420 000
Koneet ja kalusto					
Keskushallinto (s) Valtuustosalin tekniikan uudistaminen	menot	10 000	70 000	10 000	10 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	10 000	70 000	10 000	10 000
Sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimiala (s)	menot	120 000	100 000	100 000	100 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	120 000	100 000	100 000	100 000
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala (s)	menot	200 000	200 000	200 000	200 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	200 000	200 000	200 000	200 000
Koneet ja kalusto yhteensä	menot	330 000	370 000	310 000	310 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	330 000	370 000	310 000	310 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	menot	18 895 000	13 170 000	5 200 000	6 665 000
	tulot	750 000	650 000	60 000	60 000
	netto	18 145 000	12 520 000	5 140 000	6 605 000

RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki, ei sisällä vesihuoltoliikelaitosta

	TP 2020	TA 2021+ muutos	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta	8 412 862	5 380 897	4 885 232	5 587 270	5 525 160
Vuosikate	8 833 649	5 505 897	5 010 232	5 712 270	5 650 160
Satunnaiset erät	664 272				
Tulorahoituksen korjauserät	-1 085 058	-125 000	-125 000	-125 000	-125 000
Investointien rahavirta	-4 955 841	-17 960 000	-12 395 000	-5 015 000	-6 480 000
Investointimenot	-5 113 325	-18 895 000	-13 170 000	-5 200 000	-6 665 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 740	750 000	540 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	131 744	185 000	235 000	185 000	185 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 457 021	-12 579 103	-7 509 768	572 270	-954 840
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	862 756	862 500	-685 000	-610 000	890 000
Antolainasaamisten lisäykset			-1 500 000	-1 500 000	
Antolainasaamisten vähennykset	862 756	862 500	815 000	890 000	890 000
Lainakannan muutokset	-835 192	9 360 000	6 607 681	80 993	80 993
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	13 000 000	10 000 000	3 000 000	3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 633 885	-3 640 000	-3 392 319	-2 919 007	-2 919 007
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 201 307				
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 801 140	690 000	559 000	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	23 196				
Vaihto-omaisuuden muutos	-24 205				
Saamisten muutokset	1 191 438	690 000	559 000		
Korottomien velkojen muutos	610 711				
Rahoituksen rahavirta	1 828 704	10 912 500	6 481 681	-529 007	970 993
Vaikutus maksuvalmiuteen	5 285 726	-1 666 603	-1 028 087	43 263	16 153
Lainakanta 31.12.	30 809 895	40 169 895	46 777 576	46 858 569	46 939 562
Lainakanta 1.1.	32 443 780	30 809 895	40 169 895	46 777 576	46 858 569
Lainakannan muutos*	-835 192	9 360 000	6 607 681	80 993	80 993
Lainakanta euroa/as.	1 823	2 418	2 815	2 820	2 825
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-10 361 475	-18 617 968	-17 628 349	-16 059 580	-19 516 601
Lainanhoitokate	2,3	1,5	1,4	1,8	1,8

RAHOITUSLASKELMA

Koko kaupunki

1000 euroa

	Yhteensä TP 2020	Yhteensä TA 2021	Yhteensä TA 2022	Yhteensä TS 2023	Yhteensä TS 2024
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	10 453	7 241	6 844	7 518	7 442
Vuosikate	10 874	7 366	6 969	7 643	7 567
Satunnaiset erät	664	0	0		
Tulorahoituksen korjauserät	-1 085	-125	-125	-125	-125
Investointien rahavirta	-5 558	-18 650	-14 325	-6 945	-7 410
Investointimenot	-5 724	-19 525	-15 100	-7 130	-7 595
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34	690	540	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu	132	185	235	185	185
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 896	-11 409	-7 481	573	32
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	123	123	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset		0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	123	123	0	0	0
Lainakannan muutokset	-835	9 360	6 608	81	81
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	13 000	10 000	3 000	3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 634	-3 640	-3 392	-2 919	-2 919
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 201	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 446	0	559	0	0
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	23	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	-34	0	0	0	0
Saamisten muutos	673		559	0	0
Korottomien velkojen muutos	783	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	733	9 483	7 167	81	81
Vaikutus maksuvalmiuteen	5 629	-1 927	-314	654	113
Lainakanta 31.12.	30 810	40 170	46 778	46 859	46 940
Lainakanta 1.1.	32 444	30 810	40 170	46 778	46 859
Lainakannan muutos	-835	9 360	6 608	81	81
Lainakanta euroa/as.	1 823	2 418	2 815	2 820	2 825
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	2 887	2 887	-8 350	-16 877	-15 243
Lainanhoitokate	2,8	1,9	1,9	2,4	2,4

6.1 RAHOITUSLASKELMAERITTELYT

TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT

Maaomaisuuden myyntivoitot 125 000 euroa.

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Antolainasaamisten vähennyksenä käsitellään vesihuoltoliikelaitoksen lainojen lyhennys 740 000 euroa.

LAINAKANNAN MUUTOKSET

Vuonna 2022 vanhoja lainoja lyhennetään 3,4 miljoonaa euroa ja tilalle nostetaan uutta lainaa 10 miljoonaa euroa. Lainakanta on vuoden 2022 lopussa 46,8 miljoonaa euroa eli noin 2 815 euroa/asukas. Suunnittelukauden lopussa lainamäärä on 46,9 miljoonaa euroa eli noin 2 825 euroa/asukas. Lainanhoitokate pysyy tyydyttävänä ja on 1,4 vuonna 2022.

Mikäli lainanhoitokate on alle 1, tarkoittaa tämä, ettei kaupungin tulorahoitus riitä lainojen korkokuluihin ja lyhennyksiin. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on yli 2 ja tyydyttävä kun lainanhoitokate on 1-2 ja heikko, mikäli lainanhoitokate on alle 1.

VUOSIKATE PROSENTTIA POISTONALAISISTA INVESTOINNEISTA

Kaupunki ja vesihuoltoliikelaitos

	Investoinnit	Ei poistonalaiset	Rahoitusosuudet	Investointien omahankinta
TP 2020	5 723 713		34 372	5 689 341
TA 2021	19 525 000	60 000	690 000	18 895 000
TA 2022	15 100 000	110 000	540 000	14 670 000
TS 2023	7 130 000	60 000	0	7 190 000
TS 2024	7 595 000	60 000	0	7 655 000
yhteensä				54 099 341
Investointien omahankinta keskimäärin				10 819 868

Vuosikate on 64,0 prosenttia viiden viimeisen vuoden keskimääräisestä investointien omahankintamenosta.

= 100 x vuosikate/keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno
 Vuosikate TA 2022 on 6 958 000

7. LIIKELAITOS

Forssan vesihuoltoliikelaitos

Tilivelvollinen: Vesihuoltojohtaja

Konsernitavoitteet 2022:

Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 700.000 euroa
 Investoinnit enintään 2.000.000 euroa
 Aktiivinen kustannusten hallinta ja talouden seuranta ja ennakointi
 Vesihuoltoliikelaitos ryhtyy sidosryhmätutkimusten tulosten ja johtopäätösten mukaisiin toimenpiteisiin.

Tunnusluvut	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
1. Toiminnalliset mittarit:					
- verkostoon pumpattu vesimäärä, 1000 m ³	1 688	1 650	1 600	1 600	1 600
- laskutettu vesimäärä, 1000 m ³	1 388	1 350	1 320	1 310	1 300
- hukkavesi-%	17,8 %	18,0 %	17,5 %	18.1%	18.2%
2. Jätevedenpuhdistamon toiminta:					
- vesi, 1000 m ³	2 120	2 100	2 100	2 100	2 100
- laskutettu jätevesi, 1000 m ³ (laskennall.)	1 743	1 700	1 660	1 650	1 640
3. Talouden tunnusluvut:					
- yli-/alijäämä ennen varauksia (tuhat euroa)	329	174	278	281	299
- käyttökate (tuhat euroa)	3 114	2 838	2 746	2 726	2 705
- käyttökate-%	46,1 %	43,7 %	43,2 %	42,6 %	41,9 %
- oman pääoman tuottoaste	2,7 %	1,4 %	4,4 %	4,3 %	4,6 %
- omavaraisuusaste	53,6 %	55,3 %	54,2 %	53,3 %	55,9 %
- suhteellinen velkaantuneisuus	157,3 %	148,6 %	168,1 %	176,3 %	161,1 %

FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS

TULOSLASKELMA, 1000 EUROA

	TP 2020	Enn.tot. 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	6 779	6 300	6 350	6 400	6 450
Liiketoiminnan muut tuotot	18	13	13	13	13
Muut tuet ja avustukset		2	2	2	2
Tuet ja avustukset kunnalta	50	20	20	20	20
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 002	970	1 020	1 040	1 060
Palvelujen ostot	1 103	1 250	1 130	1 150	1 170
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	985	1 016	1 025	1 050	1 075
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>281</i>	<i>303</i>	<i>306</i>	<i>311</i>	<i>317</i>
Eläkekulut	245	263	266	270	275
Muut henkilösivukulut	37	39	40	41	42
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 712	1 686	1 696	1 679	1 626
Liiketoiminnan muut kulut	362	158	158	158	158
<i>Liikeylijäämä</i>	<i>1 403</i>	<i>952</i>	<i>1 050</i>	<i>1 047</i>	<i>1 079</i>
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>	<i>-1 074</i>	<i>-978</i>	<i>-787</i>	<i>-795</i>	<i>-788</i>
Muut rahoitustuotot					
Kunnalle maksetut korkokulut	81	78	87	95	88
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	1 000	900	700	700	700
Muut rahoituskulut					
<i>Ylijäämä ennen satunnaisia eriä</i>	<i>329</i>	<i>-26</i>	<i>263</i>	<i>252</i>	<i>291</i>
<i>Satunnaiset tuotot ja kulut</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
<i>Ylijäämä ennen varauksia</i>	<i>329</i>	<i>-26</i>	<i>263</i>	<i>252</i>	<i>291</i>
Poistoeron vähennys	17	18	20	20	20
<i>Tilikauden ylijäämä</i>	<i>346</i>	<i>-8</i>	<i>283</i>	<i>272</i>	<i>311</i>

FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS

RAHOITUSLASKELMA, 1000 EUROA

	TP 2020	Enn.tot. 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	2 041	1 660	1 959	1 931	1 917
Liikelylijäämä	1 403	952	1 050	1 047	1 079
Poistot ja arvonalentumiset	1 712	1 686	1 696	1 679	1 626
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 074	-978	-787	-795	-788
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-670	-800	-2 000	-2 000	-1 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	68	70	70	70	70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 439	930	29	1	987
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen lis.			1 500	1500	
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen lis.					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen väh.	-740	-740	-815	-890	-890
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen väh.					
Kunnalta saatujen lyhytaik. lainojen muutos	-800				
Muilta saatujen lyhytaik. lainojen muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-9				
Saamisten muutokset kunnalta	22				
Saamisten muutokset muilta	497				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-212				
Korottomien velkojen muutos muilta	147				
Rahoituksen rahavirta	-1 096	-740	685	610	-890
Rahavarojen muutos	344	190	714	611	97
Lainakanta 31.12.	9 733	8 993	9 678	10 288	9 398
Lainakanta 1.1.	11 273	9 733	8 993	9 678	10 288
Lainakannan muutos	-1 540	-740	685	610	-890
INVESTOINNIT, 1000 EUROA					
Menot	-670	-800	-2 000	-1 200	-1 000
Tulot	68	70	70	70	70
Netto	-602	-730	-1 930	-1 130	-930
Rahavarat 31.12.	666	855	1 569	2 180	2 278
Rahavarat 1.1.	322	666	855	1569	2180
Rahavarojen muutos	344	190	714	611	97

TOIMIALA	Vesihuoltoliikelaitos
PALVELU	Vesi- ja jätevesihuolto
TILIVELVOLLINEN	Vesihuoltojohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Vesihuoltoliikelaitos hankkii ja toimittaa asiakkailleen talousvesiasetuksen vaatimukset täyttävää talousvettä sekä vastaanottaa ja käsittelee jätevedet vähintään ympäristöluvan vaatimusten mukaisesti.

TALOUSARVIO 2022

Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne	Riskit/aikataulu
Vähennämme valtuustokauden 2021-2025 aikana ostoenergian määrää 10 %, jonka korvaamme uusiutuvan energian käytöllä.	Aurinkovoimala Vieremän vedenkäsittelylaitokselle.	<p>Vesihuoltoliikelaitoksen tekemät investoinnit vesienkäsittelyyn on tehty mahdollisimman energiatehokkaiksi, mm. valitsemalla hyötysuhteeltaan parhaat koneistot ja varustamalla niitä taajuusmuuttajakäyttöillä.</p> <p>Jätevedenpuhdistamolla on korvattu lämmityksessä käytettyä ostoenergiaa puhdistamolla tuotetulla biokaasulla.</p> <p>Vesienkäsittely on paljon energiaa kuluttava toiminto. Investoimalla aurinkovoimaan meillä on mahdollisuus vähentää ostoenergian käyttöä prosesseissamme.</p>	Riskinä on se, ettei investointi olisikaan taloudellisesti kannattava ja/tai sen takaisinmaksuaika muodostuu pitkäksi.
Vedensaannin turvaaminen kaikissa tilanteissa; -Valtuustokauden 2021-2025 aikana on tavoitteena turvata 10 % nykyisestä vedenkulutuksesta.	Portaan Kellarimäen vedenottamo + siirtolinja - investointi vuosien 2022 – 2023 aikana.	Forssan kaupunki on hankkinut omistukseensa Kellarimäen vedenottamon edellyttämät maa-alueet. Porras-Forssa -johtolinja tulisi saada pääosin valmiiksi vuoden 2022 aikana, jotta päästään vuoden 2023 aikana rakentamaan tarvittavaa	Johtolinjan rakentamiseen tarvittavia sijoituslupia ei saada maanomistajilta ja/tai maanomistajat valittavat Tammelan kunnan tekemästä johtolinjan sijoituspäätöksestä ja hanke viivästyy sen vuoksi.

Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne	Riskit/aikataulu
<p>-Vesivuotoprosentin pitäminen alle 20 % ja vesivuotojen määrä enintään 10 kpl /vuosi</p>	<p>Vesivuodot korjataan mahdollisimman nopeasti.</p> <p>Verkoston saneeraussuunnitelman noudattaminen.</p>	<p>vedenottamoa vedenkäsittelyineen.</p> <p>Vesihuoltoliikelaitoksella ei ole merkittävää korjausvelkaa verkostossa. Verkostosta paljastuu aika ajoin huonoja johto-osuuksia, jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä, vaikka niiden käyttöikä ei teknisesti ole vielä päättynyt. Mm. näihin töihin varaudutaan investointisuunnitelman kohdassa odottamattomat työt.</p>	<p>Nykyisen vedenottoluvan mukaan vedenotto on aloitettava joulukuussa 2023. Mikäli näyttää siltä, että hanke viivästyy, täytyy vedenottoluvulle hakea jatkoaikaa.</p> <p>Riittävä osaava oma resurssi</p> <p>Tulorahoitus ei riitä tarvittaviin verkostoinvestointeihin.</p>
<p>Jätevesien ympäristöluvan mukainen käsittely;</p> <p>-Jätevedenpuhdistamo toimii lupaehtojen mukaisesti</p>	<p>Mädättämö on rakennettu v. 2000, eikä sitä saneerattu puhdistamosaneerauksen yhteydessä. Sen toimintakunto ja jäljellä oleva tekninen käyttöikä on tarpeen selvittää.</p>	<p>Saneerattu jätevedenpuhdistamo otettiin käyttöön vuonna 2016. Puhdistamo on joitakin poikkeustilanteita lukuun ottamatta toiminut lupaehtojen mukaisesti. Ajoittain haasteita on aiheuttanut puhdistamolle tulevan jäteveden laatu. Laitoksen mitoitus riittää hyvin näköpiirissä olevalle jätevesikuormitukselle. Mikäli tilanne edellyttää, tulee vesihuoltoliikelaitoksen kyetä tekemään nopeastikin tarvittavia investointeja.</p>	<p>v. 2022 tehdään alustava selvitys mädättämön teknisestä käyttökunnosta. Selvityksessä määritetään investointitarve ja aikataulu.</p> <p>Riittävä henkilöstöresurssi. Jätevesien käsittely vaatii erityysoosaamista ja laitoksen tuntemusta, jotta kyetään toimimaan lakien ja ympäristöluvan ehtojen mukaisesti. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut vähäistä, joka osaltaan on mahdollistanut jätevedenpuhdistamon hyvän käsittelytuloksen.</p>

Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne	Riskit/aikataulu
-Jätevesiverkoston vuotovesien määrän pitäminen alle 25 % /vuosi	Verkoston saneeraussuunnitelman noudattaminen.	Vesihuoltoliikelaitoksella ei ole merkittävää korjausvelkaa verkostossa. Verkostosta paljastuu aika ajoin huonoja johto-osuuksia, jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä, vaikka niiden käyttöikä ei teknisesti ole vielä päättynyt. Mm. näihin töihin varaudutaan investointisuunnitelman kohdassa odottamattomat työt.	Riittävä osaava oma resurssi. Tulorahoitus ei riitä tarvittaviin verkostoinvestointeihin.
Henkilökunta on suorittanut koulutussuunnitelmiansa mukaiset korttikoulutukset	Vesihuoltoliikelaitoksen työntekijöillä tulee tehtäväkuvasta riippuen olla suoritettuna mm. seuraavat: -Vesityökortti -Työturvallisuuskortti -Tulityökortti -Tieturvakortti I ja II -Kuljettajien tieturvallisuuskortti -Kuljettajan ammattipätevyyskortti -Sähkötyöturvakortti -Trukkikortti -Ensiapu-/häätäensiapukortti Huolehditaan siitä, että työn edellyttämät korttikoulutukset ovat kunnossa.	Lakisääteiset koulutukset ovat ajan tasalla.	Koulutussuunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa päivitetään työnantajan ja työntekijän välisissä keskusteluissa vuosittain. Osaava ja riittävä henkilökunta on avainasemassa, kun turvataan vesihuollon toimintaa. Tämän vuoksi rekrytointeihin onkin kiinnitettävä erityistä huomiota.
Vesiportaalin käyttäjämäärän kasvattaminen 10 % /vuosi	Mainostetaan Vesiportaalia eri medioissa.	Vesiportaali on otettu selainversiona käyttöön v. 2019 ja siitä on tehty mobiiliversio v. 2021.	Mainostetaan kaupungilla sijaitsevilla suurkuvatauluissa, kaupungin tiedostuslehdessä ja muissa julkaisuissa, mahdollisesti radiomainos talousarviovuoden kuluessa.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Verkostosaneerausohjelman mukaisia työkohteita, siirtojohtolinjan rakentaminen Porras-Forssa
--

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Johtokunta on asettanut omana tavoitteenaan vesihuollon käyttömaksujen säilymisen valtakunnallisella keskitasolla.

Sidosryhmätutkimus valmistuu loppuvuoden 2021 - alkuvuoden 2022 aikana. Tutkimuksella selvitetään muualla toimivien vesihuoltolaitosten toimintamalleja ja hyviä käytänteitä sekä Forssan yrityselämän toiveet vesihuoltoliikelaitoksen toiminnasta. Tutkimuksen kohteena on Suomessa toimivia vastaavan kokoisia vesihuoltolaitoksia (omistajat, päättäjät ja työntekijät). Johtokunta käsittelee tutkimuksen tulokset niiden valmistuttua ja päättää jatkotoimista.

Taloussuunnitelma 2022-2024

Taloussuunnitelman pohjana olevan veden myynnin oletetaan laskevan vuoden 2021 tasosta. Käyttökustannusten on oletettu pysyvän pääosin vuonna 2021 toteutuvalla tasolla. Vesihuollon varmuuden parantamiseksi tehtävät investoinnit nostavat vesihuoltoliikelaitoksen velkamäärää. Myynnin lasku yhdessä velanhoitokustannusten kasvun kanssa aiheuttavat tarpeen tarkastaa vesihuollon taksoja. Talousarviossa on huomioitu taksankorotukset +2 % vuosille 2022, 2023 ja 2024.

Riskianalyysi

Jäteveden puhdistamoon ja vedenkäsittelyyn tehtyjen investointien taloudellinen kannattavuus on riippuvainen vedenkäytön ja jäteveden puhdistamon kuormituksen säilymisestä nykyisellä tasolla. Samaan aikaan yleinen mielipide ja kuluttajien kulutustottumukset tukevat veden kestävästä käytöstä. Myös teollisuus etsii aktiivisesti keinoja säästäväiseen veden käyttöön.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Suunnitelmakauden 2022-2024 liikevaihto, toimintakulut ja investointimäärärahat on määritetty siten, että toteutuessaan suunnitellusti, vesihuoltoliikelaitoksen talous on tasapainossa.

Tunnusluvut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Vesivuoto-%	17,8	17	17,5	18,1	18,2
Vakinaiset, henkilötyövuodet	18	18	18	18	18
Määräaikaiset, henkilötyövuodet	0	0	0	0	0
Tilat m ²					

8. KONSERNIYHTEISÖT

Forssa-asunnot Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2022

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>1. Yhtiön keväällä 2020 hyväksymän kehittämissuunnitelman talouden tervehdyttämiseksi eteneminen suunnitelmallisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - purkuprojektin loppuunsaattaminen - 20 huoneiston saneeraus vuokramarkkinoille - Siurilankatu 2-4 ja Haudankorvankatu 5-7 julkisivuremontin aloitus <p>2. Käyttöasteen nostaminen lähemmäs 80 %</p> <p>3. Vuokrasaatavien vähentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> -voimassa olevien sopimusten saatavat enintään 2% vuotuisesta vuokratulosta <p>4. Vuokrasopimuksien suhde (uudet/päättyneet) 1,00 tai parempi</p> <p>5. Saksankuja 5B kahden kolmion muuttaminen yksiöiksi</p>	
---	--

Riskianalyysi

Forssa-asunnot Oy:n kaikkien lainojen keskiporkko 0,8 %.
Lainoista on 70 % sidottu pitkäaikaisiin korkoihin.
Talouden ja toiminnan tervehdyttämistoimenpiteiden onnistuminen?

Tunnusluvut	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
- käyttökate %	17,40 %	13,00 %	21,30 %	20,00 %	20,00 %
- rahoitustulos %	11,70 %	10,00 %	18,90 %	20,00 %	20,00 %
- omavaraisuusaste	15,00 %	13,00 %	15,10 %	15,00 %	15,00 %
- velkaantumisaste %	84,20 %	79,00 %	84,10 %	80,00 %	80,00 %
- lainojen hoitokate	0,3	2	5,8	10	10
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	4	4	4	4	4
- osa-aikaiset	0	0	0	0	0
Määrä vuoden lopussa	4	4	4	4	4
Lainamäärä (1 000 euroa)	10 487	9 599	9 551	8 877	8 282
- ei huomioitu mahdollisia uusinvestointeja					
Tilat m2					
- vuokrattavat asunnot	30 236	30 236	26 322	26 322	26 322
- Isoniityntie 51	1 637	1 637	1 637	1 637	1 637
- Ryttyntie 5 (asuntola)	2 750	2 750	0	0	0
Tilat yhteensä	34 623	34 623	27 959	27 959	27 959

Forssan Yrityskehitys Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2022

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>Forssan Yrityskehitys Oy parantaa ja tukee aktiivisesti yrityksiensä toimintaedellytyksiä, kannattavuutta ja kasvua sekä lisää seudullista elinvoimaa.</p> <p>Mittarit: *Palvelutapahtumien määrä ja asiakaspalaute vähintään 3,5 * Frush-tapahtuman järjestäminen, markkinointiin liittyvä viestintä ja näkyvyys.</p> <p>Vuokrattujen tilojen lukumäärä suhteessa tarjolla olevaan määrään % tavoite.</p> <p>Vuokrasaatavien ja luottotappioiden minimointi: enintään 0,5% liikevaihdosta</p> <p>Pitkän aikavälin investointisuunnitelma ja rahoituksen riittävyys.</p> <p>Omaisuuksienhoitostrategia</p>	
---	--

Riskianalyysi

Fykin suurin riski liittyy suureen lainamäärään, sitä kautta kassan kestävyys. Kassaa vahvistavat toimet on aloitettu, toimet alkavat näkyä vuonna 2022.

Kiinteistöjen korjausvelan purkaminen pitää aloittaa mahdollisimman pian. Selvitystyö käynnissä. Operandin lainaselvitys on tehty. PTS on tehty. Tulevaisuus on maltillinen, mikäli suhdannetilanne jatkuu positiivisena.

Tunnusluvut	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
- henkilöstö	7,00	7,20	9		
- lainojen hoitokate	0,89	0,60	0,90	1,10	1,20
- asiakastyytyväisyys (asteikko 1-4)	ei tehty	3,5	3,5	3,5	3,5
Lainamäärä (1 000 euroa)	13 168,0	1 343,7	1 199,7	1 055,0	910,9
- uusinvestoinnit (sis. lainamäärään)	0	0			
Forssan kaupungin takaukset (1 000 €)	13 168,0	1 343,7	1 199,7	1 055,0	910,9
- uusinvestoinnit (sis. takauksiin)	0	0			

Loimijoen Kuntapalvelut Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

Yhtiö tuottaa laskenta- ja palkkapalveluita sekä ateria- ja puhtauspalveluita omistaja-asiakkailleen. Osakeyhtiön omistavat Forssan kaupunki (58,8 %), Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (40 %) ja Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä (0,4 %), Someron kaupunki (0,4 %) ja Humpilan kunta (0,4 %)

TALOUSARVIO 2022

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen/seuranta

Varautuminen hyvinvointialueen ja tulevaisuuden haasteisiin yhdessä omistajien kanssa. Uusien kunta-asiakkaiden saaminen. Loimu-keskuskeittiön operatiivisen tuotantotavan mahdollisimman tehokas hyödyntäminen. Palveluprosessien tehostaminen ja kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa.	
--	--

Riskianalyysi

Loimun tehollinen käyttö ei ole saatu käyttöön kevään 2022 aikana. Panostamme uusien tuotantotapojen oppimiseen ja laitteiden tehokkaan käytön sekä toiminnan tehokkuuden saavuttamiseen.

Osaavan työvoiman saanti. Käytössä eri rekrytointikanavat, rekrykoulutukset, sekä tehtäväkuvien aktiivinen muokkaaminen yhdessä henkilöstön kanssa.

Hyvinvointialueen sidosyksikköaseman saavuttaminen puhtaus- ja ateriapalveluiden osalta.

Tunnusluvut	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
1. Talous					
- liikevaihto (milj. euroa)	7,6	7,7	7,8		
- kalustoinvestoinnit (milj. euroa)	0,0	0,3	0,1		
- pitkäaikaiset lainat (milj. euroa)	0,0	0,0	0,0		
- tilikauden voitto (milj. euroa)	-0,1	-0,6	-0,2		
2. Toiminta					
Ateriapalveluiden tunnusluvut					
tarjottuja lounaita, t kpl/v	573	690	648		
toimituskohteita	44	46	43		
Puhtauspalvelun tunnusluku (teho m ²)	235	240	240		
palkkalaskelmia, 1 000 kpl/v	48	57	57		
ostolaskuja 1 000 kpl/v	60	57	61		
kirjanpitositteita 1 000 kpl/v	206	220	220		
myyntireskontratositteita 1 000 kpl/v	147	160	160		
3. Henkilöstö (vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset (vakinaiset+määräaik.)	126	120	120		
- osa-aikaiset	25	25	25		
Määrä vuoden lopussa	151	145	145		
4. Toimitilat m ²					
- toimistotilat	400	400	375		
- keittiöt	2 183	2 464	3 081		
- siivousala	97 750	98 250	96 058		

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä

Tilivelvollinen: Yhtymäjohtaja

TALOUSARVIO 2022

Konsernitavoite/Tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>Asiakaskokemuksen parantaminen.</p> <p>Hyvinvointialueen valmisteluun osallistuminen ja toimintojen yhteensovittaminen.</p> <p>Sairauspoissaolot pienenevät vuoteen 2021 verrattuna.</p>	
---	--

Riskianalyysi

--

Tunnusluvut	Tp 2019	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
- vuosikate poistoista %		100,00	38,66 %		
Henkilöstö vuoden lopussa					
- kokoaikaiset		1 010	1 010		
- osa-aikaiset		150	150		
Määrä vuoden lopussa		1 160	1 160		
Tilat m2		64 805	64 805		

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Tilivelvollinen: Kuntayhtymän johtaja

TALOUSARVIO 2022

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>Oppimis- ja kasvunäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiimiorganisaation toiminnan ja prosessien tukeminen: keskimäärin 2 valmennuspäivää/hlö - Käynnistetään Tulevaisuus Akatemia, joka tuottaa henkilöstölle osaamisen kehittämisen sisältöjä tulevaisuuden tarpeet huomioiden - Henkilöstön koulutus- tai benchmarkkauspäivät opetus- ja ohjaushenkilöstön osalta keskimäärin 3 pv/v ja muun henkilöstön osalta 2 pv/v - Työelämässä työskentelypäivät opetus- ja ohjaushenkilöstöllä 5 pv/vuosi - KV – työelämäympäristössä päiviä konsernitasolla 50 pv - 90 %:lla opetushenkilöstöstä on pedagoginen pätevyys - Henkilöstön työtyytyväisyysmittaus 1 krt/v, vastausten keskiarvo (yleisarvosana) asteikolla 1-5 vähint. 3,8 <p>Sisäisten prosessien näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hakijapalveluiden prosessi jalkautetaan koko organisaatioon - Osallistutaan laatupalkintokilpailuun - Kestävän kehityksen sertifiointiin kuuluva itsearviointi toteutettu - Robotiikan hyödyntäminen: toteutetaan kahden prosessin automatisointi - Toiminnan johtamisen tietovaranto on henkilöstön käytettävissä - Sähköinen tiedonhallintajärjestelmä on käytössä - Vastuullisuusmittarit on käytössä - Uuden intran käyttöönotto koko organisaatiossa - Yhteistyötiimit tukevat strategisia tavoitteita ja koordinaattorit vastaavat yhteistyötiimien toiminnasta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta <p>Asiakasnäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijapalautteen vastausten keskiarvo vähintään 3,8 (vastausprosentti vähintään 80 %) - Työelämäpalaute, vastausten keskiarvo vähintään 3,8 (vastausprosentti vähintään 80 %) - Huoltajapalaute vähintään 3,8 - Väyläopintoihin osallistuu vähintään 15 opiskelijaa - Taitajakisoihin osallistuu vähintään 8 opiskelijaa - Kansainvälisille jaksoille osallistuu vähintään 20 opiskelijaa - Kaikki valmistuvat opiskelijat ohjautuvat oppilaitoksen urasuunnittelu ja rekrytointipalveluihin - Eri alojen osaamista yhdistäviä koulutuksia on vähintään 10 - Jokainen osaamisen tiimi järjestää työelämä-palveluiden tiimin kanssa työelämäyhteistyötapaamisen -Konsernin kevytyrittäjyyspalvelu on opiskeilijoiden käytettävissä 	
--	--

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>Taloudellinen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä 100% - Työllistyminen: 75 %:lla valmistuvista opiskelijoista työllistyy heti - Siirtyminen korkea-asteelle: 5 % valmistuvista pt opiskelijoista pääsee jatko-opintoihin korkea-asteelle - Läpäisyaste on vähintään 70 % - Negatiivinen keskeyttäminen enintään 3 % vuodessa - NY yrittäjyystoimintaan osallistuneiden opiskelijoiden määrä 20 - Tulosaluekohtaisten toimintakatteiden noudattaminen 	
--	--

Riskianalyysi

--

Tunnusluvut	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
Koulutustoiminta					
- opiskelijamäärä vos-peruskoulutus	989				
- opiskelijamäärä lisäkoulutus	236				
- opiskelijavuosi	1 183	1 130	1 130	1 130	1 130
Laatu ja vaikuttavuus					
- opiskelijapalute (asteikolla 1-5)	4,1	3,8	3,8	3,8	3,8
Kuntayhtymä					
- vuosikate poistoista %	182,7	19,0	21,3	91,2	83,9
- oman pääoman tuottoaste %					
- velkaantumisaste %	13,7	14,5	12,5	12,6	12,6
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	138		150		
- osa-aikaiset	12		10		
Määrä vuoden lopussa	150	140	160		
Tilat kuntayhtymä m ²	26 319	26 319	26 319	26 319	26 319
Tilat osakeyhtiö m ²	0	0	0	0	0

1. KAUPUNGIN ARVIOINTIJÄRJESTELMÄN KUVAUS

KUNTALAISARVIOINTI	Väline	Arvioinnin toteutus
Kuntalaispalautteet ja palvelujen arviointi	forssa.fi otakantaa.fi Kapa (FCG) tai oma kysely Sosiaalinen media Palautelomakkeet (kaupungintalo)	Jatkuva Suunnitellusti Parillisina vuosina Jatkuva Jatkuva
Kuntalaisideat ja innovaatiot	forssa.fi otakantaa.fi kuntalaisaloite.fi Kuntalaistilaisuudet	Jatkuva Jatkuva Jatkuva Suunnitellusti
Strategian arviointi	otakantaa.fi Strategiatori ja Howspace	Suunnitellusti Suunnitellusti

LUOTTAMUSHENKILÖ-ARVIOINTI	Väline	Arvioinnin toteutus
Valtuustotyöskentelyn/ lautakuntatyöskentelyn arviointi	Valtuustoarviointi Kh-arviointi Lautakunta-arviointi	1 krt / valtuustokausi Joka toinen vuosi 1 krt / valtuustokausi
Strategian arviointi	Strategisten tavoitteiden arviointi Strategiatori ja Howspace	2 krt / vuosi (06 ja TP) Suunnitellusti
Riskien arviointi	Vuosiarviointi Väli- ja vuosiarvioinnit / LATO Arviointitilaisuus	1 krt / vuosi (TP) 4 krt / vuosi (03, 06, 09 ja TP) 1 krt / vuosi (kesäkuu)
Palvelujen laadun arviointi	Valtuustoaloitteet Suorat yhteydenotot	Jatkuva Jatkuva
Strategisista tavoitteista johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi	Vuosiarviointi Väli- ja vuosiarvioinnit / LATO Arviointitilaisuus Talouden kuukausiarviointi	1 krt / vuosi (TP) 4 krt / vuosi (03, 06, 09 ja TP) 1 krt / vuosi (kesäkuu) Kh:n ja Itk:n kokouksissa

ITSEARVIOINTI / henkilöstö ja johto	Väline	Arvioinnin toteutus
Henkilöstö- ja työhyvinvointiarviointi	Kehityskeskustelut Työhyvinvointikeskustelut Henkilöstö- tai työhyvinvointikysely	Joka toinen vuosi 1 krt / vuosi Joka kolmas vuosi
Strategisten tavoitteiden sekä niistä johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi	Esimiesarviointi Toimialojen johtoryhmät	1 krt / vuosi (Voormannit) Kokouksissa säännöllisesti
Palvelujen ja palveluprosessien laadun arviointi	Palvelualue- ja yksikköarvioinnit	Suunnitellusti
Riskien arviointi	Yhteistoimintaryhmä Riskienhallintaryhmä Väli- ja vuosiarviointit / LATO Granite	Kokouksissa säännöllisesti Kokouksissa 4 krt / vuosi (03, 06, 09 ja TP) Jatkuva

ARVIOINTIEN KUVAUKSIA (1/2)

Kuntalaisarviointit

Kuntalaistilaisuudet

Valtuustokauden ajalle määritetyt avoimet tilaisuudet, joissa viestitään ajankohtaisista asioista ja keskustellaan kuntalaisten kanssa. Tilaisuudet voidaan järjestää palvelualueita, toimialaa tai koko kaupunkiorganisaatiota koskevinä.

Strategiatori

Johtoryhmän valmisteleva, kaupunkistrategian sisältöä koskeva tilaisuus kuntalaisille.

Luottamushenkilöarviointit

Valtuustoarviointi

Kerran valtuustokaudessa toteutettava arviointi, jossa valtuutetut arvioivat valtuustotyöskentelyn toteutumista.

Kh-arviointi

Joka toinen vuosi toteutettava arviointi, jossa kaupunginhallituksen jäsenet arvioivat työskentelyään ja asettamiensa tavoitteiden toteutumista.

Lautakunta-arviointi

Kerran valtuustokaudessa toteutettava arviointi, jossa lautakuntien jäsenet arvioivat työskentelyään ja asettamiensa tavoitteiden toteutumista.

Arviointitilaisuus

Keskushallinnon organisoima, kesäkuussa järjestettävä tilaisuus, jossa kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, vastuunalainen tilintarkastaja ja johtoryhmä arvioivat edellisen kalenterivuoden talousarviossa asetettujen tavoitteiden ja arvioitujen riskien toteutumista.

ARVIOINTIEN KUVAUKSIA (2/2)

Itsearviointit (henkilöstö ja johto)

Kehityskeskustelu

Työntekijän ja lähiesimiehen vähintään joka toinen vuosi käymä keskustelu, jonka toteutus ja sisältö on määritelty. Jos yksittäinen työntekijä niin haluaa, on ko. keskustelu käytävä vuosittain.

Työhyvinvointi- keskustelut

Työyhteisön (so. yksikkö tai tiimi) lähiesimiehensä kanssa kerran vuodessa käymä keskustelu, jossa tarkastellaan Hyvän Työyhteisön Toimintaperiaatteiden toteutumista työyhteisön arjessa.

Esimiesarviointi

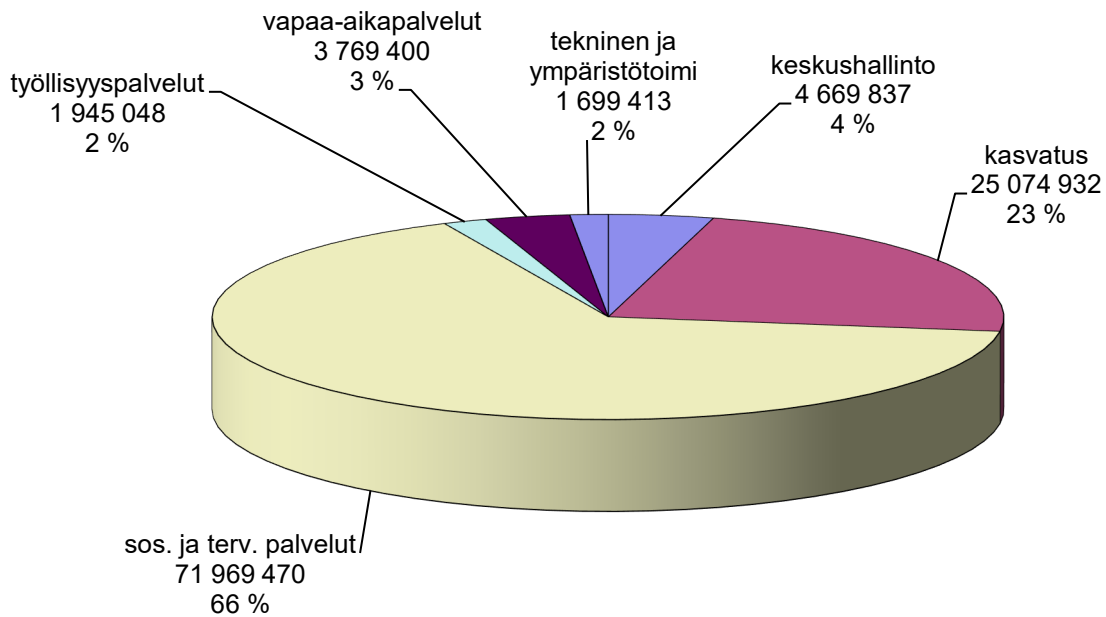
Henkilöstöhallinnon kerran vuodessa esimiehille suunnittelema arviointi, jossa arvioidaan strategian vuositavoitteiden toteutumista sekä tavoitteiden saavuttamista edistävää johtamistoimintaa.

Palvelualue- ja yksikköarviointit

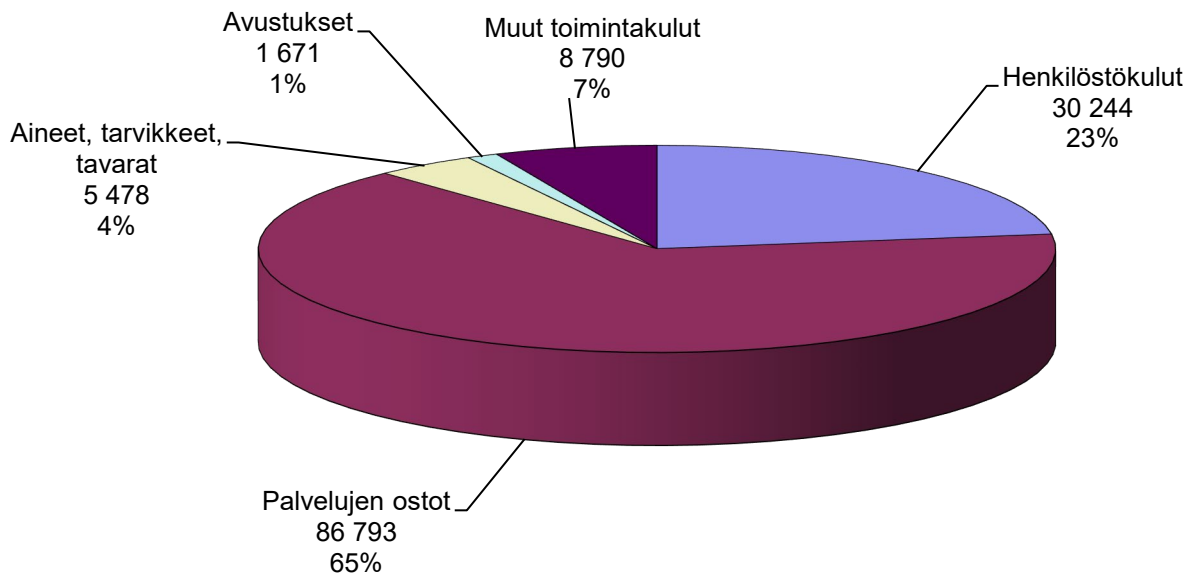
Palvelualueilla ja yksiköissä suunniteltavat ja toteutettavat arvioinnit palvelujen ja palveluprosessien laadun arvioimiseksi.

2. GRAAFISET ESITYKSET

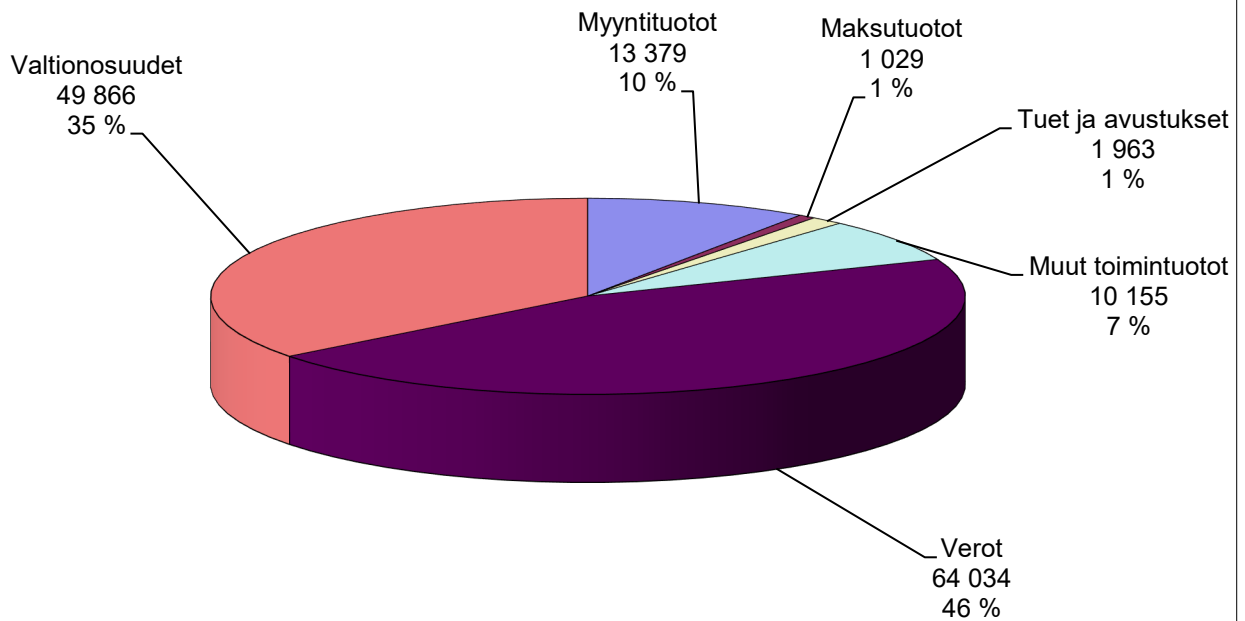
Forssan kaupungin toimintamenojen (netto) jakaantuminen tehtäväryhmittäin v. 2022

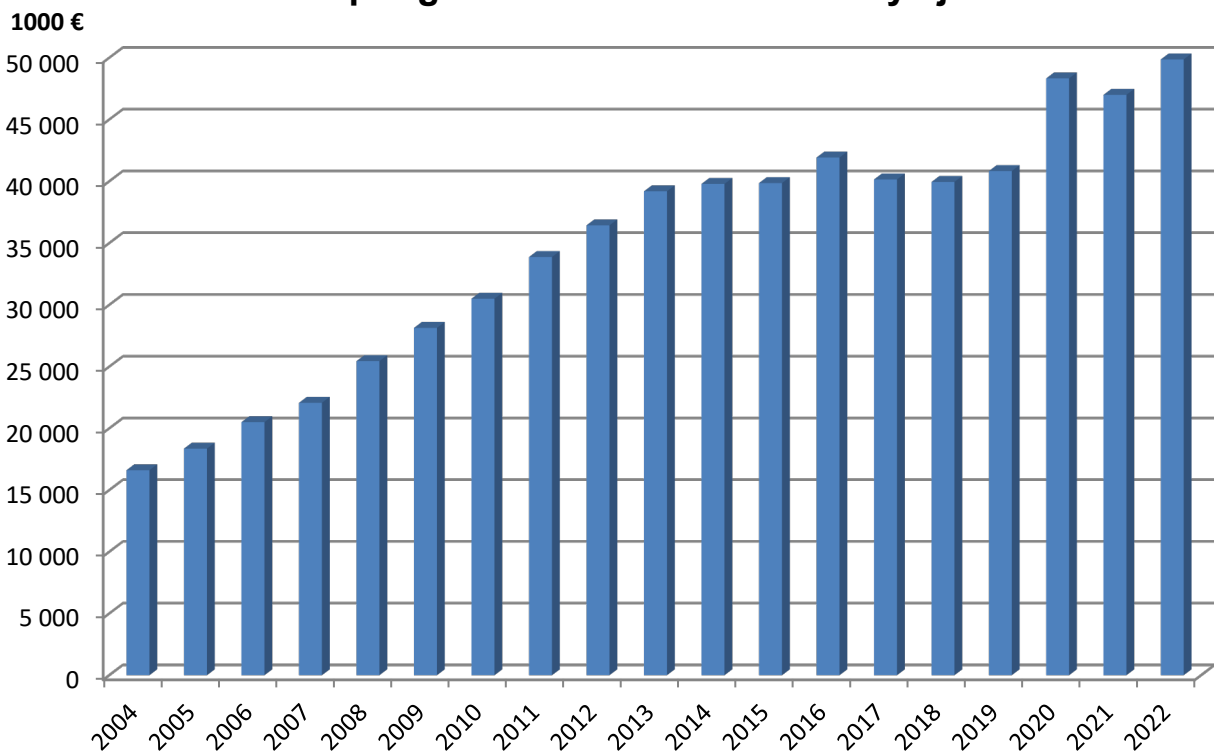
Forssan kaupungin toimintakulujen jakaantuminen ta 2022 (1 000 €)

Forssan kaupungin tulorahoitus 2022 (1 000 €) sisältäen vesihuoltoliikelaitoksen

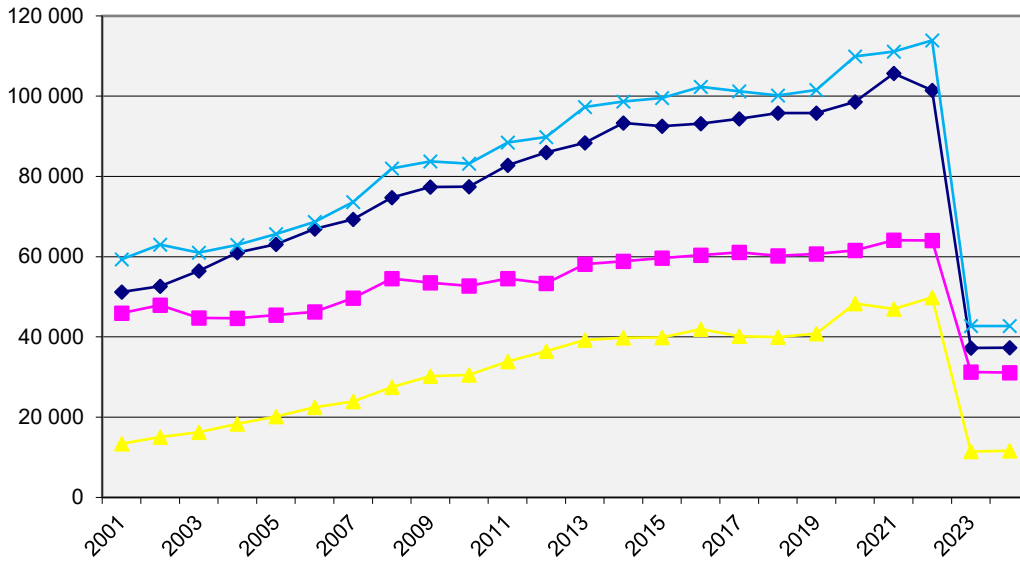

Forssan kaupungin valtionosuuksien kehitys ja ta 2022

Forssan kaupungin toimintakateen ja verorahoituksen kehitys

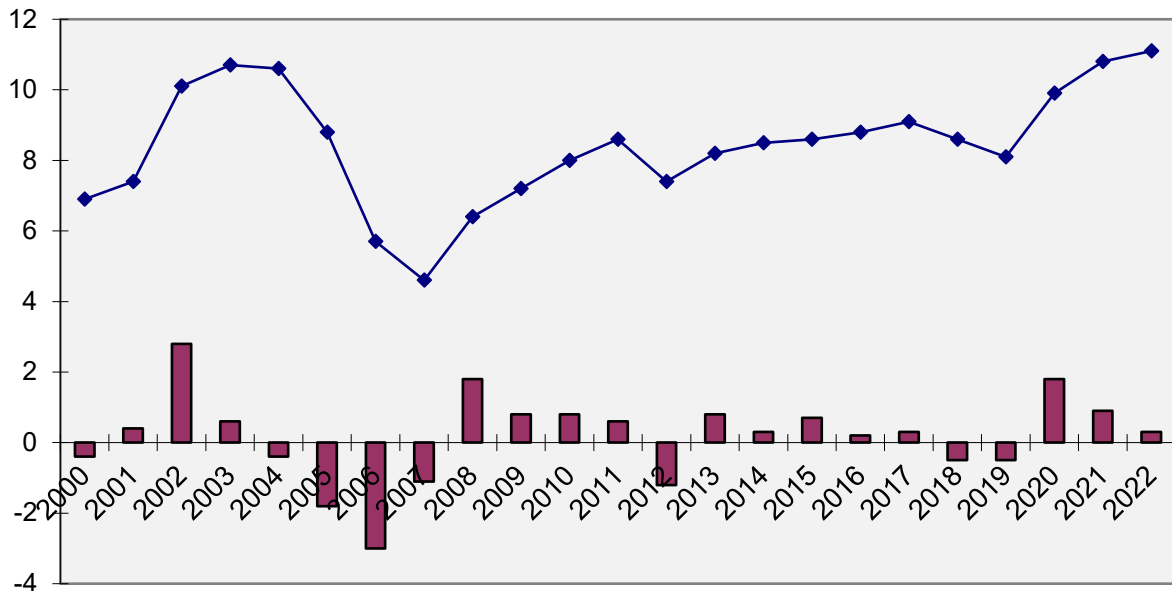
1000 euroa

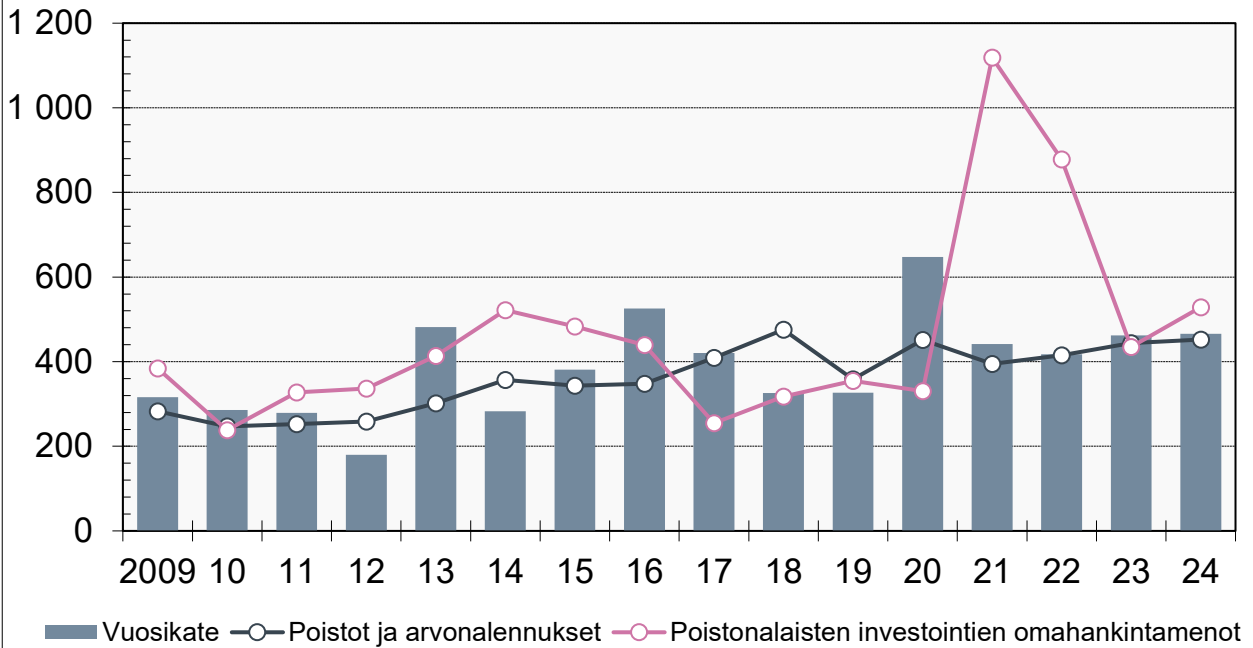
toimintakate verot valtionosuudet verorahoitus yht

Forssan kaupungin tilikausien ali/ylijäämän kehitys ja kumulatiivinen ylijäämä v. 2000-2020 ja ennuste 2021 ja ta 2022

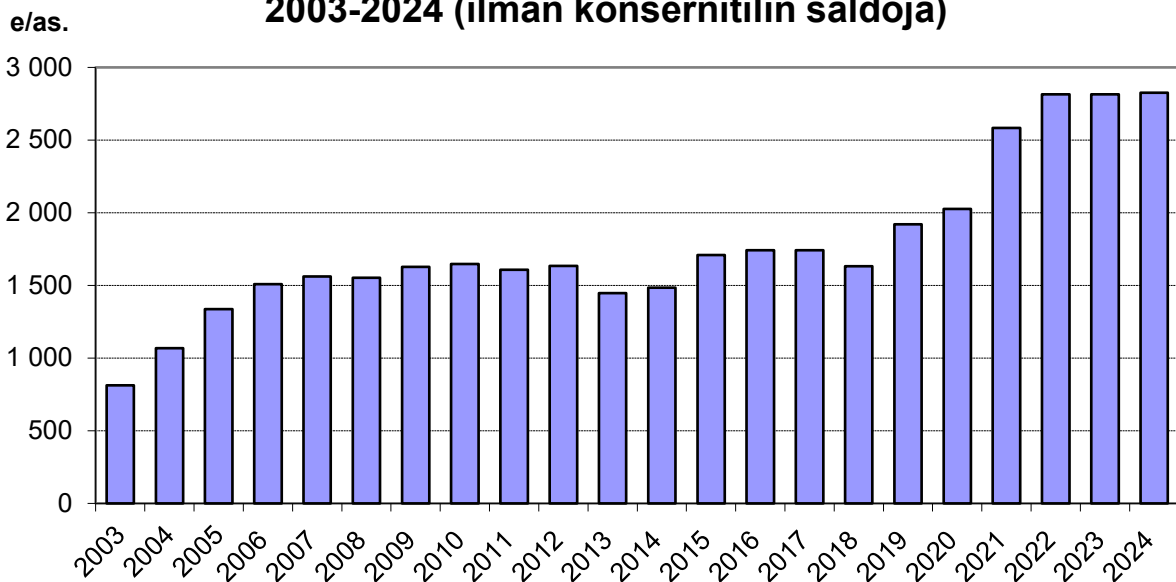
milj euroa

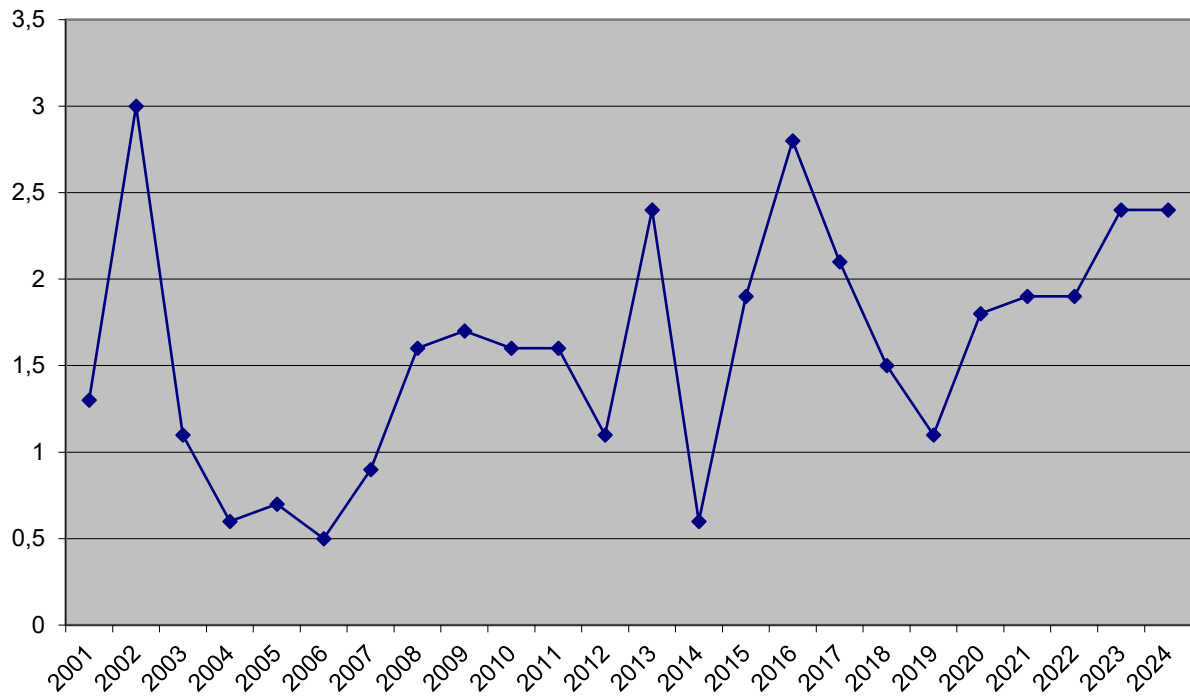
Forssan kaupungin vuosikate, poistot ja investoinnit, €/asukas

Forssan kaupungin lainamäärän euroa/asukas kehitys 2003-2024 (ilman konsernitilin saldoja)

Forssan kaupungin lainanhoitokatteen kehitys ja ennuste

3. TOIMIELIMEN JA PALVELUALUEEN TILIVELVOLLISET 2022

PALVELUN NIMI	TILIVELVOLLINEN
Kaupunginhallitus	KAUPUNGINJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
100 KESKUSHALLINTO	kaupunginjohtaja
Keskusvaalilautakunta	
700 VAALIT	kaupunginsihteeri
Tarkastuslautakunta	
710 TARKASTUSTOIMINTA	tarkastuslautakunta
Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta	SIVISTYSJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT	sivistysjohtaja
210 PERUSOPETUS	sivistysjohtaja
230 VAPAA-AIKAPALVELUT	kirjastotoimenjohtaja
240 LUKIOKOULUTUS, TAITEEN PERUSOPETUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ	rehtori
250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT	kasvatus- ja opetuspäällikkö
280 TYÖLLISYYSPALVELUT	työllisyys- ja hyvinvointipalvelujen päällikkö
285 SOSIAALIPALVELUT	sivistysjohtaja
290 TERVEYSPALVELUT	sivistysjohtaja
Yhdyskuntalautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT	tekninen johtaja
510 MAANKÄYTTÖPALVELUT	kaupungeingeodeetti
520 INFRAPALVELUT	kunnallistekniikan päällikkö
540 PELASTUSPALVELUT	tekninen johtaja
570 TILAPALVELUT	kiinteistöpäällikkö
610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT	kaupunginarkkitehti
Jätelautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO	jätehuoltopäällikkö
Ympäristölupalautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT	ympäristöpäällikkö

INVESTOINTIOSA

HANKKEEN NIMI	TILIVELVOLLINEN
YHDYSKUNTALAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	tekninen johtaja
MUUT TILIVELVOLLISET:	
RAKENNUKSIEN JA RAKENNELMIEN ERITTELEMÄTÖN (TILAPALVELU)	kiinteistöpäällikkö
KADUT JA TIET (ERITTELEMÄTÖN) KATUVALOVERKKO JA LIIKENNEVALOLAITTEET, PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET	kunnallistekniikan päällikkö
KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT:	
- ATK-OHJELMAT JA LAITTEISTOT	talousjohtaja
- IRTAIMISTO	talousjohtaja
- MAA-ALUEET	kaupunginjohtaja
- OSAKKEET JA OSUUDET	kaupunginjohtaja
SIVISTYS- JA TULEVAISUUSLAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	sivistysjohtaja

LIIKELAITOS

	TILIVELVOLLINEN
FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS	vesihuoltojohtaja

4 HENKILÖSTÖMÄÄRÄT

Kumulatiiviset henkilötyövuodet (Htv 1) (sisältää määräaikaiset ja vakituiset)	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
10 Keskushallinto	36,66	36,67	35,00	22,00	22,00	22,00
100 Keskushallinto	36,66	36,67	35,00	22,00	22,00	22,00
20 Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut	520,98	505,92	502,00	513,00	493,00	493,00
200 Toimialan tukipalvelut	5,17	4,72	5,00	16,00	16,00	16,00
210 Perusopetus	198,73	195,77	192,00	190,00	180,00	180,00
230 Vapaa-aikapalvelut (1.6.2020 alkaen)		23,99	40,00	40,00	40,00	40,00
240 Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö)	38,56	49,84	60,00	60,00	60,00	60,00
250 Varhaiskasvatuksen palvelut	143,32	141,25	140,00	142,00	132,00	132,00
260 Vesihelmi ja liikunta- ja nuor.p (31.5.2020 saakka)	40,82	16,43	0,00	0,00	0,00	0,00
270 Wahren-keskus (31.5.2020 saakka)	42,84	20,10	0,00	0,00	0,00	0,00
280 Työllisyyspalvelut (ent. Työllisyyden hoidon palv.)	51,54	53,82	65,00	65,00	65,00	65,00
50 Tekninen ja ympäristötoimi	74,39	71,65	73,00	72,70	72,70	72,70
500 Teknisen ja ymp.toimen hallinto	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00
510 Maankäyttöpalvelut	8,00	8,00	8,00	7,00	7,00	7,00
520 Infrapalvelut	31,64	29,44	32,00	32,00	32,00	32,00
570 Tilapalvelu	16,94	17,27	17,00	15,70	15,70	15,70
580 Yht.toiminta-alueen jätehuolto	3,33	2,98	2,00	3,00	3,00	3,00
600 Rak.valv. ja ymp.palvelut	9,45	9,60	10,00	10,00	10,00	10,00
610 Maankäytön suunnittelupalvelut	4,03	3,36	3,00	3,00	3,00	3,00
Kaikki yhteensä	632,04	614,23	610,01	607,70	587,70	587,70
Muutos edelliseen vuoteen		-17,81	-4	-2	-20	0